د افغانستان بانک

ربع اول سال ۲۰۱۹

(۲۲ دسمبر ۲۰۱۸ الی ۲۰ مارچ ۲۰۱۹)

بولتن اقتصادی و احصائیوی

د افغانستان بانک

ربع اول سال ۲۰۱۹
(۲۲ دسمبر ۲۰۱۸ الی ۲۰ مارچ ۲۰۱۹)

بولتن اقتصادی و احصائیوی

آمریت عمومی سیاست پولی

ابن سینا وات

کابل – افغانستان

شمارۀ تماس:۲۱۰۴۱۴۶ ۲۰-۹۳+

ویب سایت-:www.dab.gov.af

ایمیل آدرس-:info@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

حق چاپ مطالب منتشرۀ این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می‌تواند.

برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می‌شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۱ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز می‌گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائیوی ربع اول سال ۲۰۱۹ (۲۲ دسمبر ۲۰۱۸ الی ۲۰ مارچ ۲۰۱۹) افغانستان، منطقه و جهان را مورد بحث و ارزیابی قرار میدهد.

فهرست مطالب

خلص موضوع ۱

۱. وضعیت اقتصادی جهان ۵

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته ۵

۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحدهٔ امریکا ۵

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا ۶

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان ۷

۴.۱.۱ اقتصاد جاپان ۷

۱.۲ اقتصاد کشورهای رو به انکشاف ۸

۱.۲.۱ اقتصاد چین ۸

۲.۲.۱ اقتصاد تُرکیه ۹

۲. چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه ۱۳

۱.۲ برنامهٔ پولی ۱۳

۲.۲ حجم نقدینگی ۱۴

۳.۲ ذخایر خالص بین المللی ۱۶

۴.۲ بازار مبادلهٔ ارز ۱۶

۵.۲. بازار سرمایوی و شرایط نقدینگی ۱۷

۱.۵.۲ لیلام اوراق سرمایوی ۱۷

۲.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی ۱۹

۳. روند و دورنمای تورم ۲۳

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان ۲۴

۱.۱.۳ تغییرات در انفلاسیون عمومی ملی ۲۴

٤. چگونگی تغییرات سکتور خارجی ۳۳

۱.۴ بیلانس تادیات ۳۳

۱.۱.۴ حساب جاری ۳۳

۲.۱.۴ حساب سرمایه ۳۴

۲.۴ مال التجاره ۳۵

۳.۴ شرکای تجاری ۳۶

۴.۴ ترکیب تجاری ۳۸
۱.۴.۴ ترکیب واردات ۳۸
۲.۴.۴ ترکیب صادرات ۳۸
۵.۴ بدهی های خارجی ۳۹
۶.۴ ذخایر خالص بین المللی ۴۰
۵. چگونگی تغییرات در سکتور مالی ۴۷
۱.۵ نرخ اجرای بودجه ۴۸
۲.۵ بودجهٔ اصلی (کسر و مازاد) ۴۸
۳.۵ جمع آوری عواید ۴۹
۱.۳.۵ عواید داخلی ۴۹
۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی ۵۰
۳.۳.۵ کمک ها ۵۱
٦. چگونگی عملکرد نظام بانکی ۵۵
۱.۶ دارایی‌های نظام بانکی ۵۶
۱.۱.۶ قروض ناخالص ۵۷
۲.۱.۶ طلبات بین البانکی ۶۱
۳.۱.۶ سرمایه گذاری ها ۶۱
۴.۱.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان باانک ۶۱
۲.۶ بدهی ها ۶۱
۱.۲.۶ امانات ۶۲
۲.۲.۶ قرضه گیری ۶۴
۳.۶ نقدینگی ۶۴
۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (به مفهوم وسیع) ۶۵
۴.۶ سرمایه ۶۵
۵.۶ نافعیت ۶۶
۶.۶ خطر اسعاری ۶۷
۷.۶ خطر نرخ تکتانه ۶۷
۸.۶ عملکرد سکتور بانکداری اسلامی ۶۷

۱.۸.۶ دارایی های سکتور بانکداری اسلامی ۶۸
۲.۸.۶ بدهی ها ۷۱
۳.۸.۶ نقدینگی ۷۱
۴.۸.۶ سرمایه ۷۲
۵.۸.۶ نافعیت ۷۲

فهرست گراف ها:

گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای توسعه یافته و بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای رو به توسعه ۵

گراف ۲.۱: تغییر فیصدی رشد تولیدات ناخالص داخلی امریکا از آغاز ربع قبلی ۶

گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی ایالات متحدۀ امریکا ۶

گراف ۴.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی (ربع به ربع) ۶

گراف ۵.۱: شاخص قیم مصرفی بریتانیا شامل تمام موارد ۷

گراف ۶.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از ربع قبلی ۷

گراف ۷.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از آغاز ربع قبلی ۸

گراف ۸.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی (سال به سال) ۸

گراف ۹.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از آغاز ربع قبلی ۹

گراف ۱.۲: پول در دوران، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۱۴

گراف ۲.۲: پایۀ پولی، سال مالی ۲۰۱۸ ..... ۱۴

گراف ۳.۲: دارائی‌های خالص خارجی، دارائی‌های خالص داخلی، پول به مفهوم وسیع ۱۴

گر اف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول منحیث بخش پول به مفهوم وسیع ۱۵

گراف ۵.۲: مبلغ حقیقی و هدف تعیین شدۀ ذخایر خالص بین المللی در ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۱۶

گراف ۶.۲: اوسط نرخ مبادلۀ روزمرۀ افغانی در برابر دالر امریکایی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۱۶

گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادلۀ روزمرۀ افغانی در برابر پاوند و یورو، ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۱۶

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادلۀ روزمرۀ افغانی در برابر روپیۀ هندی و روپیۀ پاکستانی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۱۷

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادلۀ روزمرۀ افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۱۷

گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطا و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۱۷

گراف ۱۱.۲: مبلغ تصفیه ناشدۀ اوراق بهادار، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۱۸

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدۀ اوراق سرمایوی ۷ روزه، ربع اول ۲۰۱۹ ..... ۱۸

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدۀ اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، ربع اول ۲۰۱۹ ..... ۱۸

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدۀ اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، ربع اول ۲۰۱۹ ..... ۱۸

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدۀ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، ربع اول ۲۰۱۹ ..... ۱۹

گراف ۱.۳: اوسط انفلاسیون ملی ربعوار ۲۶

گراف ۲.۳: : روش اوسط یابی ربعوار ۲۶

گراف ۳.۳: انفلاسیون عمومی ملی (سال به سال) ۲۶

گراف ۴.۳: اوسط انفلاسیون ربعوار کابل ۲۹

گراف ۵.۳: اوسط ربعوار کابل (۳۰ درصد روش اوسط یابی) ۲۹
گراف ۶.۳: انفلاسیون عمومی سالانهٔ کابل ۲۹
گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری (به میلیون دالر امریکائی) ۳۳
گراف ۲.۴: حساب سرمایوی و مالی (به میلیون دالر امریکائی) ۳۴
گراف ۳.۴: جریان‌های ورودی سرمایه گذاری مستقیم خارجی (به میلیون دالر) ۳۴
گراف ۴.۴: کارکرد و بیلانس تجاری ۳۵
گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۳۶
گراف ۶.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول سال ۲۰۱۸ ..... ۳۷
گراف ۷.۴: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول ۲۰۱۸ ..... ۳۷
گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم فیصدی)، ربع اول ۲۰۱۸ ..... ۳۷
گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع اول سال ۲۰۱۸ ..... ۳۸
گراف ۱۰.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع اول سال مالی ۲۰۱۸ ..... ۳۹
گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۳۹
گراف ۱۲.۴: مقایسهٔ بدهی خارجی، پایان ربع اول سال ۲۰۱۸ – ربع اول ۲۰۱۹ ..... ۴۰
گراف ۱۳.۴: ذخایر خالص بین المللی، طی دورهٔ اخیر (به میلیون دالر امریکائی) ۴۰
گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مجموع مصارف، مجموع بودجه و کمک های ربع های اول ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۴۷
گراف ۲.۵: مقایسهٔ مجموعهٔ بودجه سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ..... ۴۸
گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی ربع های اول ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۴۸
گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها) ربع های اول ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۴۹
گراف ۵.۵: سهم مجموع عواید ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۴۹
گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی ۴۹
گراف ۷.۵: مقایسه مجموع عواید داخلی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۵۰
گراف ۸.۵: عواید عمدهٔ داخلی ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۵۰
گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدهٔ مجموع عواید غیر مالیاتی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۵۱
گراف ۱۰.۵: اجزای کمک های مالی دونرها طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی ۵۱
گراف ۱۱.۵: تحلیل مجموع کمک های مالی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۵۱
گراف ۱۲.۵: مقایسه کمک های مالی دونرها طی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی ۵۲
گراف ۱.۶: سهم مجموع دارایی های سکتور بانکی میان بانک ها ۵۶
گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان بانک‌ها ۵۷
گراف ۳.۶: کیفیت پورتفولیوی قرضه ۶۰

گراف ۴.۶: سهم طلبات بین البانکی میان بانک‌ها ۶۱
گراف ۵.۶: سهم بدهی‌ها میان بانک ها ۶۲
گراف ۶.۶: امانات به افغانی ۶۳
گراف ۷.۶: ترکیب اسعاری امانات ۶۳
گراف ۸.۶: امانات میان بانک ها ۶۳
گراف ۹.۶: تفکیک امانات ۶۴
گراف ۱۰.۶: نافعیت سکتور بانکی ۶۶
گراف ۱۱.۶: بازده دارایی ها و بازده سهام ۶۶
گراف ۱۲.۶: سطح تکتانهٔ خالص ۶۶
گراف ۱۳.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه دسمبر ۲۰۱۸ و مارچ سال ۲۰۱۹ ۷۰
گراف ۱۴.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ماه مارچ سال ۲۰۱۹ ۷۰
گراف ۱۵.۶: طلبات بین البانکی ۷۰
گراف ۱۶.۶: تفکیک امانات براساس ماه مارچ ۲۰۱۹ ۷۱
گراف ۱۷.۶: مفاد بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت ۷۳

فهرست جداول:

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی طی ربع اول سال ۲۰۱۸ و ربع اول سال ۲۰۱۹ ..... ۱۵

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، ۲۰۱۸–۲۰۱۹ ..... ۲۷

جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، ۲۰۱۸– ۲۰۱۹ ..... ۳۰

جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان (میلیون دالر امریکائی) ۴۱

جدول ۲.۴: مال التجاره (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۳.۴: شرکای تجارت خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۴.۴: شرکای تجارت خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۲

جدول ۵.۴: بدهی خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) ۴۳

جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی (ارقام به میلیون دالر امریکائی) ۴۳

جدول ۱.۶: دارایی های بانک ها ۵۶

جدول ۲.۶: قروض بانک های تجارتی بر اساس سکتور ۵۸

جدول ۳.۶: مقدار قلم مورد نظر به میلیون افغانی ۵۹

جدول ۴.۶: نسبت نقدینگی ۶۴

جدول ۵.۶: جدول نفع / ضرر ۶۵

جدول ۶.۶: مجموع دارایی ها و بدهی های سکتور بانکداری اسلامی ۶۸

جدول ۷.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول ۶۹

جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سیالیت سکتور بانکداری اسلامی از قرار ماه مارچ سال ۲۰۱۹ ..... ۷۲

جدول ۹.۶: جدول نفع و ضرر سکتور بانکداری اسلامی ۷۲

جدول ۱۰.۶: فایده بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت ۷۳

پیام سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک

پالیسی‌ها و تلاش‌های د افغانستان بانک با تمرکز بروی هدف اصلی د افغانستان بانک (حفظ ثبات قیم داخلی) عیار گردیده است که با راه اندازی سیاست پولی مؤثر و سالم، آسیب پذیرین قشر جامعه را در مرکز توجه قرار می دهد.

خلص موضوع:

د افغانستان بانک به منظور ثابت نگهداشتن قیم داخلی از تیوری مقداری به عنوان وسیلهٔ تعیین کنندهٔ ذخایر پولی (RM) استفاده می کند. حفظ ثبات قیم داخلی از اهداف اولیهٔ د افغانستان بانک می‌باشد که در آن ذخایر پولی هدف عمدهٔ عملیاتی و پول در دوران هدف ضمنی نقدینگی را می‌سازد.

در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ پول به مفهوم محدود (M1) با رشد ۶ درصدی به ۴۳۱,۷۰۷ میلیون افغانی، در حالی که پول به مفهوم وسیع (M2) طی ربع تحت بررسی با رشد ۵.۴۰ درصدی به ۴۶۴,۹۷۳.۳۳ میلیون افغانی می رسد. به منظور کاهش نوسانات نرخ تبادلهٔ افغانی در برابر اسعار خارجی و مدیریت نقدینگی در بازار، د افغانستان بانک از لیلام ارز و لیلام اوراق سرمایوی از طریق عملیات بازار آزاد استفاده می کند. به منظور تقلیل نوسانات در زمان مختلف نرخ مبادله و حذف نقدینگی اضافی از بازار، د افغانستان بانک مبلغ ۵۴۱.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده و مجموع مبلغ حصول ناشدهٔ اوراق سرمایوی در پایان ربع اول به ۲۶.۶۷ میلیارد افغانی می‌رسید.

سنجش سال به سال قیم مصرفی اوسط نرخ انفلاسیون را در ربع تحت بررسی به اندازهٔ ۰.۸ درصد (۱.۹ درصد کمتر از ربع اول سال مالی ۲۰۱۸) نشان می‌دهد، این درحالیست که قیم مصرفی ربعوار نشاندهندهٔ کاهش ۰.۱ درصدی می باشد که نرخ انفلاسیون آن به ۰.۸ درصد می‌رسد. نرخ انفلاسیون عمومی کابل در ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۰.۹ درصد بوده، درحالیکه در ربع اول سال مالی ۲۰۱۸ این رقم به ۳.۲ درصد می‌رسد.

در سکتور خارجی اقتصاد، بیلانس تادیات (BOP) طی ربع تحت بررسی شاهد کسر ۱,۰۹۱.۸۳ میلیون دالر امریکائی بوده است. در همین حال، حساب جاری کسر ۱,۲۲۶.۴۱ میلیون دالر امریکائی داشته درحالی‌که حساب سرمایوی مازاد به ارزش ۳۹.۴۲ میلیون دالر امریکائی را تجربه نموده است. در حساب مالی، سرمایه‌گذاری‌های خالص مستقیم خارجی (FDI) به ۱۷.۵۸ میلیون دالر امریکائی کاهش یافته در حالی‌که سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو در ربع تحت بررسی جریان خروجی به ارزش ۱۹.۹۶ میلیون دالر امریکائی داشته است.

در سکتور مالی، دولت کسر بودجوی به ارزش ۸.۹۳ میلیارد افغانی (به استثنای کمک‌ها) را تجربه کرده، در حالی که کمک‌ها طی ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ مازاد ۵.۸۲ میلیارد افغانی داشته است. عواید به ۴۲.۸۸ میلیارد افغانی و مصارف وارده به ۵۱.۸۱ میلیارد افغانی می‌رسد. در عین حال، از جمله مجموع بودجهٔ تخصیص یافته (۴۰۴.۵۷ میلیارد افغانی)، ۱۴ درصد آن در ربع تحت بررسی اجرا گردیده است.

در سکتور بانکی، شاخص‌های عمومی نشاندهندهٔ کاهش در دارائی‌ها، امانات، سرمایهٔ اکویتی و مفاد می‌باشد، و هم چنان کیفیت قروض بیشتر از قبل تضعیف گردیده است. نقدینگی به حد کافی خود باقی مانده، در قروض ناخالص افزایش بوجود آمده و امانات همانند قبل جزء عمدهٔ تمویل سکتور بانکی می‌باشد. در زمینهٔ بانکداری اسلامی یک بانک اسلامی و شش واحد بانکداری اسلامی فعال می باشد که در مجموع دارائی‌های سکتور بانکی ۴.۹۵ درصد، در قروض ناخالص ۲.۲۱ درصد و در امانات سکتور بانکی ۴.۹۹ درصد سهم دارد.

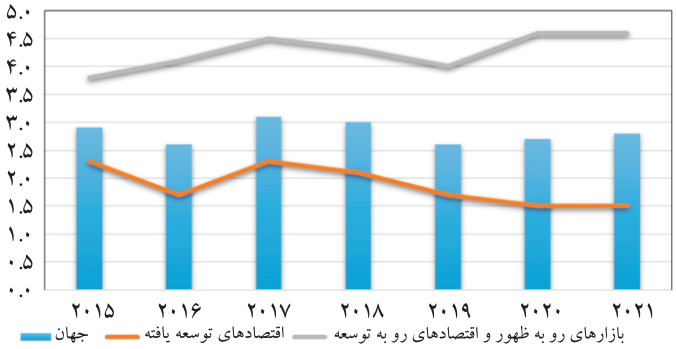
۱ وضعیت اقتصادی جهان

به اساس معلومات صندوق بین المللی پول (IMF) و بانک جهانی، انتظار می‌رود که در نتیجهٔ افزایش موانع تجاری، سرمایه گذاری کم، شرایط دشوار مالی، بی‌اعتمادی بیشتر بر پالیسی و بدهی‌های فزایندهٔ دولتی چندین کشور، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹ کاهش یابد. فعالیت های اقتصادی چندین اقتصاد توسعه یافته بخصوص در اروپا در ربع اول سال ۲۰۱۹ کمتر بوده است. رشد اقتصادی اروپا طی این دوره از اثر سرمایه گذاری‌های کمتر و رشد محدود تجارت، بطی بوده است. هرچند، رشد تولیدات ناخالص داخلی امریکا و جاپان به ترتیب ۳.۱ درصد و ۰.۶ درصد بوده که افزایش مصارف عامه در رشد تولیدات ناخالص داخلی هر دو کشور سهم مهم داشته است. در همین حال، جاپان در قسمت واردات کاهش شدید را تجربه نموده است.

از سوی دیگر، در بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای رو به توسعه (EMDEs) رشد اقتصادی پائین تر از توقع بوده است. در بیشترین بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای رو به توسعه سکتور خدمات به حالت ثابت باقی مانده، درحالی که کشورهای تحت تحریم‌ها با کمبود صادرات مواجه شده اند. ترکیه و وینزویلا هنوز هم با بحران اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کند. اقتصاد ترکیه در سال ۲۰۱۸ سیر نزولی داشته و سرانجام وارد رکود اقتصادی گردید و بطور مستمر با سقوط لیره مبارزه می‌کرد (کاهش ۲.۶ درصدی به اساس سنجش سال به سال). برعکس، رشد تولیدات ناخالص داخلی چین فراتر از توقعات بازار بوده که عمدتاً در نتیجهٔ مصارف خصوصی به میان آمده است.

اقتصادهای توسعه یافته، بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای رو به توسعه و اقتصاد جهان در گراف ۱.۱ مقایسه گردیده است.

گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای توسعه یافته و بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای رو به توسعه

منبع: بانک جهانی

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته

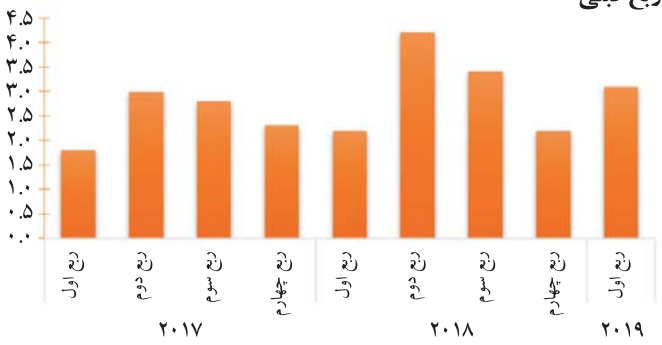
۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحدهٔ امریکا:

به اساس معلومات ادارهٔ تحلیل اقتصادی، تولیدات ناخالص داخلی حقیقی در مقایسه به افزایش ۲.۲ درصدی ربع چهارم سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به نرخ سالانهٔ ۳.۱ درصد رشد نموده است. با آنکه نخستین برآورد این اداره ۳.۲ درصد بوده که با کاهش چشمگیر در بخش‌های سرمایه گذاری ثابت غیر رهایشی و سرمایه گذاری روی موجودی خصوصی توأم با افزایش در پیش‌بینی صادرات و مصارف شخصی، میزان رشد طی ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۳.۱ درصد تخمین گردیده است.

عاید ناخالص داخلی حقیقی (GDI) در مقایسه به افزایش ۰.۵ درصدی ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ افزایش ۱.۴ درصدی را به ثبت رسانیده است. علاوه بر این، فایده از بابت تولیدات جاری و فایدهٔ غیر مالی داخلی به ترتیب به ۶۵.۴ میلیارد دالر امریکائی و ۱۳.۶ میلیارد دالر امریکائی کاهش یافته است، این

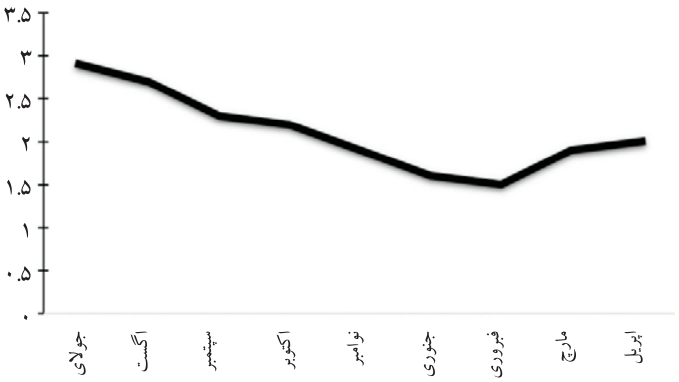
در حالیست که فایدهٔ شرکت‌های مالی داخلی به ۷.۴ میلیارد دالر امریکائی افزایش یافته است.

گراف ۲.۱: تغییر فیصدی رشد تولیدات ناخالص داخلی امریکا از آغاز ربع قبلی

منبع: ادارهٔ تحلیل اقتصادی ایالات متحدهٔ امریکا

گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی ایالات متحدهٔ امریکا

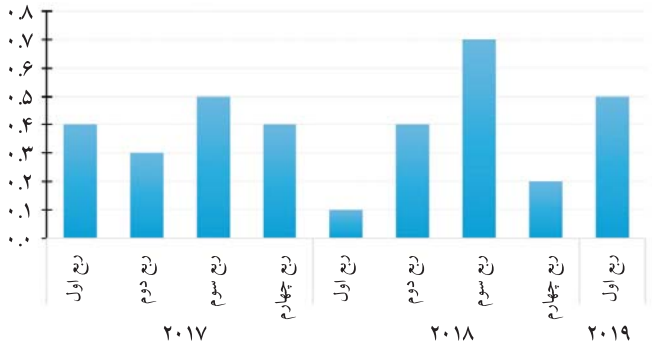
منبع: ادارهٔ احصائیهٔ کار ایالات متحدهٔ امریکا

تولیدات ناخالص داخلی حقیقی طی این مدت عمدتاً از اثر افزایش مصارف دولتی و حکومت‌های محلی، افزایش سرمایه گذاری بالای موجودی خصوصی و صادرات و کاهش اندک در سرمایه گذاری روی ساختمان‌های رهایشی به میان آمده است. از سوی دیگر، این تغییرات مثبت قسماً در نتیجهٔ کاهش (PCE) و سرمایه گذاری ثابت غیر رهایشی و مصارف دولت فدرال بوجود آمده است. علاوه بر این، واردات همچنان طی این ربع کاهش یافته است. به اساس معلومات ادارهٔ احصائیهٔ کار امریکا، نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی بطور مداوم سقوط کرده که در ماه اپریل به ۱.۵ درصد و در ماه مارچ ۱.۹ درصد بلند رفته است.

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا

تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا طوری برآورد شده که در ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۰.۵ درصد افزایش یابد و رشد سالانه آن در مقایسه به ربع اول سال ۲۰۱۸ (۱.۴ درصد) در زمان تحت بررسی به ۱.۸ درصد تخمین گردیده است. تولیدات پس از کاهش در ربع قبلی دوباره به اندازهٔ ۱.۴ درصد افزایش داشته که افزایش عمده در تولیدات کارخانه‌ی به اندازهٔ ۲.۲ درصد بوجود آمده است. سکتور ساختمانی طی این ربع افزایش ۱.۰ درصدی را تجربه نموده است. از سوی دیگر، خدمات به ۰.۳ درصد کاهش یافته، در حالی که سکتورهای زراعت، جنگل‌داری و ماهی گیری به اندازهٔ ۱.۸ درصد کاهش یافته که این همه باعث کاهش رشد اقتصادی گردیده اند.

گراف ٤.١: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی (ربع به ربع)

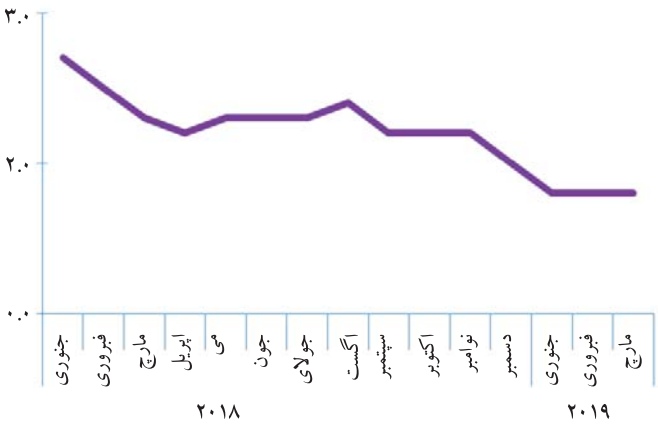
منبع: ادارهٔ ملی احصائیه

افزون بر این، مصارف خصوصی، مصارف دولتی و تشکیل سرمایهٔ ناخالص (GCF) در رشد اقتصادی سهم مثبت داشته است، در حالی که طی این دوره سهم خالص تجارت از رشد تولیدات ناخالص داخلی کسر گردیده است. مصارف خانوار در سه ماه اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۰.۷ درصد افزایش یافته است. کسر تجاری تولیدات ناخالص داخلی اسمی به ۳.۴ درصد افزایش یافته که این رقم طی ۵۰ سال اخیر بلندترین کسر را نشان می‌دهد. این کسر حجم زیادی واردات اجناس نامشخص را که شامل طلای غیر پولی (NMG) می گردد، منعکس می‌سازد.

درین مدت زمان مصارف دولتی ۱.۴ درصد افزایش یافته که این تغییرات در چندین بخش شامل سکتور صحت به اندازهٔ ۰.۷ درصد و خدمات عمومی عامه و امور اقتصادی به اندازهٔ ۹.۶ درصد رونما گردیده است. سرمایه گذاری در بخش تجارت نیز درین مدت به اندازهٔ ۰.۵ درصد افزایش داشته که عوامل عمدهٔ آن سرمایه‌گذاری‌های زیاد در زمینهٔ تجهیزات تکنالوژی معلوماتی، ماشین آلات و سایر وسایل می باشد. شاخص قیم مصرفی در طول ربع تحت بررسی در حد ۱.۸ درصد ثابت باقی مانده است.

هرچند، بی‌اعتمادی سیاسی برخاسته از بریکست هنوز هم روی سرمایه‌گذاری اثرات منفی بجا می گذارد.

گراف ۵.۱: شاخص قیم مصرفی بریتانیا شامل تمام موارد

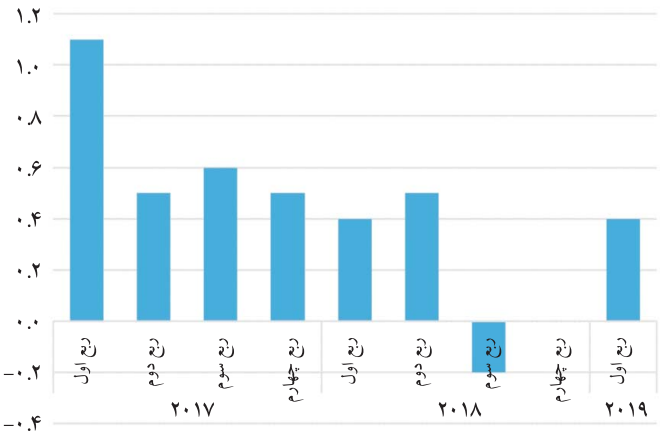

منبع: ادارهٔ ملی احصائیه

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان

به دنبال کاهش فعالیت‌های اقتصادی در ربع سوم و برگشت به حالت میانه در ربع اخیر سال ۲۰۱۸، تولیدات ناخالص داخلی آلمان در ربع اول سال ۲۰۱۹ به اساس سنجش ربعوار به اندازهٔ ۰.۴ درصد رشد نموده است که این رقم نسبت به توقعات بازار بلندتر می‌باشد. این رشد اقتصادی در نتیجهٔ عوامل داخلی چون سرمایه‌گذاری در بخش ساختمانی و تجهیزات و مصارف خصوصی، به میان آمده است. مصارف خانوار از اثر کاهش مالیات و منفعت‌های اجتماعی افزایش داشته است.

گراف ٦.١: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از ربع قبلی

منبع: ادارهٔ همکاری و توسعهٔ اقتصادی

به اساس معلومات ادارهٔ فدرالی احصائیه (Destatis)، در مقایسه به دورهٔ قبلی در زمان تحت بررسی اشتغال و تغییر و تبدیل در سکتور خدمات که به اساس تقویم و موسم عیار گردیده، به اندازهٔ ۳.۵ درصد افزایش یافته است. تعداد افراد مشتغل که به اساس موسم سنجش گردیده، در بخش های تعیین شدهٔ سکتور خدمات نسبت به ۰.۴ درصد دورهٔ قبلی در زمان تحت بررسی به ۱.۸ درصد افزایش یافته که به بی‌سابقه ترین حد خود می‌رسد. در ضمن، هردو، صادرات و واردات درین مدت زمانی افزایش یافته است. صادرات در مقایسه به سال قبلی در زمان گزارش دهی به اندازهٔ ۲.۵ درصد (۳۷۷ میلیارد دالر امریکائی) افزایش یافته که مبلغ آن به ۳۳۶ میلیارد یورو می‌رسد. واردات نیز از لحاظ مقایسوی به اندازهٔ ۴.۸ درصد افزایش یافته که رقم آن به ۲۸۱ میلیارد یورو می رسد. بدهی عامه نسبت به ربع اول سال ۲۰۱۸ به اندازهٔ ۱.۱ درصد یا ۲۲ میلیارد یورو کاهش یافته و هم‌چنان در مقایسه به ربع قبلی افزایش ۰.۷ درصدی یا ۱۳.۱ میلیارد یورویی را تجربه نموده است.

٤.١.١ اقتصاد جاپان

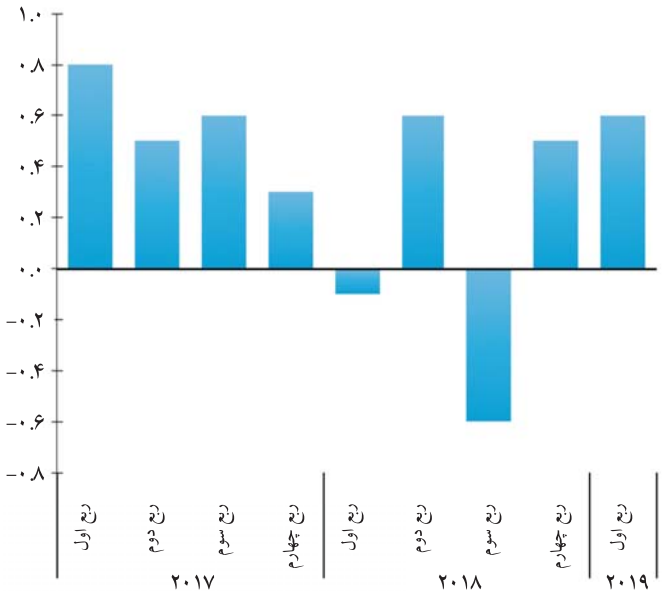
طبق معلومات دفتر کابینهٔ توکیو، اقتصاد جاپان به اساس سنجش سالانه در ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۲.۱ درصد رشد

کرده و به اساس سنجش ربعوار این رشد ۰.۶ درصد ثبت گردیده که این رقم در شرایط که صادرات و واردات کمتر، مخارج سرمایه کمرنگ و تقاضای مشتریان پائین است، بیشتر از توقعات بوده است.

اقتصاد جاپان طی ربع سوم و چهارم سال ۲۰۱۸ به ترتیب ۰.۶ درصد و ۰.۳ درصد رشد نموده، این در حالیست که در ربع اول سال ۲۰۱۹ افزایش ۶.۲ درصدی در سرمایه گذاری های عامه و کاهش ۴.۶ درصدی واردات در مقایسه به کاهش ۲.۴ درصدی صادرات، از عواملی اند که باعث رشد اقتصادی گردیده است.

دولت جاپان در نظر دارد که مالیات بر فروشات را از ۸ درصد به ۱۰ درصد افزایش بدهد، اما از ماه اکتوبر سال ۲۰۱۸ به اینسو دوبار این تصمیم به تعویق افتیده است.

گراف ۷.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از آغاز ربع قبلی

منبع: دفتر کابینه، دولت جاپان

۱.۲ اقتصادهای در حال توسعه

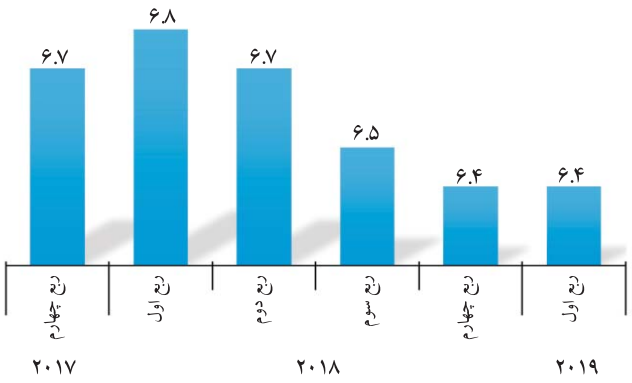
۱.۱.۲ اقتصاد چین

طبق معلومات ادارهٔ ملی احصائیهٔ چین (NBS)، اقتصاد چین به اساس سنجش سالانه در ربع اول سال به اندازهٔ ۶.۴ درصد رشد کرد که بلندتر از توقعات بازار عمل نموده و همانند ربع چهارم سال ۲۰۱۸ رقم آن در زمان تحت بررسی به حدود ۳.۱۸ تریلیون دالر امریکائی رسیده است. سکتورهای صنعت و زراعت به ترتیب ۶.۱ درصد و ۲.۷ درصد و سکتور سومی ۷ درصد رشد کرده است. مصارف خصوصی عامل عمدهٔ این رشد دانسته می‌شود، طوری‌که در ربع‌های قبلی نیز دیده شده است.

علاوه بر این، تولیدات صنعتی، سرمایه گذاری بر ملکیت ها، درآمد دریافتی (مبلغ که پس از وضع مالیه بدست می آید) ساکنین و فروشات پرچون شاهد افزایش بوده است.

دولت چین در مقایسه به برآورد ۶.۶ درصدی سال قبل برای سال ۲۰۱۹ رشد اقتصادی ۶ الی ۶.۵ درصدی را پیش بینی کرده که این رقم طی سه دههٔ گذشته پائین ترین میزان رشد اقتصادی سالانه را نشان می‌دهد. چین تحرک اقتصادی خویش را زمانی از دست داد که قرضه‌دهی پُر خطر را محدود کرد که این امر دسترسی کمپنی‌های زیادی را به وجوه مالی کاهش داد. در کنار این، اقتصاد چین فشارهای جنگ تجارتی با ایالات متحدهٔ امریکا بخصوص پس از وضع شدن تعرفه‌های جدید به ارزش ۲۵۰ میلیارد دالر امریکائی بالای اجناس چینائی را احساس می کند.

گراف ۸.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی (سال به سال)

منبع: ادارهٔ ملی احصائیهٔ چین

هرچند، دولت چین طرح‌های به ارزش صدها میلیارد دالر

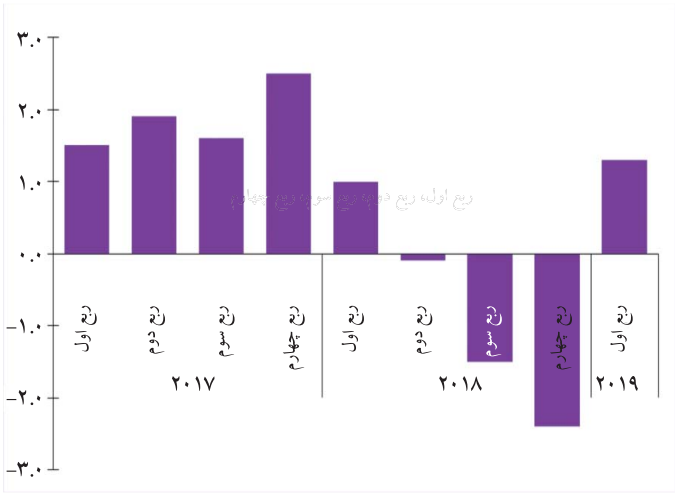
امریکائی را معرفی کرده که قصد آن ایجاد تحرک و انگیزهٔ اقتصادی می‌باشد مانند کاهش مالیات در برابر تجارت ها، مصارف زیربنایی و سیاست پولی نسبتاً آزاد تا این که فعالیت‌های اقتصادی خویش را ثابت و یکنواخت نگهدارد. وزارت مالیهٔ چین نیز با افزایش میزان مصارف به ۵.۸۶ تریلیون یوان که شامل ۰.۶۹ تریلیون و ۵.۱۷ تریلیون یوان به ترتیب برای مخارج بودجهٔ عامهٔ مرکزی و منطقوی می باشد به حمایت مالی خویش افزایش داد. میزان رشد مصارف مالی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ حدود ۱۵ درصد می باشد که نسبت به ربع اول سال گذشته ۰.۰۴ درصد افزایش را نشان میدهد.

۲.۱.۲ اقتصاد ترکیه:

طبق معلومات انستیتوت احصائیهٔ ترکیه (TUIK)، رشد اقتصادی ترکیه در ماه جنوری الی مارچ به اندازهٔ ۲.۶ درصد (سال به سال) کاهش یافته است. با در نظر داشت قیمت فعلی، ارزش مجموعی تولیدات ناخالص داخلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۱۷۰.۴ میلیارد دالر امریکائی می‌رسد. رشد اقتصادی طی ربع چهارم سال ۲۰۱۸ به اندازهٔ ۳ درصد کاهش نمود که نرخ رشد سالانه را به ۲.۶ درصد پائین آورده، این در حالیست که در سال ۲۰۱۷ تولیدات ناخالص داخلی ۷.۴ درصد رشد نموده است. به اساس محاسبهٔ موسمی و تقویمی، تولیدات ناخالص داخلی از ربع قبلی به اینسو در زمان تحت بررسی ۱.۳ درصد افزایش نموده است.

تقاضای داخلی و سرمایه‌گذاری‌ها در ترکیه به شدت کاهش یافت و تولیدات صنعتی ۵.۷ درصد افت نمود، در حالی که در ربع تحت بررسی صادرات خالص سهم مهمی را در رشد اقتصادی ایفا نموده است. به اساس سنجش سالانه، صادرات به اندازهٔ ۹.۵ درصد افزایش یافته در حالی که واردات طی این مدت زمان کاهش ۲۸.۸ درصدی را تجربه نموده است. مصارف نهایی خانوار ۴.۷ درصد کاهش یافته است. در عین زمان مصارف دولتی ۷.۲ درصد افزایش اما تشکیل سرمایهٔ ناخالص ۱۳ درصد افت نموده است. در کنار این، ارزش افزودهٔ سکتور زراعت به اندازهٔ ۲.۵ درصد بهبود یافته است، در حالی که تولیدات صنعتی ۴.۳، سکتور ساختمانی ۱۰.۹ درصد و سکتور خدمات ۴ درصد کاهش داشته است. به اساس برنامهٔ جدید اقتصادی دولت ترکیه، در نظر است که میزان رشد در سال ۲۰۱۹ به ۲.۳ درصد، در سال ۲۰۲۰ به ۳.۵ درصد و در سال ۲۰۲۱ به ۵ درصد برسد.

گراف ۹.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از آغاز ربع قبلی

منبع: انستیتوت احصائیهٔ ترکیه

۲ چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

۲
چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

به اساس ارقام سکتور پولی، پایهٔ پولی (RM) رشد منفی ۰.۸۹ درصدی را در پایان ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ به ثبت رسانیده که این رقم نسبت به رشد منفی ۰.۰۱ درصدی پایان ربع مشابه سال قبل افزایش را نشان میدهد.

پول در دوران (CiC) که جزء عمدهٔ پایهٔ پولی میباشد، رشد منفی ۲.۶۵ درصدی را از آغاز الی پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ به ثبت رسانیده است. رشد پایهٔ پولی و پول در دوران که اهداف عملیاتی و ضمنی د افغانستان بانک را میسازند، به دلیل جمع آوری نقدینگی بیشتر از بازار و بانکها در طول مدت ربع تحت بررسی، از اهداف تعیین شده پائین باقی مانده است.

پول به مفهوم محدود (M1) در پایان ربع اول به ۴۳۱,۷۰۷ میلیون افغانی میرسد که رشد ۶ درصدی را ثبت نموده است.

پول به مفهوم وسیع (M2) روند مشابه را نشان داده و رشد ۵.۴۰ درصدی را ثبت نموده که ارزش آن به ۴۶۴,۹۷۳.۳۳ میلیون افغانی میرسد.

د افغانستان بانک بمنظور کاهش نوسانات شدید پول افغانی در برابر اسعار و مدیریت نقدینگی در بازار، تحت عملیات بازار آزاد از لیلامهای اسعار و اوراق بهادار استفاده میکند.

د افغانستان بانک از آغاز الی پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸) مبلغ ۵۴۱.۹۴ میلیون دالر امریکایی را بمنظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد بازار و مهار نوسانات حاد نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر اسعار بفروش رسانده است. در عین زمان، مجموع مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار در پایان این دوره به ۲۶.۶۶۵ میلیارد افغانی گزارش شده است.

به همین ترتیب، ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۰.۶۶ درصد کاهش یافته است.

۱.۲ برنامهٔ پولی

پایهٔ پولی در طول دورهٔ تحت بررسی به عنوان هدف عمدهٔ عملیاتی سیاست پولی باقی مانده، در حالیکه پول در دوران هدف ضمنی بوده است.

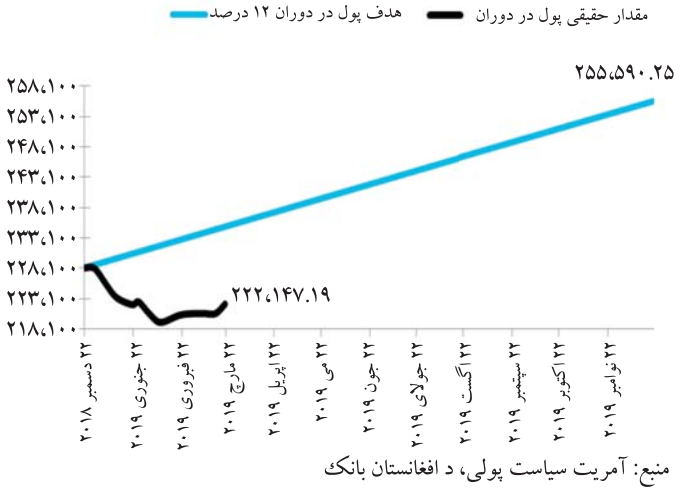
بمنظور تعیین مبلغ پایهٔ پولی جهت حمایت از هدف اولیهٔ د افغانستان بانک که حفظ قیم داخلی میباشد، این بانک نظریهٔ مقداری پولی را مورد استفاده قرار میدهد. به همین ترتیب اهداف تعیین شده برای پایهٔ پولی و پول در دوران مطابق رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ تورم متوقعه طی زمان تحت بررسی میباشد.

سقف پایهٔ پولی و پول در دوران برای این دوره ۱۲ درصد تعیین شده است. قابل یادآوریست که از آغاز الی پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ مقدار حقیقی پایهٔ پولی و پول در دوران به ترتیب رشد منفی ۰.۸۹ درصد و ۲.۶۵ درصد را به ثبت رسانیده که هردوی آن پائین تر از اهداف تعیین شده میباشد.

د افغانستان بانک از طریق عملیات بازار آزاد مبلغ ۵۴۱.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده تا نقدینگی مازاد را از بازار برداشته و از بروز نوسانات شدید نرخ مبادلهٔ اسمی افغانی در برابر اسعار بخصوص اسعار بین المللی که وسیعاً مبادله میشوند، پیشگیری بکند.

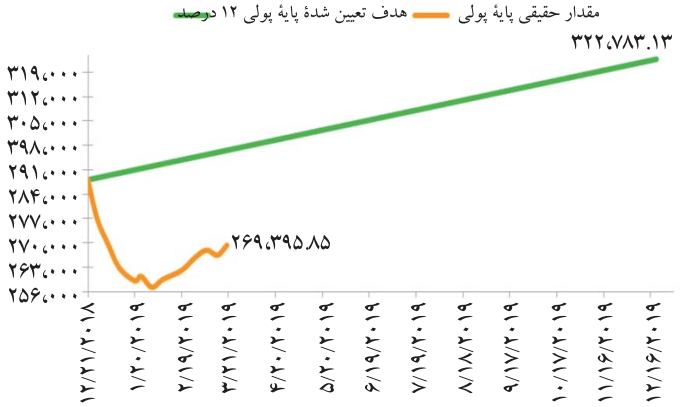
گرافهای ۱.۲ و ۲.۲ نشانگر سقف و مقدار حقیقی پایهٔ پولی و پول در دوران در مدت تحت بررسی میباشد.

گراف ۱.۲: پول در دوران، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۲.۲: پایهٔ پولی، سال مالی ۲۰۱۸

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۲. حجم نقدینگی

پول به مفهوم وسیع و پول به مفهوم محدود(M1 , M2) به اساس رهنمای گردآوری احصائیهٔ پولی و مالی، جمع آوری می گردد.

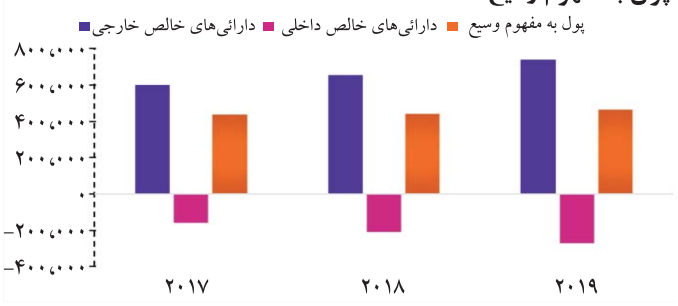
پول به مفهوم محدود؛ اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری و امانات جاری را شامل می‌شود، در حالیکه پول به مفهوم وسیع اجزای پول به مفهوم محدود و سایر دارایی‌های کمتر سیال یا شبه پول را در بر می گیرد.

طوریکه در جدول ۳.۲ نشان داده شده، پول به مفهوم محدود در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۶ درصد رشد داشته است که نسبت به عین دورهٔ سال ۲۰۱۸ (۱۳۹۷) رشد بلندتر را نشان می‌دهد.

اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری یا پول در دوران که ۴۶ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در مدت تحت بررسی به اندازهٔ ۳.۷۸ درصد رشد داشته که نسبت به رقم ۱.۵ درصدی عین دورهٔ سال قبل افزایش و تفاوت ۷,۷۷۰ میلیون افغانی را نشان میدهد. امانات جاری که بخش دیگری از پول به مفهوم محدود به حساب می‌رود، در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ رشد ۸.۵۶ درصدی را تجربه کرده که این رقم در زمان مشابه سال گذشته به ۰.۶ درصد ثبت گردیده بود. امانات جاری در مقایسه با ربع اول سال ۲۰۱۸ تفاوت ۱۷,۲۱۲ میلیون افغانی را نشان میدهد.

پول به مفهوم وسیع (M2) از ۴۴۱,۱۶۱,۸۸۳ میلیون افغانی دورهٔ مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به اندازهٔ ۴۶۴,۹۷۳,۳۳ میلیون افغانی افزایش یافته که رشد ۵.۴ درصدی را نشان می‌دهد و در مقایسه به رشد ۱.۱ درصدی عین دورهٔ سال قبل افزایش را نشان می‌دهد. رشد بیشتر پول به مفهوم وسیع عمدتاً به عرضهٔ پول در بازار نسبت داده شده است. ارقام نشان می‌دهد که پول به مفهوم محدود با سهم ۹۲.۸۵ درصدی یک جزء عمدهٔ پول به مفهوم وسیع را تشکیل داده است.

گراف ۳.۲: دارائی‌های خالص خارجی، دارائی‌های خالص داخلی، پول به مفهوم وسیع

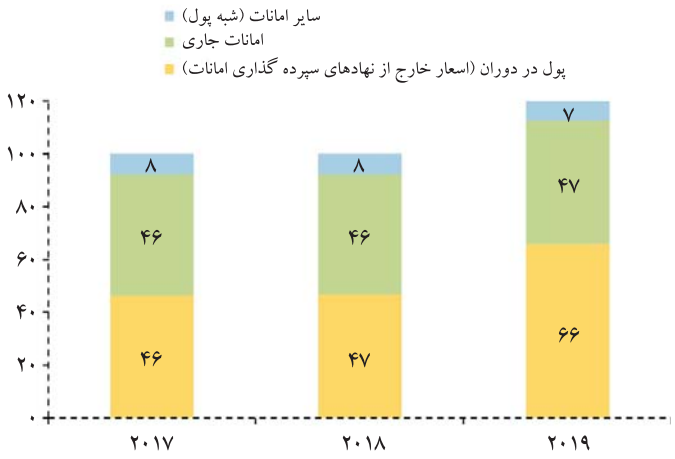

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

شبه پول (سایر امانات) که جزء دیگر پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ رشد منفی ۳.۴۰ درصدی داشته است. شبه پول در جریان ربع تحت بررسی ۷.۱۵ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد که این رقم پائین تر از ۷.۸۱ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ می‌باشد. ازینرو، اثر تغییرات در شبه پول بالای پول به مفهوم وسیع ناچیز بوده است. تغییر سال به سال امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی به ۹,۴۳۸ میلیون افغانی می‌رسد که رشد منفی ۲۲.۷۷ درصدی را نشان می‌دهد، در حالی که امانات میعادی نامگذاری شده به اسعار به ۲۳,۸۲۸ میلیون افغانی می‌رسد که افزایش ۷.۲۵ درصدی را نشان می دهد. امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی و اسعار به ترتیب ۲.۰۳ درصد و ۵.۱۲ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد.

امانات جاری منحیث بخش از پول به مفهوم وسیع در اخیر زمان تحت بررسی به ۴۶.۹۵ درصد گزارش گردیده است.

گراف ٤.٢: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول منحیث بخش پول به مفهوم وسیع

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی طی ربع اول سال ۲۰۱۸ و ربع اول سال ۲۰۱۹

	مارچ ۲۰۱۷	مارچ ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات	تفاوت	مارچ ۲۰۱۹	فیصدی تغییرات	تفاوت
	ربع اول	ربع اول	سال به سال		ربع اول	سال به سال	
۱- دارایی‌های خالص خارجی	۵۹۹,۱۷۳	۶۵۴,۴۶۵	۹.۲٪	۵۵,۲۹۲	۷۳۸,۹۴۳	۱۲.۹۱٪	۸۴,۴۷۹
الف) دارایی‌های خارجی	۶۱۱,۰۹۴	۶۷۰,۴۵۳	۹.۷٪	۵۹,۳۵۹	۷۵۰,۵۴۴	۱۱.۹۵٪	۸۰,۰۹۰
ذخایر ارزی د افغانستان بانک	۴۹۸,۴۱۴	۵۶۱,۵۲۶	۱۲.۷٪	۶۳,۱۱۲	۶۲۲,۸۸۳	۱۰.۹۳٪	۶۱,۳۵۸
طلا	۵۸,۸۰۳	۶۳,۷۵۷	۸.۴٪	۴,۹۵۳	۶۹,۱۶۴	۸.۴۸٪	۵,۴۰۷
سایر	۴۳۹,۶۱۱	۴۹۷,۷۶۹	۱۳.۲٪	۵۸,۱۵۹	۵۵۳,۷۲۰	۱۱.۲۴٪	۵۵,۹۵۱
سایر دارایی های خارجی	۱۱۲,۶۸۰	۱۰۸,۹۲۸	-۳.۳٪	-۳,۷۵۲	۱۲۷,۶۶۰	۱۷.۲۰٪	۱۸,۷۳۳
ب) بدهی های خارجی	۱۱,۹۲۱	۱۵,۹۸۸	۳۴.۱٪	۴,۰۶۷	۱۱,۶۰۰	-۲۷.۴۵٪	-۴,۳۸۸
۲. دارایی‌های خالص داخلی	-۱۵۹,۸۸۵.۳۲	-۲۱۰,۵۹۱.۹۲	۳۱.۷٪	-۵۰,۷۰۷	-۲۷۱,۴۲۴.۵۹	۲۸.۸۹٪	-۶۰,۸۳۳
الف) کریدت خالص داخلی	-۴۲,۱۶۵	-۷۶,۳۷۱	۸۱.۱٪	-۳۴,۲۰۶	-۹۶,۸۲۱	۲۶.۷۸٪	-۲۰,۴۵۰
کریدیت خالص برای سکتور عامه غیر مالی	-۸۸,۰۸۰	-۱۲۰,۰۶۹	۳۶.۳٪	-۳۱,۹۸۹	-۱۴۳,۰۲۹	۱۹.۱۲٪	-۲۲,۹۵۹
کریدت خالص برای دولت مرکزی	-۸۸,۱۷۵	-۱۲۰,۱۶۴	۳۶.۳٪	-۳۱,۹۸۹	-۱۴۳,۱۲۳	۱۹.۱۱٪	-۲۲,۹۵۹
کریدت برای دولت مرکزی	۲۳,۰۱۵	۱۵,۲۰۱	-۳۴.۰٪	-۷,۸۱۵	۷,۱۸۵	-۵۲.۷۳٪	-۸,۰۱۶
بدهی‌های دولت مرکزی	۱۱۱,۱۹۰	۱۳۵,۳۶۵	۲۱.۷٪	۲۴,۱۷۵	۱۵۰,۳۰۸	۱۱.۰۴٪	۱۴,۹۴۳
کریدت خالص برای دولت مرکزی و محلی	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰٪	۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰٪	۰
کریدت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه	۹۴	۹۴	۰.۰٪	۰	۹۴	۰.۰۰٪	۰
کریدت برای سکتور خصوصی	۴۷,۱۸۳	۴۵,۰۰۱	-۴.۶٪	-۲,۱۸۲	۴۷,۰۸۷	۴.۶۴٪	۲,۰۸۷
کریدت خالص برای سایر شرکت‌های مالی	-۱,۲۶۸	-۱,۳۰۲	۲.۷٪	-۳۴	-۸۸۰	-۳۲.۴۶٪	۴۲۳
ب) حسابات سرمایه	۱۳۸,۳۸۲	۱۵۹,۰۲۷	۱۴.۹٪	۲۰,۶۴۵	۲۰۰,۴۷۳	۲۶.۰۶٪	۴۱,۴۴۵
ت) سایر اقلام خالص	۲۰,۶۶۲	۲۴,۸۰۶	۲۰.۱٪	۴,۱۴۵	۲۵,۸۶۹	۴.۲۸٪	۱,۰۶۲
۳- پول به مفهوم وسیع	۴۳۶,۴۶۹.۲۱۸	۴۴۱,۱۶۱.۸۸۳	۱.۱٪	۴,۶۹۳	۴۶۴,۹۷۳.۳۳	۵.۴۰٪	۲۳,۸۱۱
پول به مفهوم محدود	۴۰۲,۴۳۹	۴۰۶,۷۲۵	۱٪	۴,۲۸۶	۴۳۱,۷۰۷	۶٪	۲۴,۹۸۳
پول در دوران (اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری)	۲۰۲,۵۳۱	۲۰۵,۶۱۷	۱.۵٪	۳,۰۸۶	۲۱۳,۳۸۸	۳.۷۸٪	۷,۷۷۰
امانات جاری	۱۹۹,۹۰۸	۲۰۱,۱۰۸	۰.۶٪	۱,۲۰۰	۲۱۸,۳۲۰	۸.۵۶٪	۱۷,۲۱۲
سایر امانات (شبه پول)	۳۴,۰۳۰.۴۳۱	۳۴,۴۳۷.۰۰۹	۱.۲٪	۴۰۷	۳۳,۲۶۵.۹۰۶	-۳.۴۰٪	-۱,۱۷۱
امانات به افغانی	۱۲,۵۴۳	۱۲,۲۲۰	-۲.۶٪	-۳۲۳	۹,۴۳۸	-۲۲.۷۷٪	-۲,۷۸۲
امانات به اسعار	۲۱,۴۸۸	۲۲,۲۱۷	۳.۴٪	۷۲۹	۲۳,۸۲۸	۷.۲۵٪	۱,۶۱۱
اوراق بهادار به استثنای سهام		۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰

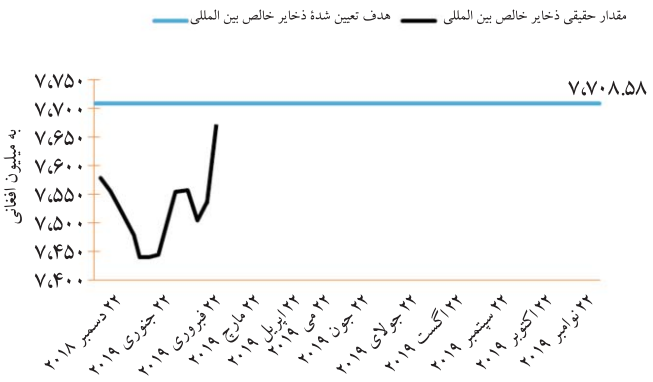
۳.۲ ذخایر خالص بین المللی

ذخایر خالص بین المللی د افغانستان بانک شامل ذخایر طلا، موقف ذخیره وی، دارایی ها نزد صندوق بین المللی پول، حقوق برداشت خاص (SDR) و ذخایر اسعاری معتبر مانند دالر امریکایی، یورو، پوند و سایر اسعار می شود. ذخایر خالص بین المللی (NIR) که به دالر امریکایی بیان شده و تعریف آن همانا مجموع ذخایر دارایی‌ها منفی ذخایر بدهی می‌باشد.

ذخایر خالص بین المللی در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ با کاهش اندک ۰.۵۳ درصد همراه بود که رقم آن به ۴۰.۴۷ میلیون دالر امریکایی می‌رسد. هدف تعیین شدهٔ ذخایر خالص بین المللی برای مدت تعیین شده ۷,۷۹۸.۵۸ میلیون دالر امریکایی گفته شده، این در حالیست که مجموع حقیقی آن در پایان این دوره به ۷,۶۶۸.۱۱ میلیون دالر امریکایی گزارش شده است.

٤.۲ بازار مبادلهٔ ارز

گراف ۵.۲: مبلغ حقیقی و هدف تعیین شدهٔ ذخایر خالص بین المللی در ربع اول سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۱.٤.۲ نرخ مبادلهٔ ارز:

هدف اساسی د افغانستان بانک ثبات قیم داخلی می باشد. د افغانستان بانک بمنظور نیل به این هدف تمرکز خود را روی استفاده از ابزار پولی خویش که اساساً استفادهٔ عملیات بازار آزاد با تطبیق مؤثر و سالم پالیسی می‌باشد، معطوف می دارد. در مدت تحت بررسی، ارزش پول افغانی بطور قسمی در برابر پاوند سترلنگ، یورو، فرانک سویس، دالر امریکائی، درهم امارات متحدهٔ عربی، ریال سعودی، روپیهٔ هندی و روپیهٔ پاکستانی کاهش یافته، در حالی‌که ارزش آن در برابر تومان ایرانی افزایش یافته است.

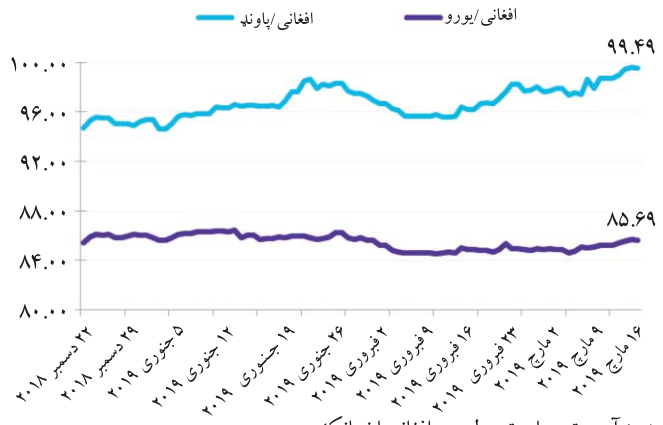
شرح روزمرهٔ اوسط نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر دالر امریکائی و سایر اسعار در مدت تحت بررسی در گراف‌های ذیل نشان داده شده است.

گراف ٦.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر دالر امریکایی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

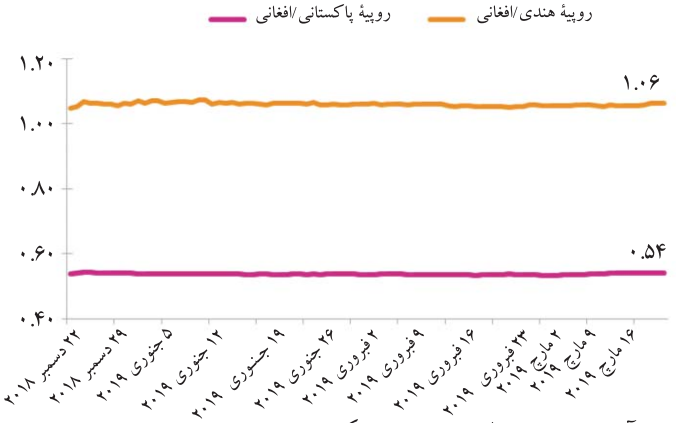
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر پاوند و یورو، ربع اول سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

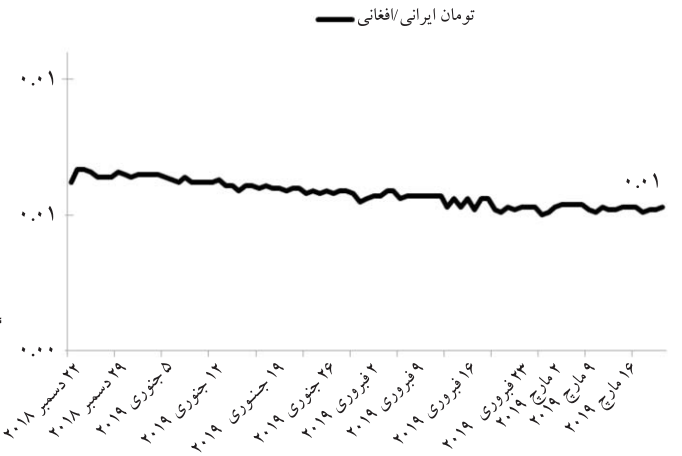
گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر روپیهٔ هندی و روپیهٔ پاکستانی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادلهٔ روزمرهٔ افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

ازینجمله

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

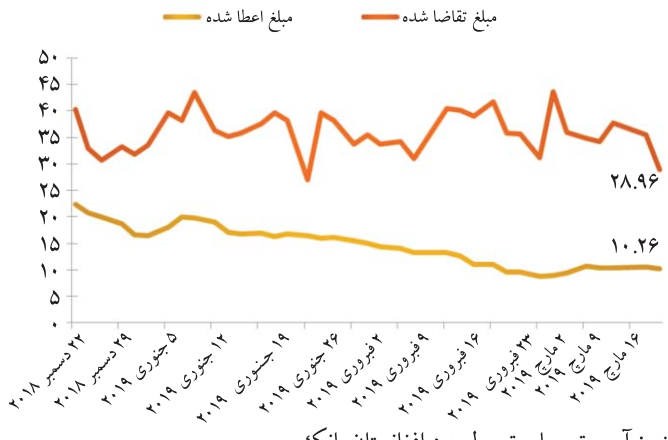
۲.٤.۲ لیلام ارز:

بمنظور کنترول عرضهٔ پول و حفظ ثبات قیم در بازار داخلی، د افغانستان بانک با راه اندازی پروسهٔ لیلام اسعار هفتهٔ سه بار و لیلام اوراق سرمایوی هفته یکبار، منحیث ابزار اولیهٔ پولی، پایهٔ پولی خود را نزدیک به هدف تعیین شده حفظ می کند. د افغانستان بانک بمنظور مهار سیالیت بیش از حد بازار و جلوگیری از نوسانات نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دالر امریکایی به لیلام اوراق سرمایوی ادامه داده است.

د افغانستان بانک طی ربع اول سال ۲۰۱۹ مبلغ ۵۴۱.۹۴ میلیون دالر امریکایی را لیلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا در این مدت ۵۱۳۷۰.۰۱ میلیون دالر امریکایی گفته شده است. باید تذکر داد که بطور اوسط به تعداد ۵۹ داوطلب در هر مزایده اشتراک داشته و ۴۲ داوطلبی اعلام شده است. به داوطلبی‌های برنده در هر لیلام مبلغ اوسط ۱۴.۲۶۱ میلیون دالر امریکائی فروخته شده و مجموع برداشت افغانی به ۴۰.۷۱۴ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. در مقایسه به ارقام ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)، مجموع مبلغ لیلام شده در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۶۲۹.۶۹ میلیون دالر امریکائی می‌رسد، در حالی که مبلغ تقاضا شده ۸۸۳.۴۶ میلیون دالر امریکائی بوده است. بطور اوسط به تعداد ۴۸ داوطلب در هر لیلام اشتراک نموده و ازین جمله به ۳۷ داوطلبی در هر مورد لیلام مبلغ اوسط ۱۷.۹۹۱ میلیون دالر امریکائی اعطا شده و مجموع برداشت به اندازهٔ ۴۳.۶۸۸ میلیارد افغانی ثبت گردیده است.

گراف ۱۰.۲: مجموع مبلغ اعطا شده و مورد تقاضای دالر امریکایی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ را نشان می‌دهد.

گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطا و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع اول سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۵.۲ بازار سرمایوی و شرایط نقدینگی

۱.۵.۲ لیلام اوراق سرمایوی:

اوراق سرمایوی عبارت از اوراق بهادار کوتاه مدت اسمی افغانی بوده که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه که اکثراً بانک‌های تجارتی می‌باشد، بصورت هفته وار صادر می گردد.

د افغانستان بانک اوراق سرمایوی را به عنوان ابزار پولی بمنظور مدیریت عرضهٔ پول استفاده می کند. اوراق سرمایوی بمنظور جذب نقدینگی بیش از حد بانک‌های تجارتی مورد استفاده قرار می گیرد.

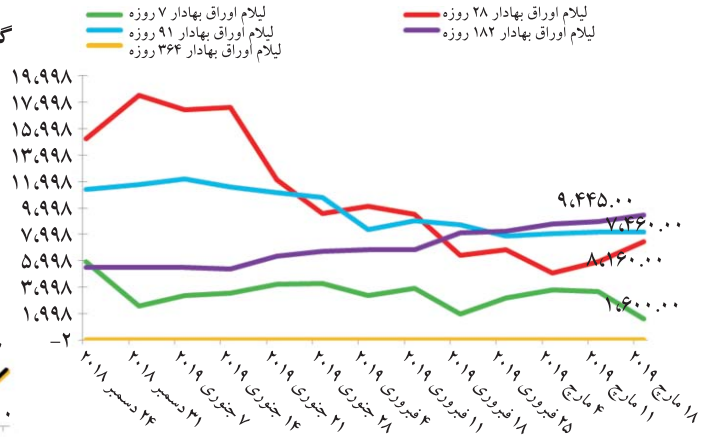
د افغانستان بانک در حال حاضر اوراق سرمایوی یک هفته ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک ساله را عرضه می‌نماید.

مجموع سهم تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار در پایان ربع اول به ۲۶.۶۶۵ میلیارد افغانی می‌رسد که نسبت به ۱۹.۴۴۳ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی افزایش ۷.۲۲۲ میلیارد افغانی را نشان می‌دهد. عامل عمدهٔ افزایش مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار درین مدت افزایش فروشات اوراق بهادار می‌باشد.

مجموع مبلغ تصفیه ناشدهٔ ۷ روزهٔ اوراق بهادار به ۱.۶ میلیارد افغانی، اوراق بهادار ۲۸ روزه به ۷.۴۶ میلیارد افغانی، ۹۱ روزه به ارزش ۸.۱۶ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار ۱۸۲ روزه به ۹.۴۴۵ میلیارد و اوراق بهادار ۳۶۴ روزه به صفر می‌رسد چون درین زمینه هیچ لیلام صورت نگرفته است.

مجموع مبلغ تکتانهٔ که در بدل اوراق سرمایوی پرداخت گردیده، در پایان ربع تحت بررسی به ۱۸.۷۷ میلیون افغانی می‌رسد.

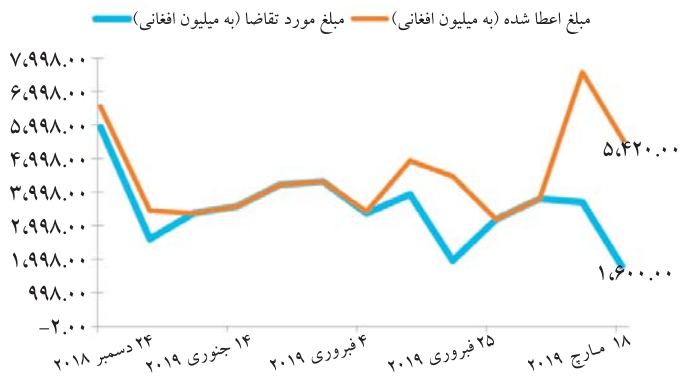
گراف ۱۱.۲: مبلغ تصفیه ناشدهٔ اوراق بهادار، ربع اول سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

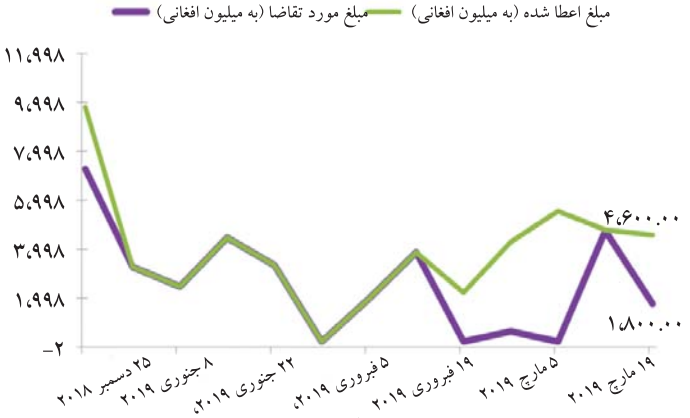
علاوه بر این، طی ربع اول سال ۲۰۱۹ اوسط نرخ تکتانهٔ عیار شده برای اوراق سرمایوی ۷ روزه ۰.۱۵ درصد؛ ۲۸ روزه ۰.۳۶ درصد؛ ۹۱ روزه ۰.۵۵ درصد؛ ۱۸۲ روزه ۰.۷۵ درصد و در بدل اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه هیچ تکتانه پرداخت نگردیده است.

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۷ روزه، ربع اول ۲۰۱۹

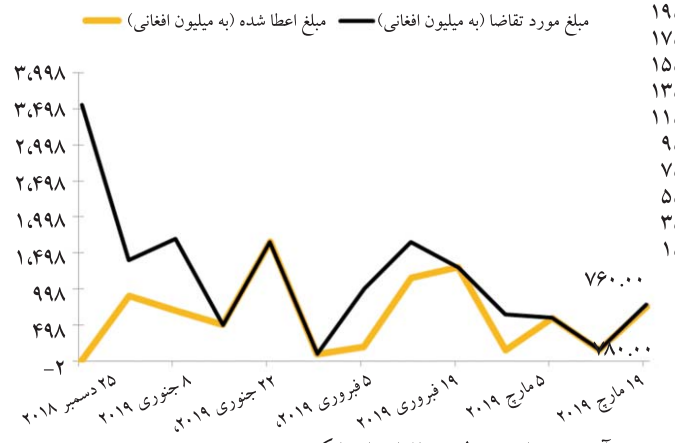
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، ربع اول ۲۰۱۹

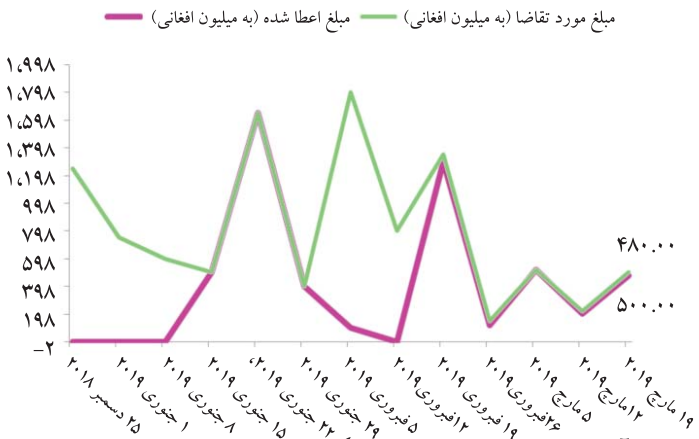
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدهٔ اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، ربع اول ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شدۀ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، ربع اول ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۲.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی :

بانک‌های تجارتی مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده‌های خویش را برای حسابات افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده‌های اسعاری را برای حسابات ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند. اکنون ذخایر اجباری در اسعار اسمی (داخلی و یا هم خارجی) نگهداری می شوند که این شیوه برخلاف طرزکار گذشته بوده که در آن ذخایر اجباری برای تمام سپرده ها در اسعار داخلی نگهداری می شدند.

در بدل همچو سپرده‌ها به بانک‌های تجارتی هیچ تکتانۀ پرداخت نمی‌گردد. در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ ذخایر اجباری اسمی افغانی به ۵،۷۶۸.۵۴ میلیون ثبت گردیده، این در حالیست که ذخایر اجباری دالر امریکایی و یورو به ترتیب به اندازۀ ۲۱۵.۳۳ میلیون دالر امریکایی و ۱۹.۷۹ میلیون یورو امریکایی گزارش شده است.

تسهیلات سپرده گذاری شبانه: این تسهیلات برای تمام بانک‌های تجارتی فراهم گردیده تا از روی بیلانس های مازاد تکتانه بدست بیاورند. مطابق به متحدالمال تاریخ ۱۱ سپتمبر سال ۲۰۱۷ منتشره به تمام بانک‌ها که توسط شورای عالی بانک مرکزی منظور گردیده، نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می‌گردد، در حال حاضر ۰.۱ درصد می‌باشد.

اوسط مبلغ تصفیه ناشدۀ بیلانس‌های تسهیلات سپرده گذاری شبانه در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازۀ ۱۳،۴۵۱.۲۰ میلیون افغانی ثبت گردیده است و پرداخت نرخ تکتانه در برابر این تسهیلات مبلغ ۲.۱۴ میلیون افغانی گزارش شده است.

تسهیلات قروض شبانه: اینگونه تسهیلات توسط بانک‌ها در موقع نیازمندی به پول نقد در کوتاه مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. بانک‌ها این سهولت را در هنگام کمبود نقدینگی از طرف شب از د افغانستان بانک اخذ میدارند. نرخ تکتانۀ که ازین بابت بالای بانک ها هزینه میگردد ۰.۱ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق ۲۸ روزه می باشد. این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه ناشده تضمین میگردد.

شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیل قروض شبانه استفاده ننموده است.

۳ روند و دورنمای تورم

قیم بیشترین کالاهای تجارتی پس از کاهش سال گذشته، در ربع اول ۲۰۱۹ بهبود یافته و نسبت به نرخ پائین ربع گذشته افزایش یافته است. قیم انرژی از روند عادی خود خارج شده چون از یکسو کاهش میزان تولیدات نفتی (OPEC) قیمت آنرا بلند برده و از سوی دیگر صادرات بی‌سابقهٔ گاز شیل ایالات متحدهٔ امریکا فشار بر تولید گاز طبیعی را کاسته که این امر بطور غیر مستقیم روی قیمت زغال سنگ اثر گذاشته است. قیمت بیشترین فلزات و معدنیات طی ربع اخیر سال ۲۰۱۸ بهبود یافته و در همین حال امیدواری‌های رشد اقتصادی و موانع فرا راه عرضه برای چین برطرف می‌شود.

قیمت محصولات زراعتی طی ربع اول به نسبت کشت کمتر بطور معتدل افزایش یافته است. انتظار می‌رود که قیمت نفت خام که در سال ۲۰۱۸ حد اوسط آن به ۶۸ دالر فی بیرل می‌رسید، در سال ۲۰۱۹ به ۶۶ دالر فی بیرل و در سال ۲۰۲۰ به ۶۵ دالر فی بیرل برسد که خطرات متوازن آن عمدتاً به نتایج پالیسی‌ها ربط می‌گیرد. توقع می‌رود که قیمت محصولات غیر انرژی طی سال ۲۰۱۹ پائین تر حد اوسط سال ۲۰۱۸ باقی بماند و سپس در سال ۲۰۲۰ سیر قسمی صعودی داشته باشد، چون اقتصاد جهان در حال بیرون شدن از کُندی فعالیت‌های اخیر اقتصادی می‌باشد.

یک بخش تمرکز خاص (Special Focus) از سوی دولت نشان می‌دهد که افزایش قیمت مواد خوراکی تأثیرات معکوس روی فقر بجا گذاشته که این وضعیت از اثر پاسخ‌های معمول دولتی شدت پیدا کرده است.

انرژی

قیمت انرژی پس از کاهش شدید در قیمت تمام اقلام انرژی طی ربع گذشته، در ربع تحت بررسی دوباره بطور قسمی بهبود یافته است. هرچند، در میان اقلام مختلف انرژی انحراف قابل ملاحظهٔ به وجود آمده است. قیمت نفت با در نظر داشت کاهش تولیدات نفتی (OPEC) و سایر تولید کنندگان و هم‌چنان به دلیل اختلالات در روند عرضه در سایر نقاط جهان، از آغاز سال به اینسو ۳۴ درصد افزایش یافته است.

برعکس، قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ و قسماً در ماه اپریل شدیداً کاهش یافته که عامل عمدهٔ آن افزایش صادرات گاز از طرف ایالات متحدهٔ امریکا و استرالیا می‌باشد که این امر بالای قیمت زغال سنگ که جایگزین خوب گاز می‌باشد، نیز اثر نزولی گذاشته است. انتظار می‌رود که قیمت نفت نسبت به بلندی‌های اخیر و قیمت ۶۶ دالر فی بیرل در ۲۰۱۹ و ۶۵ دالر فی بیرل در ۲۰۲۰، کاهش پیدا کند و خطرات آن بطور گسترده متوازن نگهداشته شود.

اقلام غیر انرژی

قیمت بیشترین اقلام غیر انرژی که در طول ربع اخیر سال ۲۰۱۸ افت نموده یا تحت فشار مانده اند، در ماه مارچ دوباره افزایش یافته است که فلزات و منرال‌ها بطور اخص رشد قویتر تجربه نموده است.

افزایش قیمت فلزات امیدواری‌های رشد اقتصادی چین را بوجود آورده که نیمی از مصرف جهان و یک سلسله موانع و محدودیت‌های تولیدی و سایر نگرانی‌های مربوطه به آن ربط می‌گیرد: واقعهٔ بند ویل در برازیل (سنگ آهن، نکل)؛ سیلاب‌های شدید در چیلی (مس)؛ اعتراضات در پیرو (مس)؛ محدودیت‌ها و موانع در راه تصفیهٔ مواد به عنوان پاسخ به نگرانی‌های محیط زیستی در چین (سرب، زینک) و محدودیت‌های صادراتی در اندونیزیا (مادهٔ المونیمی).

به همین ترتیب، عوامل تولید و عرضه باعث بازگشت سطح

قیمت بیشترین اقلام زراعتی به میزان سال ۲۰۱۸ شده است. این امر شامل تأخیر کشت گندم و جواری در ایالات متحدهٔ امریکا به نسبت شرایط جوی و هم‌چنان کشت کمتر سویابین در ایالات متحده به دلیل تنش‌های تجاری می‌باشد.

زراعت:

پس از آنکه در نیمه دوم سال قبل قیمت بیشترین محصولات زراعتی کاهش پیدا کرد، در ربع اول سال ۲۰۱۹ قیمت بطور معتدل افزایش یافته است. شاخص قیمت زراعت بانک جهانی درین ربع ۰.۹ درصد افزایش یافته (ربع به ربع) که کاهش ۳.۴ درصدی مشروبات توسط افزایش معتدل تمام کتگوری های دیگر دوباره جبران شده است. این شاخص هنوز هم به نسبت رقم یک سال قبل ۵.۶ درصد پائین می‌باشد. بیشترین عوامل که قیمت‌های سال قبل را کاهش داده بود، حالت ملایمی اختیار نموده که شامل کاهش تنش های تجاری و کشت امیدوار کنندهٔ محصولات در ایالات متحده برای فصل بعدی می‌باشد. توقع می‌رود که این شاخص به دلیل تولیدات کمتر و قیمت بلند کود کیمیایی در سال ۲۰۱۹ به اندازهٔ ۲.۶ درصد کاهش اما در سال ۲۰۲۰ به اندازهٔ ۱.۷ درصد افزایش یابد. خطرات کاهش دهندهٔ قیم عمدتاً از تشدید تنش‌های تجاری سرچشمه می گیرد. بر خلاف این، قیمت بلند انرژی می تواند مصارف محصولات متمرکز به انرژی بخصوص غله جات و نباتات تیلی را بلند ببرد. تقاضای فراتر از انتظار برای نفت عضوی نیز می‌تواند قیمت برخی کالاهای تجارتی را بلند ببرد.

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان

در حال حاضر شاخص قیم مصرفی در افغانستان براساس قیمت‌های ماه اپریل سال ۲۰۱۵ گردآوری می‌شود، در حالی که قبلاً این شاخص به اساس قیمت‌های ماه مارچ ۲۰۱۱ محاسبه می گردید. به همین ترتیب، در این سنجش جدید اجزای شاخص قیم مصرفی همچنان با در نظر داشت عوامل جدید عیار می‌شوند.

طبق معلومات ادارهٔ ملی احصائیه و معلومات (NSIA) و تحلیل د افغانستان بانک، نتایج ذیل در شاخص قیم مصرفی افغانستان مشاهده گردیده است. سنجش سال به سال تغییرات شاخص قیم مصرفی نشان می‌دهد که نرخ انفلاسیون طی ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۰.۸ درصد می‌رسد که این رقم پائین تر از ۲.۷ درصد ربع اول سال قبل می‌باشد. نرخ انفلاسیون در زمانی کاهش یافته که قیمت کالاهای تجارتی در بازارهای جهانی پائین و ثابت باقی مانده است. به اساس معلومات گزارش‌ها، قیمت بیشترین اقلام شاخص قیم کالاهای تجارتی جهانی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ کاهش را نشان می‌دهد.

همانند مقایسهٔ سال به سال ارقام، سنجش ربعوار انفلاسیون نیز در دورهٔ تحت بررسی کاهش را نشان می‌دهد. با توجه به معلومات ربع قبلی، اوسط نرخ انفلاسیون در ربع اول سال قسماً به ۰.۸ درصد کاهش یافته که این رقم نسبت به اوسط نرخ ۰.۹ درصدی ربع قبلی کاهش را نشان می‌دهد. شاخص قیم مصرفی کابل نیز طی ربع اول سال ۲۰۱۹ روند دیفلاسیونی داشته است. با در نظر داشت شاخص قیم عمومی مصرفی کابل، نرخ انفلاسیون نسبت به ۳.۲ درصد ربع مشابه سال قبل درین مدت بطور میانگین به ۰.۹ درصد رسیده است. به اساس سنجش ربعوار، شاخص قیم مصرفی کابل از ۱.۷ درصد ربع قبلی بطور اوسط به ۰.۹ درصد کاهش یافته است.

۱.۱.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات سال به سال)

شاخص عمومی قیم مصرفی به اساس سنجش سال به سال در زمان تحت بررسی کاهش چشمگیری را نشان می دهد. طبق معلومات دست داشته، انفلاسیون عمومی به اساس سنجش سال به

سال از ۲.۷ درصد ربع اول سال قبل در زمان تحت بررسی بطور میانگین به ۰.۸ درصد کاهش یافته است. طبق سنجش ماهوار، این رقم در ماه‌های جنوری، فبروری و مارچ به ترتیب ۰.۴ درصد، ۰.۳ درصد و ۱.۷۷ درصد ثبت گردیده است. در شاخص مواد غذائی، نرخ انفلاسیون از ۲.۸ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۰.۸ درصد کاهش یافته است. در شاخص فوق الذکر، فشارهای دیفلاسیونی از اثر قیمت‌های پائین گوشت، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات و سبزیجات به میان آمده است. بیشترین کاهش که درین شاخص ثبت گردیده، مربوط به قیمت سبزیجات، روغن خوراکی و شحمیات بوده که از ۱۱.۸ درصد و ۳.۰ درصد ربع مشابه سال قبل بطور اوسط به منفی ۱۱.۲ درصد و منفی ۴.۲ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر، افزایش قیمت در شاخص قیم نان خشک و حبوبات، میوۀ تازه و خشک، بوره و شیرینی باب، چاشنی‌ها و مشروبات غیر الکولی به ثبت رسیده که از منفی ۷.۹ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به منفی ۱.۰ درصد افزایش یافته است.

در کتگوری غیر غذائی، انفلاسیون از اثر قیمت‌های پائین خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، ارتباطات، اجناس متفرقه، کاهش یافته است، این در حالیکه در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ قیمت تنباکو، صحت، ترانسپورت، معلومات و کلتور، تعلیم و تربیه و رستورانت‌ها و هوتل‌ها افزایش یافته است. در کُل، انفلاسیون کتگوری غیر غذائی از ۲.۶ درصد ربع اول سال قبل بطور اوسط به ۰.۹ درصد کاهش یافته است. درین کتگوری بیشترین کاهش در شاخص قیم خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه و ارتباطات مشاهده شده که از ۳.۲ درصد، ۲.۹ درصد و منفی ۱.۷ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به ۲.۸ درصد، ۲.۸ درصد و منفی ۲.۶ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر، شاخص قیم ترانسپورت، تعلیم و تربیه و صحت در مقایسه به ۲.۷ درصد، ۱.۰ درصد و ۱.۱ درصد ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به ۶.۱ درصد، ۶.۵ درصد و ۲.۴ درصد افزایش نموده است. انفلاسیون اصلی در مقایسه به ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی سیر صعودی را نشان داده است. روش اوسط یابی که معمول وسیلۀ سنجش انفلاسیون اصلی دانسته می‌شود، از رقم ۲.۰ درصدی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۲.۳ درصد افزایش یافته است. افزون بر این، انفلاسیون شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت از ۲.۴ درصد ربع اول سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ به منفی ۰.۱ درصد افت نموده است.

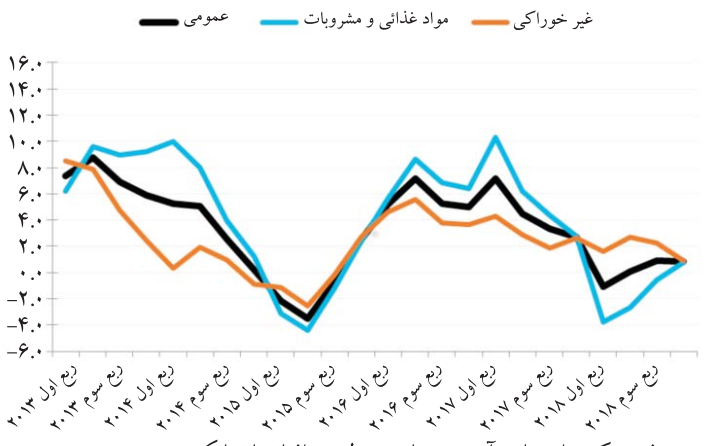
۲.۱.۳ انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات ربعوار)

سنجش کوتاه مدت انفلاسیون عین روند را منعکس می کند که در سنجش سالانه نمایان شده است. انفلاسیون عمومی ملی که بطور ربعوار محاسبه گردیده، از ۰.۹ درصد ثبت شدۀ ربع قبلی در ربع تحت بررسی به ۰.۸ درصد کاهش یافته است. بیشترین کاهش که در نرخ انفلاسیون بمیان آمده، نتیجۀ دیفلاسیون مواد غذائی چون نان خشک و حبوبات و مشروبات الکولی می‌باشد. در عین زمان، کتگوری غیر غذائی نیز نرخ دیفلاسیون را در مقایسه به دورۀ مشابه سال قبل، پائین

تر نشان داده است.

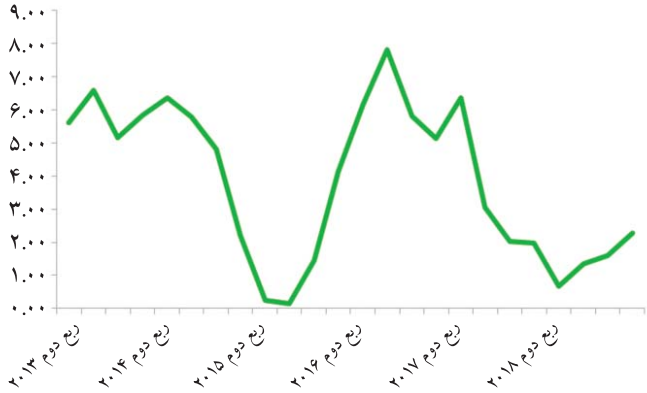
به اساس ارقام ربعوار، انفلاسیون غذائی از ۰.۶ درصد ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۰.۸ درصد افزایش یافته است. شاخص قیم اقلام غذائی چون میوۀ خشک و تازه، سبزیجات، بوره و شیرینی باب، چاشنی‌ها و مشروبات غیر الکولی بطور چشمگیری افزایش یافته اما قیمت نان خشک و حبوبات، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات نسبت به ربع قبلی کاهش یافته است. در همین حال، درین کتگوری بیشترین افزایش ربعوار در قیمت سبزیجات و چاشنی‌ها، میوۀ تازه و خشک به میان آمده که به ترتیب منفی ۱۱.۲ درصد، ۲.۹ درصد و ۳.۸ درصد ثبت گردیده است. از سوی دیگر، انفلاسیون غیر غذائی نسبت به ۲.۳ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۰.۹ درصد کاهش یافته است. درین کتگوری قیمت البسه، صحت، معلومات و کلتور، تعلیم و تربیه و رستورانت‌ها افزایش را به ثبت رسانیده است. از سوی دیگر، قیمت تمام اقلام فرعی کتگوری غیر غذائی پائین آمده که قیمت تنباکو، خانه سازی، فرنیچر و وسایل خانه، ترانسپورت، ارتباطات و موارد متفرقه در ربع اول سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است.

گراف ۱.۳: اوسط انفلاسیون ملی ربعوار

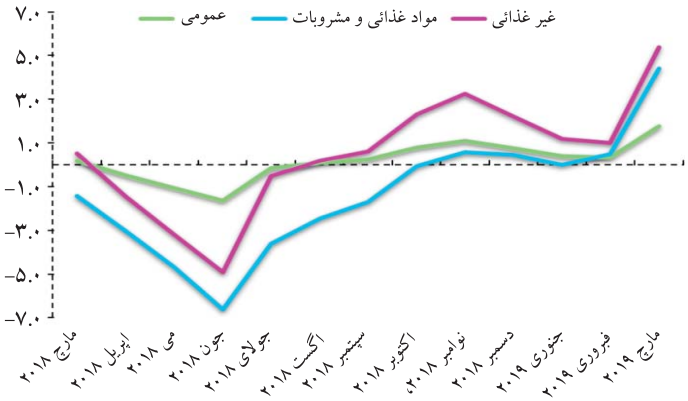
منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۲.۳: روش اوسط یابی ربعوار

منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۳.۳: انفلاسیون عمومی ملی (سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه،آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، ۲۰۱۸-۲۰۱۹

دوره	۲۰۱۸											۲۰۱۹			
	به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵														
	وزن	جنوری ۲۰۱۸	فروری ۲۰۱۸	مارچ ۲۰۱۸	اوسط (سه ماه)	اکتوبر ۲۰۱۸	نوامبر ۲۰۱۸	دسمبر ۲۰۱۸	اوسط (سه ماه)	جنوری ۲۰۱۹	فروری ۲۰۱۹	مارچ ۲۰۱۹	اوسط (سه ماه)
شاخص عمومی	۱۰۰.۰	٤.۳	۳.٦	۰.۲	۲.۷	۰.۸۰	۱.۱۱	۰.۷۵	۰.۹	۰.٤۱	۰.۳٤	۱.۷۷	۰.۸
مواد غدایی و مشروبات غیر الکولی	٤۷.۸	۵.٦	٤.٤	-۱.٦	۲.۸	-۰.۸۵	-۰.۵۳	-۰.۳۰	-۰.٦	-۰.٤۱	۰.۱٤	۲.٦۲	۰.۸
نان خشک و حبوبات	۱٤.٦	۵.۰	٤.۹	۳.۲	٤.٤	٦.۷٤	۸.٤٦	۸.۱۷	۷.۸	٦.۱٤	۵.٦۵	٦.۸۸	٦.۲
گوشت	۷.۵	۵.۱	٤.۹	۳.۲	٤.٤	۱.۵۱	۰.۷۹	۱.٦۸	۱.۳	۱.۳۹	۱.۳۷	۱.۱٦	۱.۳
شیر، پنیر و تخم مرغ	٤.۷	۳.۱	۲.۱	۰.٦	۱.۹	۱.۸۱	۲.۱۰	۱.۲٦	۱.۷	۱.۳۸	۱.۳۵	۱.۹۲	۱.٦
روغنیات و شحمیات	٤.٦	٤.۳	۳.۲	۱.٦	۳.۰	-۱.٦٤	-۲.٦۰	-۲.٤۷	-۲.۲	-۲.۸۱	-٤.۱۹	-۵.٤٦	-٤.۲
میوهٔ تازه و خشک	۵.۰	۷.۷	۵.۷	-٤.۳	۳.۰	-۰.۸٦	-۳.۰٤	۱.۰۱	-۱.۰	۲.٤۵	۳.۳٤	۵.٤۷	۳.۸
سبزیجات	٦.۰	۲۳.٤	۱۹.۱	-۷.۱	۱۱.۸	-۱۷.۵٦	-۱۷.۸۷	-۱۹.۰۰	-۱۸.۱	-۱۷.٤٤	-۱۳.٦۷	-۲.٤۰	-۱۱.۲
بوره و شیرینی	۲.۷	-۵.۳	-۸.۰	-۱۰.۳	-۷.۹	-۳.٤۲	-۱.۷٦	-۱.٦۲	-۲.۳	-۰.۸۵	-۰.۳۳	٤.۱٤	۱.۰
چاشنی ها	۱.۳	-۲۲.۳	-۲۲.۸	-۲٦.۸	-۲٤.۰	-۱۱.٦۸	-۵.۲۳	-۲.۲۷	-٦.٤	۰.٤۲	۳.۹۲	٤.۲۱	۲.۹
مشروبات غیر الکولی	۱.٤	۱.۸	۱.۳	۰.۷	۱.۳	۳.٦٦	٤.۳۳	٤.٤۹	٤.۲	۵.۱۵	۵.۳۹	٦.٤۰	۵.٦
مواد غیر غذایی، تنباکو و خدمات	۵۲.۲	۳.۱	۲.۸	۲.۰	۲.٦	۲.۳۷	۲.٦۷	۱.۷٦	۲.۳	۱.۱۹	۰.۵۳	۰.۹۷	۰.۹
تنباکو	۰.۳	۲.۷	۲.۸	۲.٤	۲.٦	٦.۲٤	۵.۹۸	٦.۳٤	٦.۲	۵.۵٦	٤.۹٦	٤.۰٤	٤.۹
البسه	٤.٦	٤.۵	٤.۳	۳.۹	٤.۲	۳.۲۵	۲.٤۱	٤.۱۸	۳.۳	۵.۲۲	٤.۰۵	۳.۲۵	٤.۲
خانه سازی	۱۹.۱	٤.۲	۳.۷	۱.٦	۳.۲	۰.۳٤	۰.۷٤	-۱.۳۹	-۰.۱	-۲.۷۳	-۳.۳٦	-۲.۳۱	-۲.۸
فرنیچر و اثاثهٔ خانه	۱۱.۹	۳.٤	۳.۰	۲.۳	۲.۹	۳.۳۲	٤.۱۸	۳.۷۵	۳.۷	۲.۵۹	۲.۷۱	۳.۲۰	۲.۸
صحت	٦.۲	۰.۸	۰.۹	۱.۵	۱.۱	۰.۵۷	۱.۲۹	۱.٦۰	۱.۲	۳.۰٤	۲.۱٤	۱.۸۹	۲.٤
حمل و نقل	٤.۳	۲.۹	۲.۹	۲.٤	۲.۷	۱۰.۵۷	۱۰.۸۲	۸.۷٤	۱۰.۰	۷.۷۹	٤.۸۰	۵.۷۷	٦.۱
ارتباطات	۱.۷	-۲.۰	-۲.۰	-۱.۱	-۱.۷	۰.۷۹	-۰.۹۲	-۱.۷	-۰.٦	-۲.٦۳	-۲.۳۹	-۲.۸۳	-۲.٦
اطلاعات و فرهنگ	۱.۱	-۳.۳	-۲.۷	-۱.٤	-۲.۵	۱.۰٦	-۰.۳۸	-۰.۹۰	-۰.۱	-۰.۲٤	۰.۹۵	۰.۳۵	۰.٤
تعلیم و تربیه	۰.٤	۰.٤	۰.۷	۱.۹	۱.۰	٤.۸٤	٦.۵۳	٦.٤۰	۵.۹	۷.۸۸	۵.۳۲	٦.۲٤	٦.۵
هوتل و رستورانت ها	۱.۱	۱.۸	۱.٤	۱.۱	۱.۵	۳.۰۱	۲.۱۸	۲.۵۱	۲.٦	۳.۰٦	۳.٦۲	۳.۲۰	۳.۳
متفرقه	۱.٤	٤.۹	۳.۹	۳.۸	٤.۲	۲.٤۸	۲.٤۵	۱.٤۰	۲.۱	۱.۷٤	۰.٦۹	۰.۳۵	۰.۹
شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو		٤.۳	۳.٤	-۰.۵	۲.٤	-۰.٦٦	-۰.۵۲	-۰.۸۲	-۰.۷	-۰.۸۵	-۰.٦۰	۱.۰٦	-۰.۱
۳۰ درصد اوسط یابی		۲.۷	۲.٤	۰.۹	۲.۰	۱.۷۲	۱.٤۸	۱.٦۱	۱.٦	۲.۰۲	۲.۲۳	۲.٦۲	۲.۳

منبع: ادارهٔ ملی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۳.۱.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل (تغییرات سال به سال)

انفلاسیون شاخص عمومی قیم مصرفی کابل از ۳.۲ درصد ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۰.۹ درصد کاهش یافته است. شاخص غذائی که ۳۷.۲ درصد وزن شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، سیر دیفلاسیونی را در مدت یک سال تجربه نموده است. درین کتگوری فشارهای دیفلاسیونی از اثر کاهش قیمت‌های گوشت، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات، میوهٔ تازه و خشک و سبزیجات به میان آمده است. در نتیجه انفلاسیون غذائی از ۴.۴ درصد

ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۰ درصد کاهش یافته است.

انفلاسیون اقلام غیر غذائی که ۶۲.۸ درصد وزن مجموعی شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، از ۲.۵ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به ۰.۲ درصد کاهش یافته است. این کاهش عمدتاً به قیمت پائین البسه و خانه سازی ارتباط می‌گیرد. هرچند، درین کتگوری نسبت به دورۀ قبل انفلاسیون تنباکو از ۱.۵ درصد بطور اوسط به ۳.۶ درصد و ترانسپورت از ۱.۱ درصد بطور اوسط به ۳.۲ درصد افزایش یافته است.

از طرف دیگر، انفلاسیون اصلی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت نیز در مقایسه به ربع مشابه سال قبل در این ربع کاهش را نشان می‌دهد. در ربع اول سال ۲۰۱۹ نرخ انفلاسیون اصلی بطور اوسط به ۰.۲ درصد کاهش یافته، در حالی‌که در ربع اول سال ۲۰۱۸ این رقم ۳.۲ درصد ثبت گردیده است. روش اوسط یابی ۳۰ درصدی نشان می‌دهد که انفلاسیون نسبت به ۱.۴ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۶ درصد رسیده است.

٤.١.٣ انفلاسیون عمومی کابل (تغییرات ربع به ربع)

سنجش ربعوار انفلاسیون عمومی کابل سیر نزولی را نشان می‌دهد. انفلاسیون عمومی کابل از ۱.۷ درصد ثبت شدۀ ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۰.۹ درصد کاهش یافته است.

انفلاسیون شاخص غذائی از ۰.۲ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۰ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری قیمت‌های نان و حبوبات، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات در زمان گزارش دهی کاهش داشته است. درین کتگوری، بیشترین کاهش در شاخص قیم روغن خوراکی و شحمیات که از ۰.۵ درصد ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به منفی ۲.۶ درصد رسیده، مشاهده گردیده است. از طرف دیگر، قیمت چاشنی ها به اساس سنجش ربعوار افزایش را نشان می‌دهد که از منفی ۲.۳ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور میانگین به ۷.۱ درصد بلند رفته که باعث بروز انفلاسیون در اقلام غذائی و غیر غذائی گردیده است.

کتگوری غیر غذائی شاخص قیم مصرفی در ربع اول سال ۲۰۱۹ نرخ دیفلاسیونی را ثبت نموده است. کتگوری غیر غذائی نسبت به نرخ ۲.۶ درصدی ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به ۰.۲ درصد کاهش یافته است. دیفلاسیون غیر غذائی عمدتاً از اثر قیمت‌های پائین اقلام غیر غذائی چون تنباکو، البسه، خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، تعلیم و تربیه و اقلام متفرقه، کاهش یافته است که درین جمله بیشترین کاهش در قیمت خانه سازی مشاهده شده که نرخ آن از منفی ۰.۵ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی به منفی ۳.۹ درصد رسیده است.

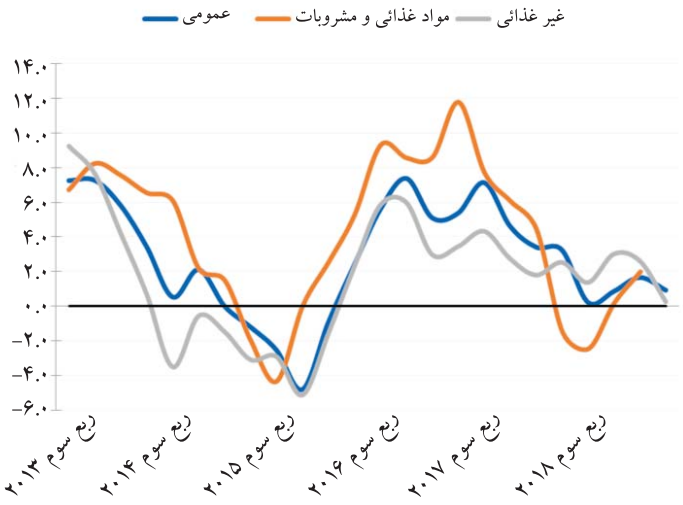
به اساس ارقام و احصائیۀ ربع اول سال ۲۰۱۹، دورنمای کوتاه مدت انفلاسیون نشان می‌دهد که انفلاسیون متوازن باقی مانده و بطور تدریجی سیر صعودی را اختیار می کند. آمریت سیاست پولی بانک مرکزی افغانستان نرخ انفلاسیون در طول ربع دوم سال ۲۰۱۹ را از ۱ الی ۳ درصد پیش‌بینی می‌کند. این پیش‌بینی به اساس عوامل ذیل صورت می‌گیرد: اول این که

افغانستان یک کشور وارداتی بوده و انفلاسیون نیز از کشورهای همسایه چون ایران، پاکستان و سایر کشورهای شریک تجاری وارد این کشور می‌شود. طبق گزارش بانک جهانی، ایران و پاکستان در طول ربع اول سال ۲۰۱۹ میزان بلند انفلاسیون را تجربه کرده اند.

در قدم دوم باید گفت که به اساس معلومات اطاق تجارت و صنایع افغانستان (ACCI)، روزانه میلیون‌ها دالر به شکل فزیکی از طریق دروازهٔ سرحدی اسلام قلعهٔ هرات وارد ایران می‌شود که در نتیجهٔ جریان‌های غیر قانونی دالر امریکائی از افغانستان به ایران ارزش پول افغانی نیز کاهش یافته و این امر بنوبهٔ خویش روی انفلاسیون اثرات قابل توجه گذاشته است. در کنار واقعات و ارقام فوق الذکر، باید گفت که تحریم‌های امریکا علیه ایران بالای اقتصاد افغانستان از رهگذر نرخ مبادله و انفلاسیون اثرات ناگوار بجا گذاشته است.

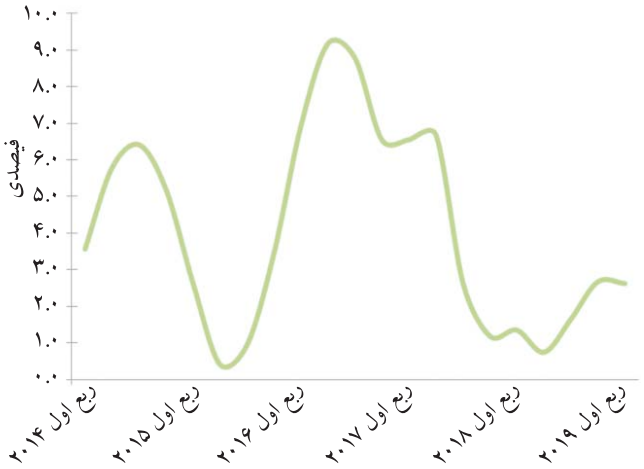
علاوه بر این، افغانستان یک کشور مصرفی بوده و واردات از کشورهای همسایه به پیمانهٔ وسیع صورت می‌گیرد که نرخ انفلاسیون ملی بارها تحت نفوذ واردات کالاها از ایران، پاکستان، چین، تاجکستان و ازبکستان، قرار می گیرد. در ضمن، نرخ مبادلهٔ اسعار منطقه بطور مداوم کاهش می‌یابد که روی نرخ انفلاسیون کشور تاثیر می کند. این تغییرات صرفاً در افغانستان واقع نشده بلکه در کُل منطقه بخصوص کشورهای که شریک تجاری افغانستان اند، بوجود آمده است.

گراف ٤.٣: اوسط انفلاسیون ربعوار کابل

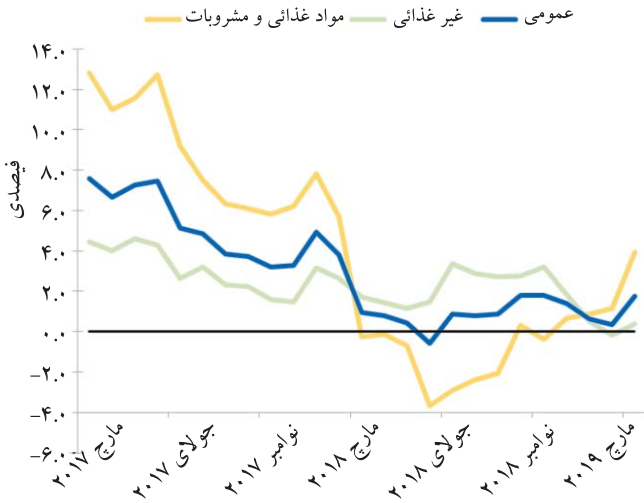
منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ٥.٣: اوسط ربعوار کابل (۳۰ درصد روش اوسط یابی)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ٦.٣: انفلاسیون عمومی سالانهٔ کابل

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، ۲۰۱۸-۲۰۱۹

دوره	۲۰۱۸									۲۰۱۹			
	به اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵												
	وزن	جنوری ۲۰۱۸	فبروری ۲۰۱۸	مارچ ۲۰۱۸	اوسط (سه ماه ۲۰۱۶)	اکتوبر ۲۰۱۸	نوامبر ۲۰۱۸	دسمبر ۲۰۱۸	اوسط (سه ماه)	جنوری ۲۰۱۹	فبروری ۲۰۱۹	مارچ ۲۰۱۹	اوسط (سه ماه)
شاخص عمومی	۱۰۰.۰	۴.۹	۳.۸	۰.۹	۳.۲	۱.۸	۱.۸	۱.۴	۱.۷	۰.۶	۰.۴	۱.۸	۰.۹
مواد غدایی و مشروبات غیر الکولی	۳۷.۲	۷.۸	۵.۷	-۰.۳	۴.۴	۰.۳	-۰.۴	۰.۷	۰.۲	۰.۹	۱.۱	۳.۹	۲.۰
نان خشک و حبوبات	۹.۸	۷.۳	۵.۷	۵.۶	۶.۲	۱۰.۹	۱۱.۱	۹.۸	۱۰.۶	۷.۳	۸.۱	۸.۳	۷.۹
گوشت	۶.۴	۶.۴	۶.۱	۶.۲	۶.۲	۳.۵	۲.۵	۴.۸	۳.۶	۴.۲	۴.۴	۲.۸	۳.۸
شیر، پنیر و تخم مرغ	۳.۲	-۱.۰	-۱.۶	-۲.۳	-۱.۶	۵.۳	۵.۹	۵.۶	۵.۶	۴.۵	۵.۳	۲.۸	۴.۲
روغنیات و شحمیات	۳.۶	۱.۷	۰.۴	-۱.۶	۰.۲	۰.۶	۱.۰	۰.۰	۰.۵	-۰.۵	-۱.۸	-۵.۵	-۲.۶
میوۀ تازه و خشک	۵.۲	۱۵.۸	۱۲.۵	۲.۳	۱۰.۲	-۴.۳	-۹.۱	-۳.۳	-۵.۵	۱.۵	۰.۳	۲.۵	۱.۴
سبزیجات	۴.۲	۳۰.۸	۲۳.۶	-۸.۱	۱۵.۴	-۱۷.۹	-۲۰.۴	-۱۹.۷	-۱۹.۳	-۱۷.۶	-۱۵.۲	۲.۶	-۱۰.۱
بوره و شیرینی	۲.۸	-۰.۱	-۳.۵	-۶.۶	-۳.۴	-۲.۳	۱.۱	۱.۳	۰.۰	۰.۵	-۲.۱	۷.۵	۲.۰
چاشنی ها	۱.۰	-۱۹.۶	-۱۸.۰	-۲۱.۵	-۱۹.۷	-۶.۷	-۲.۴	-۰.۴	-۳.۲	۴.۳	۸.۴	۸.۷	۷.۱
مشروبات غیر الکولی	۰.۹	۰.۴	۱.۰	۰.۰	۰.۵	۵.۱	۵.۹	۶.۱	۵.۷	۵.۸	۷.۴	۶.۰	۶.۴
مواد غیر غذایی، تنباکو و خدمات	۶۲.۸	۳.۲	۲.۷	۱.۷	۲.۵	۲.۷	۳.۲	۱.۸	۲.۶	۰.۵	-۰.۲	۰.۴	۰.۲
تنباکو	۰.۳	۲.۲	۰.۹	۱.۳	۱.۵	۴.۵	۳.۲	۳.۵	۳.۷	۳.۹	۳.۹	۳.۲	۳.۶
البسه	۴.۸	۵.۱	۴.۴	۴.۴	۴.۷	۴.۴	۲.۰	۵.۲	۳.۹	۳.۷	۰.۷	-۰.۶	۱.۳
خانه سازی	۲۳.۵	۴.۴	۳.۸	۱.۶	۳.۳	۰.۲	۰.۸	-۲.۵	-۰.۵	-۳.۸	-۴.۶	-۳.۴	-۳.۹
فرنیچر و اثاثۀ خانه	۱۷.۶	۳.۶	۳.۲	۲.۴	۳.۱	۴.۴	۵.۷	۵.۳	۵.۱	۲.۸	۳.۳	۴.۰	۳.۴
صحت	۵.۳	۰.۶	۰.۷	۲.۰	۱.۱	۲.۱	۱.۸	۱.۴	۱.۸	۱.۷	۲.۱	۱.۴	۱.۷
حمل و نقل	۴.۶	۲.۵	۱.۴	-۰.۶	۱.۱	۷.۸	۹.۰	۵.۸	۷.۵	۴.۷	۱.۱	۳.۸	۳.۲
ارتباطات	۲.۰	-۳.۷	-۴.۱	-۲.۳	-۳.۴	۱.۹	۰.۹	۱.۶	۱.۵	-۰.۶	۰.۱	-۱.۰	-۰.۵
اطلاعات و فرهنگ	۱.۷	-۵.۹	-۴.۹	-۲.۵	-۴.۴	۱.۴	-۲.۱	-۲.۶	-۱.۱	-۱.۸	-۰.۲	-۲.۲	-۱.۴
تعلیم و تربیه	۰.۷	۰.۵	۱.۱	۲.۸	۱.۵	۶.۳	۸.۸	۸.۷	۷.۹	۹.۸	۶.۲	۷.۶	۷.۸
هوتل و رستورانت ها	۱.۰	۱.۸	۰.۶	-۰.۴	۰.۷	۲.۳	۱.۷	۲.۸	۲.۳	۲.۰	۳.۳	۰.۷	۲.۰
متفرقه	۱.۳	۳.۵	۲.۰	۲.۰	۲.۵	۴.۴	۵.۷	۴.۲	۴.۷	۵.۸	۴.۰	۳.۰	۴.۳
شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو		۵.۰	۳.۹	۰.۷	۳.۲	۰.۵	۰.۴	۰.۳	۰.۴	-۰.۳	-۰.۴	۱.۳	۰.۲
۳۰ درصد اوسط یابی		۲.۵	۱.۴	۰.۳	۱.۴	۲.۷	۲.۶	۲.۷	۲.۷	۲.۸	۲.۳	۲.۸	۲.۶

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۴ چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

٤
چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

تغییرات عمدۀ سکتور خارجی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ربع مشابه سال قبل درین فصل توضیح می گردد.

ارقام دست داشته نشان می‌دهد که طی ربع تحت بررسی عملکرد سکتور خارجی با کاهش کسر تجاری، بهبود یافته است. کسر تجاری در نتیجۀ افزایش در عواید صادرات توأم با کاهش مصارف وارداتی، تقلیل یافته است.

این تغییرات مثبت یکجا با افزایش حصولی‌ها از طریق حساب خدمات و هم‌چنان افزایش جریان‌های داخلی وجوه ارسالی کارگران بیرون مرزی کمک کرده که کسر حساب جاری خارجی از ۱,۲۲۸.۸۷ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱,۲۲۶.۴۱ میلیون دالر امریکائی مرسد.

جریان‌های داخلی به حساب سرمایوی به دلیل انتقال سرمایه به سکتور دولتی، کاهش یافته است. جریان های خالص داخلی از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) تقلیل یافته در حالی‌که جریان‌های بیرونی سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو در طول ربع اول سال ۲۰۱۹ افزایش یافته است. با توجه به بهبودی که در هردو حساب جاری و مالی به میان آمده، بیلانس تادیات نسبت به کسر ۱,۲۷۰.۷۹ میلیون دالر امریکائی ثبت شده در ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی کسر ۱,۰۹۱.۸۳ میلیون دالر امریکائی را ثبت نموده است. ذخایر رسمی دارائی‌ها نسبت به ۲۲.۷۹ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۲۹.۳۱ میلیون دالر امریکائی افزایش یافته است.

٤.١. بیلانس تادیات

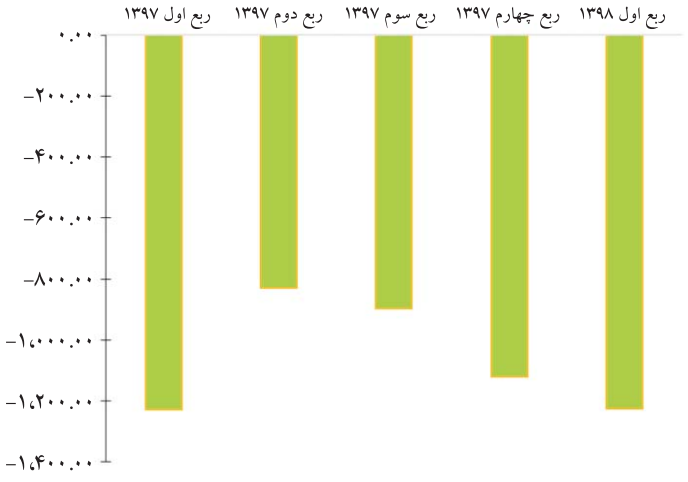
١.١.٤ حساب جاری

حساب جاری بیلانس تادیات در مقایسه به کسر ۱,۲۲۸.۸۷ میلیون ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی کسر ۱,۲۲۶.۴۱ میلیون دالر امریکائی به ثبت رسانیده است. (جدول ۱.۴، گراف ۱.۴)

کاهش قسمی کسر حساب جاری عمدتاً در نتیجۀ افزایش عواید صادراتی توأم با کاهش مصارف وارداتی و هم چنان افزایش حصولی‌های حساب خدمات و جریان های داخلی وجوه ارسالی کارگران بیرون مرزی به کشور در طول ربع تحت بررسی، به میان آمده است.

مجموع عواید صادرات کالاها در مقایسه به ارزش ۱۷۲.۴۵ میلیون دالری ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۸۲.۷۵ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که افزایش ۶ درصدی را نشان می‌دهد. به همین ترتیب، مصارف واردات کالاها نسبت به ارزش ۱۷۸۳.۹۴ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۱,۷۱۰.۴۷ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش ۷ درصدی را نشان می‌دهد. کسر حساب خدمات در مقایسه به ۱۱۵.۷۵ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۴۵.۱۷ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش قابل ملاحظۀ ۶۱ درصدی را نشان می‌دهد. عامل عمدۀ کاهش کسر حساب خدمات عبارت از افزایش عواید خالص از بابت خدمات ساختمانی، ترانسپورتی و سایر خدمات تجاری می‌باشد.

گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری (به میلیون دالر امریکائی)

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/محاسبۀ کارمندان د افغانستان بانک

حصولی‌های خالص انتقالات خصوصی بخصوص وجوه ارسالی که توسط کارگران بیرون مرزی افغان به داخل کشور انتقال می‌کند، از ۱۱۸.۵۹ میلیون دالر امریکائی ثبت شدهٔ ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۳۸.۹۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش چشمگیر ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد. انتقال خالص کمک‌های رسمی به سکتور دولتی از ۴۰۸ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۶۲.۰۸ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۶۰ درصدی را نشان می‌دهد.

۲.۱.٤ حساب سرمایه

مازاد حساب سرمایوی بیلانس تادیات از ۴.۸۴ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۳۹.۴۲ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش قابل توجه ۷۱۴ درصدی را نشان می‌دهد. این تغییرات در نتیجهٔ ورود و انتقال زیاد سرمایه به سکتور دولتی، شرکت‌های بزرگ و خانواده‌ها به میان آمده است. (جدول ۱.۴، گراف ۲.۴)

۳.۱.٤ حساب مالی

در زمینهٔ حساب مالی بیلانس تادیات، سرمایه گذاری خارجی یک جزء مهم می‌باشد که از سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI)، سرمایه گذاری مستقیم پورتوفولیو و سایر سرمایه‌گذاری تشکیل گردیده است.

جریان‌های خالص که از جهت سرمایه گذاری مستقیم خارجی به کشور وارد می‌شود، از ۳۱.۵۸ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۷.۵۸ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش چشمگیری ۴۴ درصدی را نشان می‌دهد. جریان‌های بیرونی که از رهگذر سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو واقع شده، در مقایسه به ۵۴.۰۲ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۹.۹۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که این تغییر عمدتاً از اثر اسناد پولی به میان آمده است.

گراف ۲.٤: حساب سرمایوی و مالی (به میلیون دالر امریکائی)

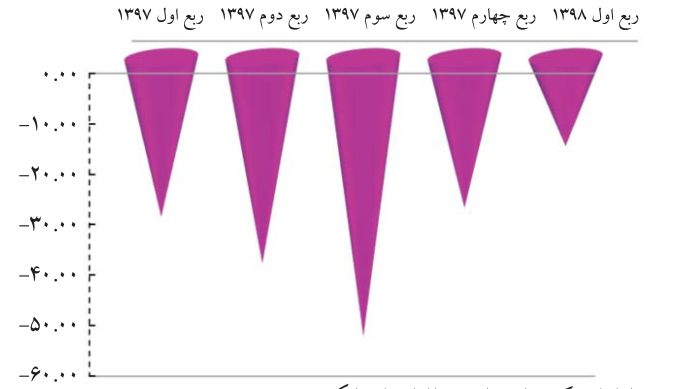

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/د افغانستان بانک

تحلیل و بررسی‌ها نشان می‌دهد که سایر دارائی‌های مجموعی مالی کشور در خارج از ۸۰.۴۷ میلیون دالر امریکائی ثبت شدهٔ ربع مشابه سال ۲۰۱۸ به منفی ۱۳۱.۳۶ میلیون دالر امریکائی کاهش یافته است. (جدول ۱.۴، گراف ۳.۴)

از طرف دیگر، مجموع بدهی‌های مالی نسبت به ۲۹.۱۱ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۴.۵۱ میلیون دالر امریکائی کاهش یافته است. ذخایر دارائی‌ها (به اساس بیلانس تادیات) در مقایسه به ۲۲.۷۹ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۲۹.۳۱ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۲۹ درصدی را نشان می دهد و عامل عمدهٔ آن ذخایر رو به افزایش اسعاری می باشد. بطور مجموعی بیلانس حساب مالی نسبت به ۴۶.۸ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی منفی ۹۵.۱۶ میلیون دالر امریکائی ثبت گردیده است.

گراف ۳.٤: جریان‌های ورودی سرمایه گذاری مستقیم خارجی (به میلیون دالر)

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

۲.٤ مال التجاره

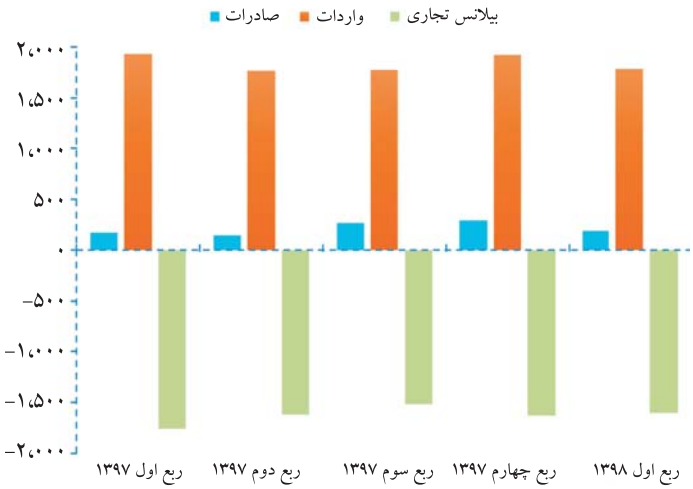
طی ربع اول سال ۲۰۱۹ مجموع صادرات کالاهای تجارتی در مقایسه به ۱۷۲.۴۵ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۸۲.۵۷ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که رشد ۶ درصدی را به ثبت رسانیده است. در عین زمان، مجموع واردات کالاهای تجارتی نسبت به ۱,۹۳۶.۸۴ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۱,۷۸۶.۴۳ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش ۸ درصدی را ثبت نموده است.

به همین ترتیب، کسر مال التجاره از ۱۷۶۴.۳۸ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۱۶۰۳.۷۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۹ درصدی را نشان می دهد. (جدول ۲.۴، گراف ۴.۴)

تمام اقلام صادراتی به استثنای نباتات طبی طی ربع تحت بررسی افزایش یافته است. صادرات مواد غذائی (میوۀ تازه و خشک و نباتات تیلی) از ۷۶.۳۲ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۸۳.۹۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۰ درصدی را نشان می‌دهد.

به همین ترتیب، صادرات فرش و قالین از ۵.۶۲ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی به ۶.۵۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد، این در حالیست که صادرات نباتات طبی از ۸۳.۴۱ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۸۲.۳۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش قسمی ۱ درصدی را نشان می‌دهد.

گراف ٤.٤: کارکرد و بیلانس تجاری

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

عمده ترین کاهش در کالاهای وارداتی در سه بخش چون اجناس مصرفی، اجناس سرمایوی و وسایل صنعتی به میان آمده است. واردات اجناس مصرفی از ۸۲۸.۹۶ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۷۴۱.۳۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد. واردات اجناس سرمایوی از ۶۸۶.۹۱ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۵۶۸.۷۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۷ درصدی را نشان می دهد. واردات وسایل صنعتی از ۲۰۰.۳۸ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ دورۀ قبلی (ربع اول سال ۲۰۱۸) در ربع تحت بررسی (ربع اول سال ۲۰۱۹) به ۱۷۳.۹۲ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۳ درصدی را نشان می‌دهد.

برعکس، واردات نفت و روغنیات از ۲۲۰.۵۸ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۳۰۲.۳۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش قابل ملاحظۀ ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد. در نتیجه میتوان گفت که در طول ربع اول سال ۲۰۱۹ در قسمت واردات وسایل صنعتی و اجناس سرمایوی تغییر قابل ملاحظه بوجود آمده است. در وسایل صنعتی عمدتاً

تولیدات فلزی، کودکیمیاوی و سمنت شامل اند که اجزای اساسی توسعهٔ اقتصادی را تشکیل می‌دهند. ازینرو، واردات کمتر همچو اجناس از عوامل صریح کاهش فعالیت های اقتصادی بخصوص در سکتورهای صنعتی و ساختمانی کشور می‌باشد.

۳.٤ شرکای تجاری

شرکای بزرگ تجاری افغانستان کشورهای چون پاکستان، ایران، هند، چین و دولت‌های مستقل مشترک المنافع (CIS) می‌باشد. طی این مدت پاکستان، هند، ایران، چین و کشورهای مشترک المنافع عمده ترین مقاصد صادراتی افغانستان بودند، در حالی که عمده ترین طرف‌های واردات پاکستان، هند، ایران، آلمان، چین، ایالات متحدهٔ امریکا، جاپان و کشورهای مستقل مشترک المنافع می‌باشند.

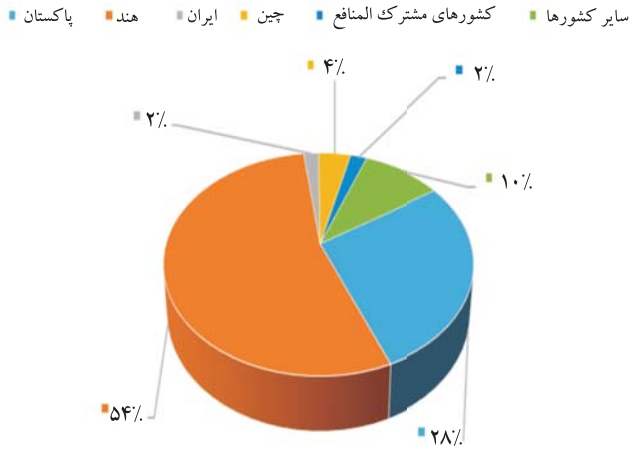
طی ربع اول سال ۲۰۱۹، هند بزرگترین خریدار کالاهای صادراتی افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به هند از ۵۳ درصد ثبت شدهٔ ربع قبلی و ربع مشابه سال قبلی در ربع تحت بررسی بطور قسمی به ۵۲ درصد کاهش یافته، که با آن هم طی این ربع افزایش ۵ درصدی در عواید صادرات را ثبت نموده است. اقلام غذائی (میوهٔ تازه و خشک)، نباتات طبی و زعفران عمده ترین اقلام صادراتی به هند را تشکیل می‌دهد که به ترتیب ۴ درصد، ۱ درصد و ۲ درصد مجموع صادرات به این کشور را نشان می‌دهد.

پاکستان طی ربع اول سال ۲۰۱۹ دومین خریدار بزرگ کالاهای صادراتی افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به پاکستان تقریباً در منفی ۲ درصد ثابت باقی مانده، اما نسبت به ربع اول سال قبل عواید صادراتی ۶ درصد افزایش یافته است. اقلام غذائی، نباتات طبی و پنبه از اقلام مهم صادراتی به پاکستان می‌باشند که به ترتیب ۴ درصد، ۴۵ درصد و ۴ درصد مجموع صادرات به این کشور را تشکیل می‌دهد.

درین میان چین در جایگاه سومین کشور که بیشترین اجناس صادراتی افغانستان را طی ربع اول سال ۲۰۱۹ خریداری نموده، قرار می گیرد. سهم صادرات کشور به چین از ۲.۲ درصد ثبت شدهٔ ربع اول سال ۲۰۱۸ به ۴ درصد افزایش یافته است که افزایش ۸۴ درصدی عواید صادراتی را نشان می‌دهد. میوهٔ خشک از اقلام عمدهٔ صادرات به چین اند که در حدود ۴.۸ میلیون دالر امریکائی مجموع صادرات را تشکیل می‌دهد.

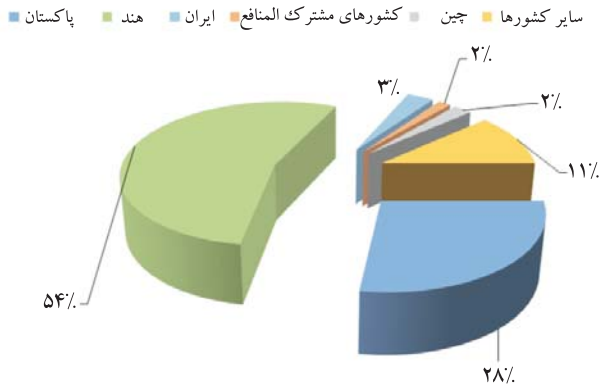
ایران چهارمین بازار بزرگ برای صادرات افغانستان بوده است. سهم صادرات به ایران نسبت به ۳ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۲ درصد کاهش یافته است که کاهش ۳۹ درصدی در عواید صادراتی را ثبت نموده است. (جدول ۳.۴ و ۴.۴ و گراف ۵.۴ و ۶.۴)

گراف ٥.٤: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول سال ۲۰۱۹

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ٦.٤: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول سال ۲۰۱۸

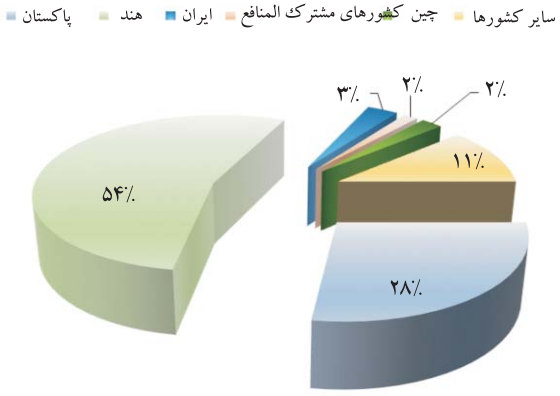
منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

کشورهای مستقل مشترک المنافع هنوز هم یگانه منبع بزرگ واردات برای افغانستان می‌باشد. در ربع تحت بررسی، ارزش واردات از کشورهای مستقل مشترک المنافع از ۶۰۱.۳۲ میلیون دالر امریکائی با سهم ۳۱ درصدی دورۀ قبلی (ربع اول سال ۲۰۱۸) به ۴۶۷.۷۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۲۶ درصدی کاهش رسیده است که کاهش ۲۲ درصدی را به ثبت رسانیده است. عمده ترین اقلام وارداتی از کشورهای مستقل مشترک المنافع را گندم، روغن نباتی، نفت پترولیم، برق، محصولات فلزی، کود کیمیاوی و سمنت می‌سازد.

به همین ترتیب، چین در جمله دومین منبع بزرگ واردات افغانستان طی ربع اول سال ۲۰۱۹ می‌باشد که از مجموع واردات، ۱۸.۸ درصد اجناس ازین کشور وارد می‌شود. حجم واردات از چین نسبت به ۲۹۴.۳۹ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۳۳۶.۲۲ میلیون دالر امریکائی افزایش یافته که افزایش ۱۴ درصدی را در مجموع واردات به ثبت رسانیده است. عمده ترین اقلام وارداتی از چین را پرزه جات، وسایل صنعتی و اجناس مصرفی می‌سازد.

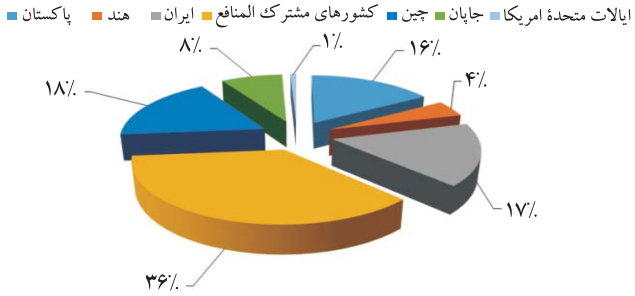
ایران در ردۀ سومین بزرگترین منبع برای واردات افغانستان بوده که طی این مدت ارزش واردات آن ۱۸ درصد مجموع واردات را تشکیل می دهد. ارزش واردات از ایران در مقایسه به ۲۷۷.۴۶ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۳۱۴.۳۰ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۳ درصدی را نشان می‌دهد. عمده ترین اقلام وارداتی از ایران را نفت پترولیم، محصولات فلزی، سمنت، برق، کود کیمیایی، پرزه جات و اجناس مصرفی می‌سازد.

گراف ۷.٤: طرف صادرات (سهم فیصدی)، ربع اول ۲۰۱۸

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ۸.٤: طرف واردات (سهم فیصدی)، ربع اول ۲۰۱۸

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

طی این مدت پاکستان در جایگاه چهارمین منبع بزرگ واردات افغانستان قرار گرفته است. واردات از پاکستان نسبت به ۲۷۱.۶۲ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در

ربع تحت بررسی به ۲۵۵.۶۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۶ درصدی را نشان می‌دهد. واردات از پاکستان در حدود ۱۴ درصد مجموع واردات کشور را تشکیل می‌دهد.

عمده ترین اجناس که از پاکستان وارد شده عبارتند از اجناس مصرفی، سمنت، پرزه جات و محصولات فلزی می‌باشد.

به همین ترتیب، هند و جاپان به ترتیب در ردۀ پنجمین و ششمین کشورهای قرار می گیرند که واردات ازین کشورها به ترتیب ۵ درصد و ۳ درصد مجموع واردات را تشکیل می‌دهد.

٤.٤ ترکیب تجاری

۱.۴.۴ ترکیب واردات

چگونگی ترکیب واردات طی ربع اول سال ۲۰۱۹ طور ذیل است:

- کالاهای مصرفی بزرگترین سهم را طی ربع اول سال ۲۰۱۹ در سبد واردات به ثبت رسانیده که ارزش آن نسبت به ۴۳ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به ۴۲ درصد کاهش یافته است. مصارف واردات همچو اجناس نیز از ۸۲۸.۹۶ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۷۴۱.۳۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد.
- دومین سهم بزرگ سبد واردات را کالاهای سرمایوی به خود اختصاص داده، با آنکه سهم آن نسبت به ۳۵ درصد دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۳۲ درصد رسیده است

مصارف بر واردات اجناس سرمایوی نیز از ۶۸۶.۹۱ میلیون دالر امریکائی ثبت شدۀ ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۵۶۸.۷۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد.

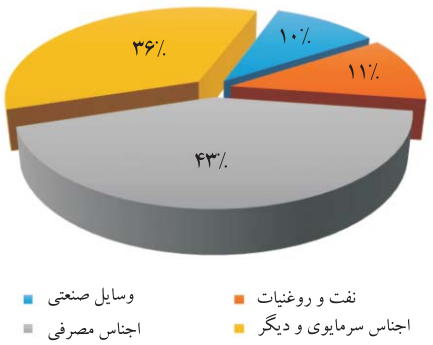
- واردات نفت و روغنیات (نفت پترولیم) سومین سهم بزرگ را در سبد واردات کشور داشته که از ۱۱ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۷ درصد افزایش یافته است.

مصارف بر واردات نفت و روغنیات از ۲۲۰.۵۸ میلیون دالر امریکائی دورۀ قبلی در زمان تحت بررسی به ۳۰۲.۳۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۳۷ درصدی را به ثبت رسانیده است.

- وسایل صنعتی کوچکترین سهم را در سبد واردات کشور در مدت تحت بررسی داشته است که از ۱۰.۳ درصد ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۹.۷ درصد کاهش یافته است.

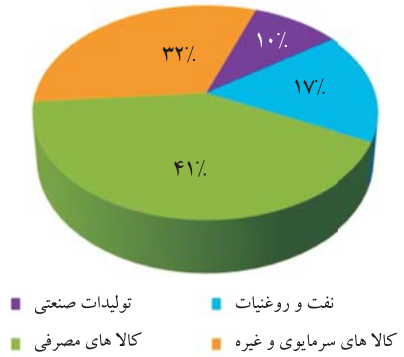
مصارف بر واردات وسایل صنعتی نیز در مقایسه به ۲۰۰.۳۸ میلیون دالر امریکایی ثبت شدۀ دورۀ قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۷۳.۹۲ درصد رسیده که کاهش ۱ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۲.۴ و گراف ۹.۴-۱۰.۴)

گراف ۹.٤: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع اول سال ۲۰۱۸

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

گراف ۱۰.٤: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربع اول سال ۲۰۱۸

۲.٤.٤ ترکیب صادرات

ترکیب صادرات طی ربع اول سال ۲۰۱۹ شامل تحولات ذیل می‌باشد:

- صادرات اقلام غذائی (نباتات تیلی، میوهٔ تازه و خشک) بزرگترین سهم در سبد صادرات کشور دارد که از ۴۴ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۴۶ درصد افزایش یافته است.

عواید صادرات اقلام غذائی از ۷۶.۳۲ میلیون دالر امریکائی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۸۳.۹۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۰ درصدی را نشان می‌دهد.

- دومین سهم بزرگ صادرات کشور را نباتات طبی به خود اختصاص داده که از ۴۸ درصد ربع قبلی و ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی به ۴۵ درصد کاهش یافته است.

عواید از بابت صادرات نباتات طبی در مقایسه به ۸۳.۴۱ میلیون دالر امریکائی ربع قبلی و ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی به ۸۲.۳۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش قسمی ۱ درصدی را نشان می‌دهد.

- محصولات چرم و پشم سومین سهم بزرگ را در مجموع صادرات تشکیل داده است. سهم چرم و پشم که در ربع اول سال قبل ۴ درصد ثبت گردیده بود، در ربع تحت بررسی به ۵.۳ درصد افزایش یافته است.

عواید از بابت صادرات چرم و پشم نیز از ۷.۱۱ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۹.۶۹ میلیون دالر امریکائی افزایش یافته است.

- فرش و قالین که از اجزای عمدهٔ صادرات افغانستان طی دهه‌های اخیر بود، کمترین سهم در مجموع صادرات کشور داشته است که از ۳ درصد ثبت شدهٔ ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور قسمی به ۴ درصد افزایش یافته است.

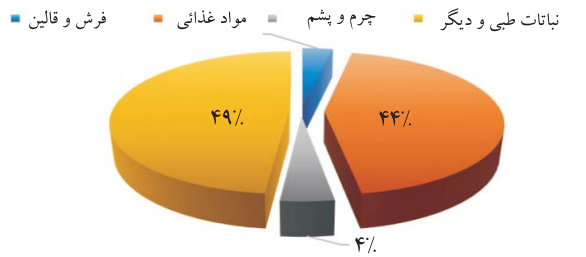
عواید از بابت صادرات فرش و قالین نیز از ۵.۶۲ میلیون دالر امریکایی دورهٔ قبلی در ربع تحت بررسی به ۶.۵۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۷ درصدی را نشان می دهد. (جدول ۲.۴ – گراف ۱۱.۴ و ۱۲.۴)

۵.٤ بدهی‌های خارجی

مجموع بدهی خارجی کشور از ۲,۱۸۷.۹۸ میلیون دالر امریکائی ثبت شدهٔ ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۲,۱۴۶.۱۳ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش قسمی ۲ درصدی یا ۴۱.۸۵ میلیون را نشان می‌دهد. (جدول ۵.۴ و گراف ۱۳.۴)

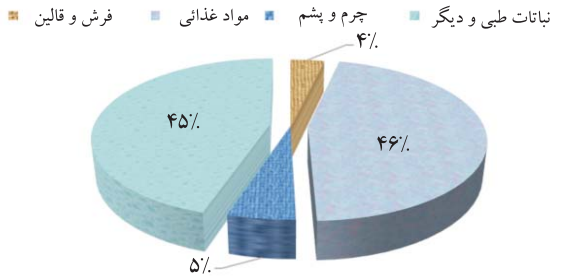
در ربع تحت بررسی، پرداخت اصل مبلغ قرضه به بانک توسعه ای آسیا، بانک توسعه ای اسلامی و صندوق OPEC صورت گرفته، در حالی که هزینه‌های خدماتی به بانک جهانی، بانک توسعه ای آسیا و بانک توسعه ای اسلامی پرداخت گردیده است. بانک جهانی و بانک توسعه ای آسیا به عنوان دو قرضه دهندهٔ چندین طرفه به افغانستان در ربع تحت بررسی قسمتی از قروض را بخشیده است.

گراف ۱۱.٤: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع اول سال مالی ۲۰۱۸

منبع: ادارهٔ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

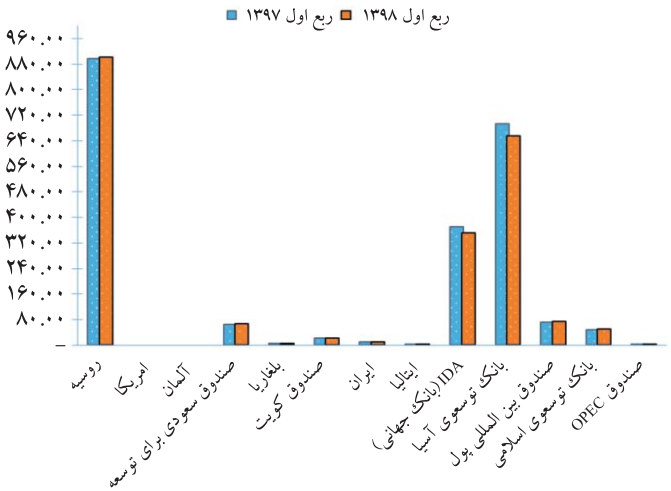
گراف ۱۲.٤: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربع اول سال ۲۰۱۹

منبع: ادارۀ مرکزی احصائیه/ د افغانستان بانک

مجموع مبلغ قروض که طی ربع اول سال ۲۰۱۹ به قرضه دهندگان پاریس کلب قابل پرداخت است، به ۹۰۲.۰۹ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که به فدراسیون روسیه داده می‌شود. به عبارت دیگر، در ربع تحت بررسی کشور از مجموع قروض خارجی ۴۲ درصد آن در مقابل اعضای پاریس کلب مقروض می‌باشد که نسبت به ربع مشابه سال قبل افزایش قسمی ۱ درصدی داشته است.

گراف ۱۳.٤: مقایسۀ بدهی خارجی، پایان ربع اول سال ۲۰۱۸ــربع اول ۲۰۱۹

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

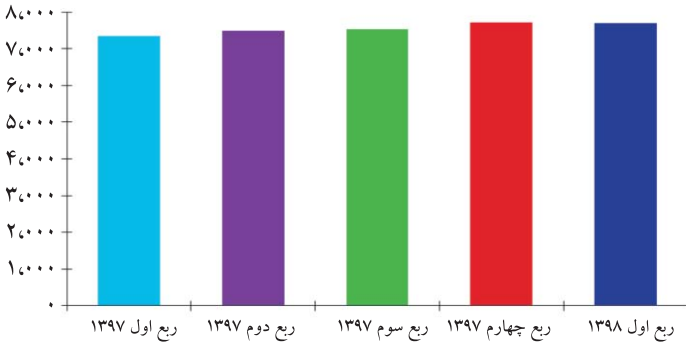
علاوه بر این، مجموع بدهی اعضای غیر پاریس کلب که شامل صندوق سعودی برای توسعه، بلغاریا، صندوق کویت و ایران می‌باشد، از ۱۰۶.۴۳ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۰۸.۸۱ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۲ درصدی را نشان می‌دهد. مجموع بدهی قرضه دهندگان چندین جهته به افغانستان از ۱,۱۸۵.۴۶ میلیون دالر امریکائی در ربع تحت بررسی به ۱,۱۳۵.۲۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۵۰.۳۲ میلیون دالر امریکائی در مجموع بدهی در زمان تحت بررسی را نشان می‌دهد.

٦.٤ ذخایر خالص بین المللی

ذخایر خالص بین المللی در ربع تحت بررسی به ۷,۶۹۶.۴۰ میلیون دالر امریکائی میرسد که نسبت به ۷،۳۵۰.۹۲ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال قبل ۳.۴ فیصد افزایش را نشان می‌دهد. (جدول ۶.۴ و گراف ۱۴.۴)

افزایش ذخایر خالص بین المللی در نتیجۀ افزایش ذخایر دارائی‌های که از ۸,۱۳۱.۱۳ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال قبل در ربع تحت بررسی به ۸,۳۴۵.۴۶ میلیون دالر امریکائی رسیده و افزایش ۳ درصدی را نشان می‌دهد، تحقق یافته است. هرچند، ذخایر بدهی‌ها از ۷۸۰.۲۱ میلیون دالر امریکائی ربع اول سال قبل در ربع اول سال ۲۰۱۹ به ۶۴۹.۰۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۷ درصدی را به ثبت رسانیده است. این تغییرات نشان می‌دهد که ذخایر دارائی‌ها بیشتر از ذخایر بدهی‌ها می‌باشد.

گراف ١٤.٤: ذخایر خالص بین المللی، طی دورۀ اخیر (به میلیون دالر امریکائی)

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ۱.٤: بیلانس تادیات افغانستان (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

اقلام/سال‌ها	ربع اول ۲۰۱۸	ربع دوم ۲۰۱۸	ربع سوم ۲۰۱۸	ربع چهارم ۲۰۱۸	ربع اول ۲۰۱۹	فیصدی تغییرات
حساب جاری	-۱۲۲۸.۸۷	-۸۲۹.۷۴	-۸۹۵.۸۱	-۱۱۱۹.۱۴	-۱۲۲۶.۴۱	-۰.۲٪
کریدت	۹۲۴.۸۰	۱۱۲۰.۰۱	۱۱۶۲.۷۴	۹۹۵.۳۴	۷۹۸.۱۳	-۱۴٪
دبت	۲۱۵۳.۶۶	۱۹۴۹.۷۵	۲۰۵۸.۵۶	۲۱۱۴.۴۸	۲۰۲۴.۵۵	-۶٪
حساب اجناس و خدمات	-۱۷۸۰.۲۴	-۱۵۳۴.۴۶	-۱۴۹۴.۹۲	-۱۵۹۱.۷۸	-۱۵۷۳.۰۷	-۱۲٪
کریدت	۳۴۰.۴۲	۳۶۴.۲۱	۴۶۱.۳۹	۴۵۹.۳۰	۳۹۸.۳۲	۱۷٪
دبت	۲۱۲۰.۶۶	۱۸۹۸.۶۸	۱۹۵۶.۳۱	۲۰۵۱.۰۸	۱۹۷۱.۳۹	-۷٪
حساب اجناس	-۱۶۶۴.۴۹	-۱۴۹۹.۷۵	-۱۳۸۶.۹۳	-۱۴۷۳.۴۱	-۱۵۲۷.۹۰	-۸٪
کریدت	۱۷۲.۴۵	۱۴۶.۸۱	۲۶۱.۸۸	۲۹۴.۰۹	۱۸۲.۵۷	۶٪
دبت	۱۸۳۶.۹۴	۱۶۴۶.۵۶	۱۶۴۸.۸۱	۱۷۶۷.۵۰	۱۷۱۰.۴۷	-۷٪
حساب خدمات	-۱۱۵.۷۵	-۳۴.۷۲	-۱۰۸.۰۰	-۱۱۸.۳۷	-۴۵.۱۷	-۶۱٪
کریدت	۱۶۷.۹۶	۲۱۷.۴۰	۱۹۹.۵۱	۱۶۵.۲۱	۲۱۵.۷۵	۲۸٪
دبت	۲۸۳.۷۲	۲۵۲.۱۲	۳۰۷.۵۰	۲۸۳.۵۸	۲۶۰.۹۲	-۸٪
حساب اصلی عاید	۲۴.۸۳	۵۴.۰۰	۵۸.۷۰	۴۴.۳۲	۴۴.۹۲	۸۱٪
کریدت	۳۵.۲۷	۶۵.۵۳	۱۰۹.۲۳	۶۷.۴۵	۶۱.۳۴	۷۴٪
دبت	۱۰.۴۵	۱۱.۵۲	۵۰.۵۲	۲۳.۱۲	۱۶.۴۲	۵۷٪
حساب ثانوی عاید	۵۲۶.۵۵	۶۵۰.۷۲	۵۴۰.۴۰	۴۲۸.۳۲	۳۰۱.۷۳	-۴۳٪
کریدت	۵۴۹.۱۱	۶۹۰.۲۷	۵۹۲.۱۳	۴۶۸.۶۰	۳۳۸.۴۷	-۳۸٪
دبت	۲۲.۵۶	۳۹.۵۵	۵۱.۷۲	۴۰.۲۸	۳۶.۷۴	۶۳٪
انتقالات جاری (کمک‌های رسمی)	۴۰۸.۰	۵۳۰.۶	۴۰۴.۴	۳۶۵.۵	۱۶۲.۸	-۶۰٪
انتقالات شخصی	۱۱۸.۵۹	۱۲۰.۱۱	۱۳۵.۹۷	۶۲.۸۰	۱۳۸.۹۴	۱۷٪
کریدت	۱۴۱.۱۵	۱۵۹.۶۵	۱۸۷.۷۰	۱۰۳.۰۸	۱۷۵.۶۸	۲۴٪
دبت	۲۲.۵۶	۳۹.۵۵	۵۱.۷۲	۴۰.۲۸	۳۶.۷۴	۶۳٪
حساب سرمایه	۴.۸۴	۱۷۱.۹۳	۴۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.۴۲	۷۱۴٪
کریدت	۴.۸۴	۱۷۱.۹۳	۴۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.۴۲	۷۱۴٪
دبت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
انتقالات سرمایه	۴.۸۴	۱۷۱.۹۳	۴۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.۴۲	۷۱۴٪
کریدت	۴.۸۴	۱۷۱.۹۳	۴۲۷.۱۳	۵۸۸.۸۱	۳۹.۴۲	۷۱۴٪
دبت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰٪
حساب مالی	۴۶.۸	-۴.۹	۱۸۴.۸	۱۶۷.۲۳	-۹۵.۱۶	-۳۰۳٪
سرمایه گذاری مستقیم	-۳۱.۵۸	-۴۰.۸۵	-۵۵.۲۸	-۲۹.۸۵	-۱۷.۵۸	-۴۴٪
خریداری خالص دارائی‌های مالی	۳.۷۸	۳.۷۸	-۳۰.۹۰	-۱۹.۱۱	-۱۰.۵۲	-۳۷۸٪
ورود خالص بدهی‌ها	۳۵.۳۶	۴۴.۶۳	۲۴.۳۸	۱۰.۷۵	۷.۰۶	-۸۰٪
سرمایه گذاری پورتوفولیو	-۵۴.۰۲	۱۸.۲۲	۲۴.۳۷	۳۴.۹۴	۱۹.۹۶	-۱۳۷٪
خریداری خالص دارائی‌های مالی	-۵۴.۰۲	۱۸.۲۲	۲۴.۳۷	۳۴.۹۴	۱۹.۹۶	-۱۳۷٪
ورود خالص بدهی‌ها	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰٪
سایر سرمایه گذاری‌ها	۱۰۹.۵۸	۵۷.۵۳	۱۰۳.۰۷	۸۹.۵۴	-۱۲۶.۸۵	-۲۱۶٪
دارائی‌ها	*۸۰.۴۷*	۴۴.۹۶	۷۹.۳۲	۷۳.۵۹	-۱۳۱.۳۶	-۲۶۳٪
بدهی‌ها	*-۲۹.۱۱*	-۱۲.۵۷	-۲۳.۷۵	-۱۵.۹۵	-۴.۵۱	-۸۵٪
ذخایر دارائی‌ها	۲۲.۷۹	-۳۹.۸۵	۱۱۲.۶۸	۷۲.۶۰	۲۹.۳۱	۲۹٪
اشتباهات و خطاهای خالص	۱۲۷۰.۷۹	۶۵۲.۸۶	۶۵۳.۵۳	۶۹۷.۵۶	۱۰۹۱.۸۳	-۱۴٪

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ۲.٤: مال التجاره (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

سال‌ها	ربع اول ۲۰۱۸		ربع دوم ۲۰۱۸		ربع سوم ۲۰۱۸		ربع چهارم ۲۰۱۸		ربع اول ۲۰۱۹	
	مجموع	سهم (فیصدی)	مجموع	سهم (فیصدی)	مجموع	سهم (فیصدی)	مجموع	سهم (فیصدی)	مجموع	سهم (فیصدی)
واردات	۱,۹۳۶.۸۴	۱۰۰٪	۱,۷۶۶.۹۶	۱۰۰٪	۱,۷۷۷.۲۹	۱۰۰٪	۱,۹۲۵.۵۰	۱۰۰٪	۱,۷۸۶.۳۴	۱۰۰٪
وسایل صنعتی	۲۰۰.۳۸	۱۰.۳٪	۱۹۴.۱۴	۱۱.۰٪	۲۱۰.۹۶	۱۱.۹٪	۲۲۰.۲۰	۱۱.۴٪	۱۷۳.۹۲	۹.۷٪
نفت و روغنیات	۲۲۰.۵۸	۱۱٪	۲۱۴.۲۱	۱۲.۱٪	۲۵۱.۳۴	۱۴.۱٪	۲۶۳.۶۶	۱۳.۷٪	۳۰۲.۳۴	۱۷٪
اجناس مصرفی	۸۲۸.۹۶	۴۳٪	۶۸۷.۵۴	۳۸.۹٪	۶۷۶.۶۵	۳۸.۱٪	۷۱۱.۰۷	۳۶.۹٪	۷۴۱.۳۵	۴۲٪
اجناس سرمایوی و سایر اجناس	۶۸۶.۹۱	۳۵٪	۶۷۱.۰۷	۳۸.۰٪	۶۳۸.۳۴	۳۵.۹٪	۷۳۱	۳۷.۹٪	۵۶۸.۷۴	۳۲٪
صادرات	۱۷۲.۴۵	۱۰۰٪	۱۴۶.۸۱	۱۰۰.۰٪	۲۶۱.۸۸	۱۰۰٪	۲۹۴.۰۹	۱۰۰٪	۱۸۲.۵۷	۱۰۰٪
فرش و قالین	۵.۶۲	۳٪	۵.۶۸	۳.۹٪	۵.۴۵	۲.۱٪	۵.۶	۱.۹٪	۶.۵۷	۴٪
اقلام غذائی	۷۶.۳۲	۴۴٪	۴۷.۳۰	۳۲.۲٪	۱۱۵.۸۸	۴۴.۲٪	۱۷۸.۱۹	۶۰.۶٪	۸۳.۹۳	۴۶٪
چرم و پشم	۷.۱۱	۴٪	۹.۰۵	۶.۲٪	۱۳.۳۷	۵.۱٪	۱۲.۷۹	۴.۳٪	۹.۶۹	۵.۳٪
نباتات طبی و دیگر	۸۳.۴۱	۴۸٪	۸۴.۷۸	۵۷.۷٪	۱۲۷.۱۸	۴۸.۶٪	۹۷.۵۲	۳۳.۲٪	۸۲.۳۷	۴۵.۱٪
بیلانس تجاری	-۱,۷۶۴.۳۸		-۱,۶۲۰.۱۵		-۱,۵۱۵.۴۱		-۱,۶۳۱.۴۲		-۱,۶۰۳.۷۷	
بیلانس تجاری قرار فیصدی تولیدات ناخالص داخلی	٪۰		۰٪		۰٪		۰٪		۰٪	

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ۳.٤: طرف تجارت خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	واردات	فیصدی سهم	بیلانس تجاری
پاکستان	۴۹.۱۹	۲۷٪	۲۵۵.۶۶	۱۴٪	-۲۰۶.۴۷
هند	۹۵.۳۳	۵۲٪	۸۵.۴۰	۵٪	۹.۹۳
ایران	۳.۲۸	۲٪	۳۱۴.۳۰	۱۸٪	-۳۱۱.۰۲
آلمان	۳.۳۱	۱.۸۱٪	۱۵.۶۱	۰.۸۷٪	-۱۲.۳۰
چین	۶.۹۳	۴٪	۳۳۶.۲۲	۱۸.۸٪	-۳۲۹.۲۹
بریتانیا	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱.۰۱	۰.۰۶٪	-۱.۰۱
عربستان سعودی	۳.۳۳	۱.۸۳٪	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۳.۳۳
امارات متحدهٔ عربی	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۲۸.۷۸	۱.۶۱٪	-۲۸.۷۸
ترکیه	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱۹.۱۲	۱.۰۷٪	-۱۹.۱۲
ایالات متحدهٔ امریکا	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱۴.۲۴	۰.۸۰٪	-۱۴.۲۴
کشورهای مشترک المنافع	۳.۵۱	۱.۹۲٪	۴۶۷.۷۳	۲۶٪	-۴۶۴.۲۲
جاپان	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۴۹.۲۶	۲.۷۶٪	-۴۹.۲۶
سایر کشورها	۱۷.۶۹	۹.۶۹٪	۱۹۹.۰۲	۱۱.۱۴٪	-۱۸۱.۳۳
مجموع	۱۸۲.۵۷	۱۰۰٪	۱,۷۸۶.۳۴	۱۰۰٪	(۱,۶۰۳.۷۷)

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ٤.٤: طرف تجارت خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	واردات	فیصدی سهم	بیلانس تجاری
پاکستان	۴۶.۳۵	۲۷٪	۲۷۱.۶۲	۱۴.۰۲٪	-۲۲۵.۲۷
هند	۹۱.۱۷	۵۳٪	۷۳.۴۵	۳.۷۹٪	۱۷.۷۲
ایران	۵.۳۶	۳٪	۲۷۷.۴۶	۱۴.۳۳٪	-۲۷۲.۱۰
آلمان	۱.۳۱	۰.۷۶٪	۲۰.۹۱	۱.۰۸٪	-۱۹.۶۰
کشورهای مشترک المنافع	۲.۵۴	۱.۴۷٪	۶۰۱.۳۲	۳۱.۰۵٪	-۵۹۸.۷۸
چین	۳.۷۷	۲.۲٪	۲۹۴.۳۹	۱۵.۲۰٪	-۲۹۰.۶۲
عربستان سعودی	۲.۶۳	۱.۵۲٪		۰.۰۰٪	۲.۶۳
جاپان	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱۳۴.۵۶	۶.۹۵٪	-۱۳۴.۵۶
بریتانیا	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱.۲۹	۰.۰۷٪	-۱.۲۹
ایالات متحدهٔ امریکا	۰.۰۰	۰.۰۰٪	۱۲.۱۹	۰.۶۳٪	-۱۲.۱۹
سایر کشورها	۱۹.۳۳	۱۱.۲۱٪	۲۴۹.۶۶	۱۲.۸۹٪	-۲۳۰.۳۳
مجموع	۱۷۲.۴۵	۱۰۰.۰۰٪	۱۹۳۶.۸۴	۱۰۰.۰۰٪	-۱۷۶۴.۳۸

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ٥.٤: بدهی خارجی، ربع اول سال مالی ۲۰۱۹ (۱۳۹۸)

	به میلیون دالر امریکائی	فیصدی مجموع
مجموع بدهی خارجی	۲،۱۴۶.۱۳	۱۰۰.۰۰
دوجانبه	۱،۰۱۰.۹۰	۴۷.۱۰
پاریس کلب	۹۰۲.۰۹	۴۲.۰۳
فدراسیون روسیه	۹۰۲.۰۹	۴۲.۰۳
ایالات متحدهٔ امریکا	–	۰.۰۰
آلمان	–	۰.۰۰
اعضای غیر پاریس کلب	۱۰۸.۸۱	۵.۰۷
چندین جانبه	۱،۱۳۵.۲۳	۵۲.۹۰
که ازین جمله: IDA(بانک جهانی)	۳۵۱.۶۱	۱۶.۳۸
بانک توسعوی آسیا	۶۵۵.۸۲	۳۰.۵۶
صندوق بین المللی پول	۷۵.۶۱	۳.۵۲
بانک توسعوی اسلامی	۵۰.۵۰	۲.۳۵
صندوق OPEC	۱.۶۹	۰.۰۸

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

جدول ٦.٤: ذخایر خالص بین المللی (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

تغییرات ربع قبلی	ربع اول ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات	ربع دوم ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات	ربع سوم ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات	ربع چهارم ۲۰۱۸	فیصدی تغییرات	ربع اول ۲۰۱۹	فیصدی تغییرات
ذخایر خالص بین المللی (ابه میلیون دالر امریکائی۹	۷،۳۵۰.۹۲	۲۳.۲۲	۷،۴۹۱.۸۰	۱.۹۲	۷،۵۳۴.۴۲	۰.۵۷	۷،۷۰۴.۹۸	۲.۲۶	۷،۶۹۶.۴۰	۵
ذخایر دارائی‌ها	۸،۱۳۱.۱۳	۲۲.۷۱	۸،۲۲۷.۵۷	۱.۱۹	۸،۲۴۱.۹۰	۰.۱۷	۸،۳۶۲.۴۲	۱.۵	۸،۳۴۵.۴۶	۳
ذخایر بدهی‌ها	۷۸۰.۲۱	۱۰.۹۱	۷۳۵.۷۶	– ۵.۷۰	۷۰۷.۴۸	– ۳.۸۴	۶۵۷.۴۴	– ۷	۶۴۹.۰۶	–۱۷
امانات بانک‌های تجارتی به اسعار خارجی	۷۲۲.۸۸	۴.۰۰	۶۷۵.۳۸	–۶.۵۷	۶۵۱.۱۷	– ۳.۵۹	۵۹۸.۰۸	– ۸	۵۹۱.۹۸	–۱۸
امانات افراد غیر ساکن به اسعار خارجی	۰.۱۴	– ۸۹.۵۷	۰.۱۴	– ۱.۳۰	۰.۱۴	۰.۰۰	۰.۱۴	۱.۳۱	۰.۱۴	۰
استفاده از منابع صندوق	۵۷.۱۹	۱۷.۵۳	۶۰.۲۴	۵.۳۳	۵۶.۱۷	– ۶.۷۶	۵۹.۲۲	۵	۵۶.۷۴	–۱
ذخایر خالص بین المللی (در ماه‌های واردات)	۱۲.۵۹		۱۳.۹۷		۱۳.۹۱		۱۳.۰۳		۱۴.۰۲	
ذخایر خالص بین المللی (در ماه‌های واردات)	۱۱		۱۳		۱۳		۱۲		۱۳	

منبع: واحد مدیریت دارائی بدهی، وزارت مالیه

۵ چگونگی تغییرات مالیاتی

۵

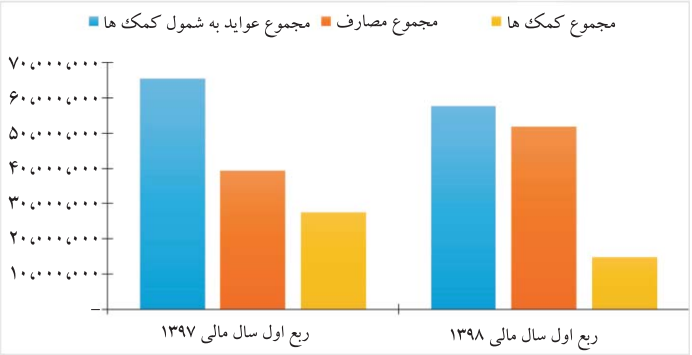
چگونگی تغییرات مالیاتی

اهداف اساسی سکتور مالیاتی را دستیابی به افزایش دوامدار جمع آوری عواید و به عهده گرفتن تدریجی مصارف فعالیت ها و امور توسعه ای که ذریعهٔ کمک های خارجی تأمین می شود و همچنان حصول اطمینان از اختصاص دادن مصارف در تطابق با چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان، تشکیل می دهند. سایر اهداف این سکتور متشکل از مدیریت رشد مصارف عامه، تهیه و تدوین سیاست های مالی، مؤثریت در تشبثات عامه، ادارهٔ سیستم های مالیه و گمرکات می باشد.

افغانستان مانند اقتصاد های نوظهور و در حال توسعه، همواره با کسر بودجه مواجه بوده است. در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی مجموع مصارف اصلی از عواید داخلی تجاوز نمود که منجر به کسر بودجهٔ ۸.۹۳ میلیارد افغانی گردید، و با شامل ساختن سایر عواید (کمک ها)، مبلغ ۵.۸۲ میلیارد افغانی مازاد بودجه به وجود آمده است. به دلیل کاهش قابل توجه در کمک های تمویل کنندگان، مجموع عواید به شمول کمک ها شاهد کاهش بوده، اما عواید مجموعی داخلی افزایش چشمگیر را تجربه نموده است و در ربع اول سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ۴۲.۸۸ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۳۷.۹۲ میلیارد افغانی رسیده است که نشان دهندهٔ ۴.۹۶ میلیارد افغانی می باشد. این افزایش باعث رشد ۱۳.۰۹ درصدی در جمع آوری عواید داخلی گردیده است.

در عین حال، افزایش در مصارف کارکنان و عرضه کنندگان، و مصارف سرمایه و سبسایدیها منجر به بلند رفتن مصارف عمومی اصلی شده است و در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با مبلغ ۳۹.۳۷ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به مبلغ ۵۱.۸۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته نشان دهندهٔ ازدیاد ۱۲.۴۴ میلیارد افغانی (۳۱ درصد) افزایش در مصارف می باشد.

گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مجموع مصارف، مجموع بودجه و کمک های ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/محاسبهٔ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

کمک های ادارات تمویل کننده، برای تمویل مصارف عملیاتی و انکشافی مورد استفاده قرار می گیرند. تمویل کنندگان عمده برای سکتور دولت را صندوق وجهی بازسازی افغانستان، صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان و قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان تشکیل می دهند. کمک های مجموعی تمویل کنندگان که به مصارف عملیاتی و انکشافی اختصاص داده شده اند، شاهد کاهش چشمگیر بوده، در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱۴.۷۵ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸، به ۲۷.۵۷ میلیارد افغانی رسیده، که نشان دهندهٔ کاهش ۱۲.۸۱ میلیارد افغانی (۴۶.۴۹ درصد) کاهش در سطح کمک ها می باشد. علاوه بر این، مجموع بودجه اصلی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳۹۹.۴۲ میلیارد افغانی رسیده، که نشان دهندهٔ ازدیاد ۲۲.۲۳ میلیارد افغانی (۵.۸۹ درصد) افزایش در مجموع بودجه اصلی می باشد. علاوتاً، بودجه اصلی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با مبلغ ۲۶۸.۳۱ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به

۲۷۵.۲۲ میلیارد افغانی رسیده، که ازدیاد ۳.۴ درصدی را نشان می دهد. به همین سان، بودجه انکشافی شاهد افزایش چشمگیر بوده و در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱۱۱.۰۶ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۲۴.۱۹ میلیارد افغانی رسیده است که نشان دهندۀ افزایش ۱۱.۸۳ درصدی می باشد. این ازدیاد در نتیجۀ منظوری و تخصیص بودجۀ گزاف سال ۲۰۱۹ میلادی به وجود آمده است.

۵.۱ نرخ اجرای بودجه

طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی دولت ۱۴ درصد مجموع مبلغ ۴۰۴.۵۷ میلیارد افغانی بودجه اختصاصی را به مصرف رسانیده است، در حالی که در ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۰ درصد مجموع ۳۸۵.۰۹ میلیارد افغانی مجموع بودجه به مصرف رسیده بود که نشان دهندۀ ۴۵.۸ درصد افزایش در نرخ مجموعی اجرای بودجه می باشد. این ازدیاد به عوامل مختلف بالخصوص منظوری و طی مراحل به موقع مصارف توسط ادارۀ تدارکات ملی، وضعیت امنیتی در ولایات و عملکرد بهبود یافتۀ واحدهای بودجوی نسبت داده شده است. علاوه بر آن، بودجۀ سالانه منظور شده در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۸۵.۰۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۰۴.۵ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نشان دهندۀ رشد ۵ درصدی می باشد.

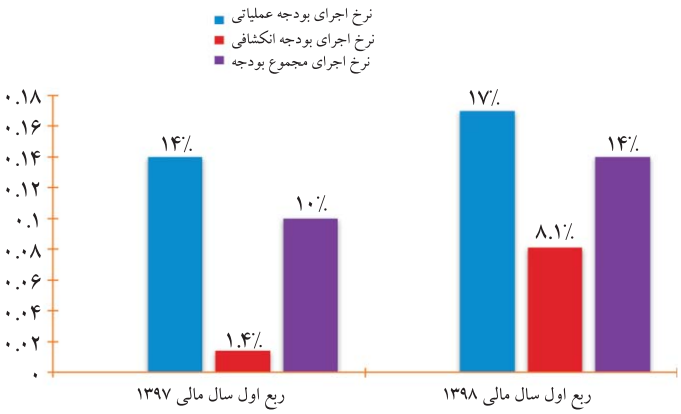
گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/محاسبۀ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

نرخ بودجه عملیاتی با افزایش ۱۷ درصدی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۷.۹۶۱ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۷.۳۷۶ میلیارد افغانی می رسد. بودجه تخصیصی در سال ۲۰۱۸ میلادی ۳۱۷.۲۱ میلیارد افغانی بود، در حالیکه در سال ۲۰۱۹ میلادی ۳۸۵.۰۹ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. نرخ اجرای بودجه انکشافی به طور واضح نشان دهندۀ افزایش ۵۵۹.۴ درصدی بوده که طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۵۵ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۰.۲۲ میلیارد افغانی می رسد.

گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی، ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/محاسبۀ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۵.۲ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

کسر بودجۀ عمومی قبل از کمک های تمویل کنندگان در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی به ۸.۹۳ میلیارد افغانی می‌رسد که نسبت به کسر ۱.۴۵ میلیارد افغانی ربع مشابه سال گذشته ۷.۴۸ میلیارد افغانی یا ۵۱۴.۶ فیصد افزایش را نشان میدهد.

در عین حال، مبلغ تمویل بیرونی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۷.۵۷ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۴.۷۵ میلیارد افغانی کاهش یافته است. مقدار مجموعی پلان شدۀ سالانۀ کمک ها طی سال ۲۰۱۹ میلادی با ازدیاد ۴.۰۴ درصدی در منابع تمویل بیرونی، از مبلغ ۱۹۱.۲۸

میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۹۹.۰۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش به علت تغییر در تعهدات و سهم گیری سالانه تمویل کنندگان به وجود آمده است.

گراف ٥.٤: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها) ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

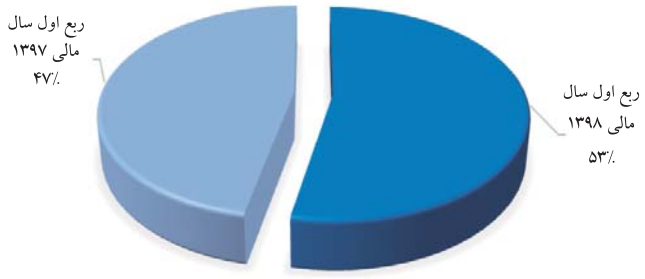

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۵.۳ مجموع عواید

در دورهٔ تحت بررسی سال ۲۰۱۹ میلادی مجموع عواید به شمول کمک ها به طور قابل ملاحظه کاهش یافته است که مجموع عواید گردآوری شده در مقایسه با ۶۵.۴۹ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۵۷.۶۳ میلیارد افغانی کاهش یافته است و در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته نشان دهندهٔ کاهش ۷.۸۵ میلیارد افغانی یا ۱۱.۹۹ درصدی می باشد. گردآوری سالانهٔ عواید از منابع داخلی پلان شده افزایش یافته است و در مقایسه با ۱۶۱.۶۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، در سال ۲۰۱۹ میلادی به ۱۸۸.۰۱ میلیارد افغانی رسیده که نشان دهندهٔ افزایش ۱۶.۳۲ درصدی یا ۲۶.۳۸ میلیارد افغانی می باشد. مجموع عواید داخلی و کمک های تمویل کنندگان ، و همچنان جمع آوری عوایدی که باعث میشود تا مازاد بودجه به وجود آید، نقش مهمی در کاهش کسر بودجه سال ۲۰۱۹ ایفا می نماید.

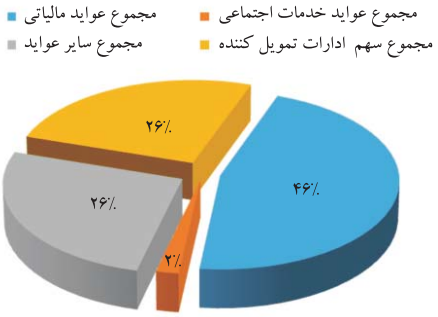
گراف ۵.۵: سهم مجموع عواید، ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

علاوه بر این، بهبود قابل ذکر در مالیات عواید، فروش کالاها و خدمات، فروش زمین و بنا ها، محصول گمرکات و فیس های اداری سبب رشد مثبت جمع آوری عواید سال ۲۰۱۹ شده است و این نشان می دهد که در پرداخت های خدمات اجتماعی، و سایر عواید غیر مالیاتی به شمول عواید ملکیت های سرمایوی و حق الامتیاز صنعت استخراج کاهش به وجود آمده است. طی ربع دوم تفاوت عمده در عواید متفرقه و همچنان فروش پرچون که در مقایسه با پایین ترین میزان آن در سال گذشته روند منفی را پیموده، در اقلام مالیه ملکیت، مالیه ثابت و حقوق گمرکی مشاهده شده است.

گراف ۵.٦: سهم مجموع عواید، ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۵.۳.۱ عواید داخلی

وضعیت مجموعی جمع آوری عواید داخلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی بهبود یافته است که نسبت به ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی افزایش قابل ملاحظه را نشان میدهد. با این هم،

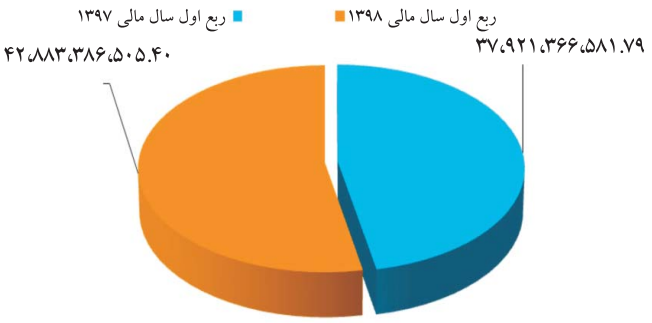
اقدامات برای حصول اطمینان در ارتباط با دستاوردها در زمینهٔ کسر تولیدات ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی، از طرف دولت کافی دانسته شده است.

افزایش در جمع آوری عواید به وجوه فراوان مالیات و عواید گمرکی نسبت داده شده است که مشمول مالیه عواید، مالیه ملکیت ها، مالیه فروشات، مالیه ترمیم، و تغییر قابل ملاحظه در سهم تقاعد می باشد.

مجموع عواید داخلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی از ۳۷.۹۲ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۲.۸۸ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته، نشان دهندهٔ ازدیاد ۴.۹۶ میلیارد افغانی یا رشد ۱۳.۰۹ درصدی می باشد.

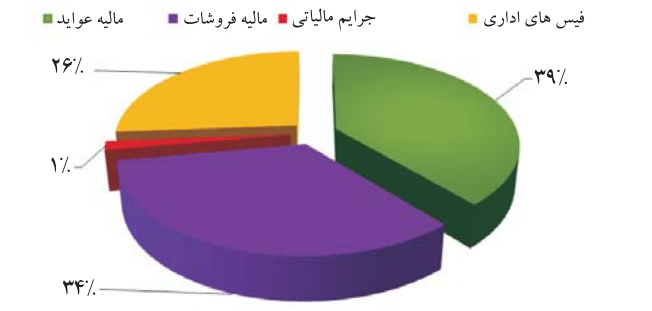
علاوتاً، تحلیل جمع آوری مجموع عواید نشان دهندهٔ کاهش سرعت در جمع آوری اجزای مختلف عواید داخلی می باشد، مانند عواید حاصلهٔ ملکیت های سرمایه ای که با کاهش چشمگیر ۱۲.۵۹ درصدی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی از ۰.۳۵ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۰.۳۱ میلیارد افغانی پایین آمده است. حق الامتیاز کاهش ۲۳.۸۷ درصدی را تجربه نموده است و در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۰۴ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۰.۰۳ میلیارد افغانی کاهش یافته است. عواید صنعت استخراج نشان دهندهٔ کاهش قابل ملاحظهٔ ۱۸ درصدی بوده و در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۰۸ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۰.۰۶ میلیارد افغانی می رسد، و با کاهش قابل ملاحظهٔ ۶۳.۳۲ درصدی در عواید متفرقه در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱۶.۶۵ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۶.۱۱ میلیارد افغانی کاهش یافته است.

گراف ۷.۵: مقایسه مجموع عواید داخلی ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۸.۵: عواید عمده داخلی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

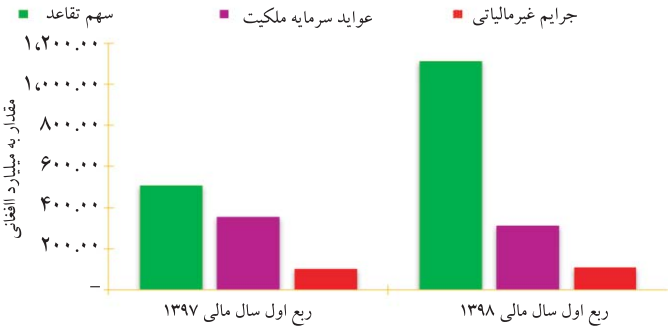
۵.۳.۲ عواید غیر مالیاتی

یکی از اجزای ابتدایی عواید داخلی، عواید مالیاتی می باشد که نشان دهندهٔ افزایش چشمگیر ۹۹.۹۷ درصدی بوده و در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱۳.۳۴ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲۶.۶۷ میلیارد افغانی رسیده است. این افزایش در نتیجهٔ افزایش مالیه ملکیت های سرمایوی، مالیات ثابت و خدمات و تغییر قابل ملاحظه در بازده های متفرقه به وجود آمده است.

در رابطه با عواید غیر مالیاتی، سهم تقاعد نقش عمده داشته است که در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۵۱ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۱.۱۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است و نشان دهندهٔ افزایش ۱۱۹.۷۲ درصدی می باشد. فروش کالاها و خدمات در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۱۲ میلیارد افغانی ربع اول سال

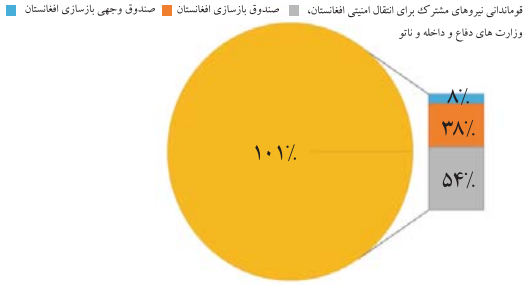
۲۰۱۸ میلادی، به ۲.۴۸ میلیارد افغانی رسیده است که افزایش ۱۲۰.۹۷ درصدی را به ثبت رسانیده است. به همین سان، جریمه های غیر مالیاتی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۱۰ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۰.۱۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نمایانگر افزایش ۶.۳۷ درصدی می باشد. با این حال، عواید متفرقه در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱۶.۶۵ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به منفی ۶.۱۱ میلیارد افغانی کاهش یافته است.

گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدهٔ مجموع عواید غیر مالیاتی ربع اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۵.۱۰: اجزای کمک های مالی تمویل کنندگان طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی

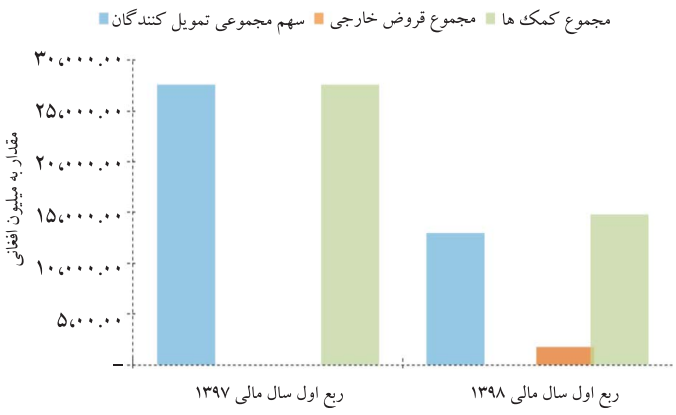
منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۵.۳.۳ کمک ها

سهم تمویل کنندگان بخش مهمی بودجهٔ ملی را تشکیل می دهد، در عین حال، کمک های تمویل کنندگان اقلام عمدهٔ مصارف بودجهٔ عملیاتی و انکشافی را تمویل می کند. دولت جهت تمویل برنامه های عملیاتی و انکشافی، گاه گاه از تمویل کنندگان، بنیادها و کمیته های بین المللی قرضه و کمک ها را دریافت می کند.

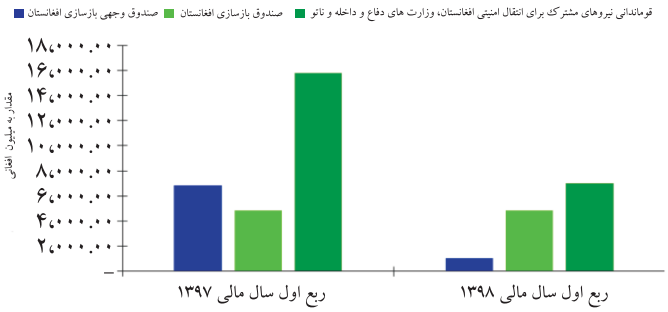
در افغانستان ثبات مالی عبارت از وضعیتی است که در آن مجموع مصارف داخلی از طریق مجموع عواید داخلی تمویل گردد. این در حالیست که مصارف داخلی افغانستان به طور قسمی از طریق کمک‌های مالی خارجی، قروض خارجی و بقیه توسط عواید داخلی تمویل می گردد. مجموع کمک های انکشافی و عملیاتی کاهش قابل ملاحظهٔ ۱۲.۸۱ درصدی را نشان می دهد و طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۷.۵۷ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۱۴.۷۵ میلیارد افغانی کاهش یافته است که در مقایسه با دورهٔ مشابه سال گذشته، به گونه واضح نشان دهندهٔ کاهش اندک بوده است. کمک های صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان برای مصارف عملیاتی و انکشافی نقش مهم داشته که در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی با کاهش ۸۴ درصدی در مقایسه با ۶.۸۷ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱.۰۸ میلیارد افغانی پایین آمد، این در حالی است که سهم فرماندهی مشترک انتقال امنیت افغانستان، وزارت های دفاع و امور داخله، و ناتو در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی به ۱۲.۹۶ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با ۲۷.۵۷ میلیارد افغانی ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی نشان دهندهٔ افزایش ۵۵ درصدی می باشد.

گراف ۱۱.۵: تحلیل مجموع کمک های مالی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۵ : مقایسه کمک های مالی تمویل کنندگان طی ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

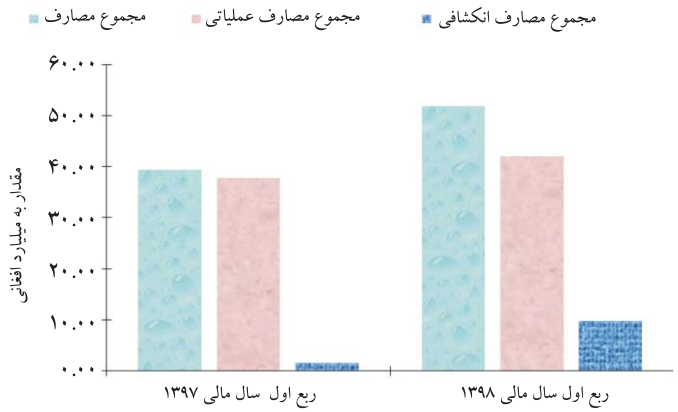
۵.۴ مصارف:

مصارف اصلی به دو بخش یعنی مصارف انکشافی و عملیاتی دسته بندی می‌شود که به نوبه خود به هشت سکتور مختلف چون مصارف امنیتی، دولت، تعلیم و تربیه، صحت، زراعت، محافظت اجتماعی، زیربناها و مدیریت اقتصادی اختصاص داده شده است. به همین ترتیب، این مصارف بر اساس سکتور در هر دو بخش یعنی بودجهٔ عملیاتی و انکشافی اختصاص یافته است. مصارف در بخش زیربناها و مدیریت اقتصادی افزایش داشته است و مصارف سکتور زراعت در تطابق با اولویت بندی استراتیژی ملی صلح و توسعه افغانستان قرار داشته است.

علاوه بر این، مجموع مصارف اصلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی با افزایش ۳۱.۵۹ درصدی در مقایسه با مبلغ ۳۹.۳۷ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۵۱.۸۱ میلیارد افغانی رسیده است. این ارقام در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۵.۶۷ میلیارد افغانی در مجموع مصارف عملیاتی و انکشافی می باشد که در اثر بلند رفتن مصارف کارمندان، کمک های مالی، تقاعد و مصارف سرمایه ای به وجود آمده است.

علاوه بر این، مصارف عملیاتی با افزایش ۱۱.۲۵ درصدی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۷.۸۲ میلیارد افغانی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۴۲.۰۸ میلیارد افغانی افزایش یافته است، در عین حال، مصارف انکشافی افزایش چشمگیر ۵۲۷.۸۷ درصدی را نشان می دهد و در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۵۵ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۹.۷۳ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با دورهٔ مشابه سال گذشته، نمایانگر رشد ۸.۱۸ درصدی می باشد. افزایش در مجموع بودجه سالانه انکشافی تصویب شده و مصارف اصلی سالانه نشان دهندهٔ افزایش سریع در مجموع مصارف می باشد.

گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف ربع های اول سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه/ آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۶ چگونگی عملکرد نظام بانکی

٦

چگونگی عملکرد نظام بانکی

سکتور بانکی که ۲۰.۸۲ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل میدهد، متشکل از ۱۴ بانک ثبت شده و مجاز می باشد. از این جمله، ۳ بانک دولتی، ۷ بانک خصوصی و ۱[1] بانک اسلامی و ۳ نمایندگی بانک های خارجی در کشور فعالیت دارند.

عملکرد سکتور بانکی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی، در ذیل توضیح گردیده؛ به تعقیب آن تحلیل بانکداری اسلامی صورت می گیرد[2].

بالعموم، شاخص های سالمیت سکتور بانکی در مقایسه با ربع گذشته نشان دهندۀ کاهش سالمیت این سکتور به درجه های مختلف می باشد. مجموع دارایی ها، امانات، سرمایه سهمداران و مفاد شاهد کاهش بوده و کیفیت قروض بیشتر وخیم شده است. با این حال، سیالیت در حالت مناسب قرار داشته و قروض ناخالص افزایش یافته است.

- پایۀ دارایی های سکتور بانکی طی این ربع با کاهش ۵.۱۰ درصدی به ۲۹۹.۶۵ میلیارد افغانی می رسد. کاهش در دارایی های نظام بانکی عمدتاً به کاهش پول در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سایر دارایی ها نسبت داده شده است. در عین حال، امانات طی دورۀ تحت بررسی نیز کاهش یافته است. اما، قروض ناخالص و سرمایه گذاری ها در اوراق بهادار شاهد افزایش بوده اند.
- مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص سکتور بانکی طی ربع با افزایش ۱.۲۱ درصدی در حال حاضر به ۴۱.۹۳ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص عمدتاً به اعطای قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکایی نسبت داده شده است.
- امانات، که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی بوده و متشکل از سپرده های بین البانکی و مشتریان می باشد، به مبلغ ۲۵۷.۷۷ میلیارد افغانی میرسد. ۹۷.۱۷ درصد مجموع بدهی ها شاهد کاهش ۵.۶۹ درصدی بوده که از امانات جاری مشتریان به وجود آمده است، در حالی که سپرده های بین البانکی طی ربع تحت بررسی افزایش یافته است. مجموع امانات، به ارزش ۵.۴۱ میلیارد افغانی سپرده های بین البانکی ۲۵۲.۳۵ میلیارد افغانی و سپرده های مشتریان را پوشش داده است. امانات در سکتور بانکی عمدتاً به دالر (۶۴.۶۰ درصد) صورت گرفته اند و اماناتی که به افغانی صورت گرفته، شاهد کاهش ۲۸.۷۲ درصدی بوده اند. امانات افغانی کاهش ۷.۹۷ درصدی را نشان می دهد، در حالی که امانات دالری در ربع تحت بررسی کاهش ۴.۷۸ درصدی را به ثبت رسانیده است.
- سرمایۀ سکتور بانکی، در حالی که شاهد کاهش ۰.۱۷ درصدی بوده، با مبلغ ۳۴.۳۷ میلیارد افغانی در وضعیت خوب باقی مانده است. کاهش در پایۀ سرمایه به پرداخت های سهام و کاهش نافعیت نسبت داده شده است. تناسب کفایت سرمایۀ یکی از بانک ها پایین تر از حد تعیین شده می باشد. معیار خطر کمیتۀ بازل برای سرمایه ۸ درصد بوده و تناسب کفایت سرمایه سکتور بانکی ۲۷.۰۵ درصد ثبت گردیده است.
- سکتور بانکی در مقایسه با مبلغ ۱.۴۴ میلیارد افغانی مفاد خالص ربع گذشته، در ختم ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی مفاد خالص ۱۱۳.۱۰ میلیارد افغانی را کسب نموده است. بازده دارایی ها بر اساس سالانه ۰.۱۲ درصد، و بازده سهام ۱.۰۷ درصد به ثبت رسیده است. بانک های دولتی و نمایندگی های بانک های خارجی در ختم ربع شاهد مفاد بودند در حالی که بانک های خصوصی با ضرر مواجه شده اند.

---

۱. در بولتن نظام بانکی، بانک اسلامی یک بخش بانکهای خصوصی می باشد.

۲. نظام بانکداری اسلامی از یک بانک و شش بخش (دریچه) ایجاد شده است.

۱.٦ دارایی های نظام بانکی

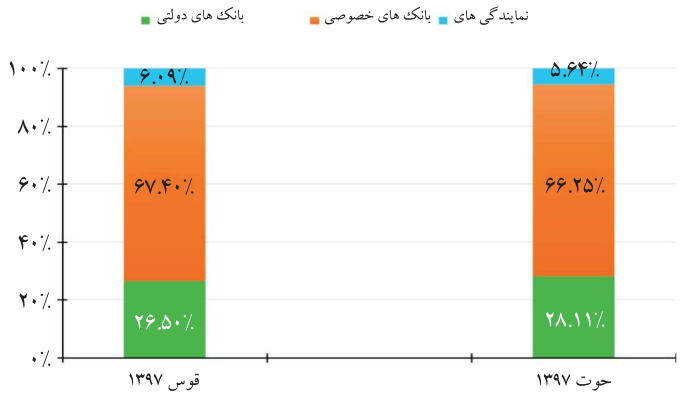
اندازۀ دارایی های نظام بانکی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با رشد ۲.۴۸ درصدی ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی، شاهد کاهش ۵.۱۰ درصدی بود. برای جزئیات بیشتر به جدول ۶.۱ مراجعه شود.

تحلیل مجموع دارایی ها نشان می دهد که برجسته ترین کاهش در ارتباط با پول در خزانه وطلبات بالای د افغانستان بانک (۱۲.۷۴ میلیارد افغانی یا ۹.۴۱ درصد) عمدتاً در اوراق سرمایوی و طلبات بین البانکی (۴.۹۴ میلیارد افغانی یا ۵.۲۲ درصد) مشاهده شده است در حالی که سرمایه گذاری ها، قروض و دارایی های ثابت شاهد افزایش بوده اند.

مهمترین اجزای مجموع پورتفولیوی دارایی های سیستم را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (۴۰.۹۲ درصد)، طلبات بین البانکی (۲۹.۹۵ درصد)، قروض خالص(۱۲.۴۹ درصد)، سرمایه گذاری‌ها (۸.۹۲ درصد)، سایر دارایی ها (۴.۳۳ درصد) و دارایی های ثابت (۲.۸۰ درصد) تشکیل می دهد. برای جزئیات بیشتر به جدول ۶.۱ مراجعه نمائید.

بانک های خصوصی، بازیگران اصلی سکتور بانکی محسوب می شوند که ۶۶.۲۵ درصد مجموع دارایی های بانکی به این بانک ها ارتباط می گیرد (بانک اسلامی افغانستان ۴.۹۵ درصد مجموع دارایی های این سکتور را تشکیل داده است). به تعقیب، بانک های دولتی ۲۸.۱۱ درصد سهم دارایی ها را به خود اختصاص داده اند، در حالی که نمایندگی های بانک های خارجی ۵.۶۴ درصد مجموع دارایی ها را در بر می گیرند.

گراف ۱.٦: سهم سکتور بانکی از لحاظ مجموع دارایی ها بر اساس بسته بندی بانک ها طی ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

جدول ۱.٦: دارایی های بانکی

مقدار به میلیون افغانی	قوس ۱۳۹۷ (دسمبر، ۲۰۱۸)[۳]	حوت، ۱۳۹۷ (مارچ، ۲۰۱۹)	فیصدی مجموع دارایی ها/بدهی ها	رشد
دارایی ها				
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	۱۳۵،۳۶۸.۶۵	۱۲۲،۶۲۵.۳۴	۴۰.۹۲	-۹.۴۱
طلبات بین البانکی (خالص)	۹۴،۶۹۴.۶۶	۸۹،۷۵۲.۸۵	۲۹.۹۵	-۵.۲۲
سرمایه گذاری ها (خالص)	۲۴،۹۵۰.۵۷	۲۶،۷۲۵.۲۵	۸.۹۲	۷.۱۱
قروض (خالص)	۳۷،۳۶۳.۱۲	۳۷،۴۳۵.۰۷	۱۲.۴۹	۰.۱۹
دارایی های غیرملموس	۹۰۰.۶۰	۸۷۲.۴۵	۰.۲۹	-۳.۱۲
دارایی های دوباره تملک شده	۸۸۱.۶۷	۸۹۶.۰۴	۰.۳۰	۱.۶۲
دارایی های ثابت	۸،۳۰۱.۳۲	۸،۳۷۷.۰۹	۲.۸۰	۰.۹۱
سایر	۱۳،۳۱۹.۹۰	۱۲،۹۶۸.۶۳	۴.۳۳	-۲.۶۳
مجموع	۳۱۵،۷۸۰.۴۷	۲۹۹،۶۵۲.۷۲		-۵.۱۰
بدهی ها				
امانات	۲۷۳،۳۳۴.۸۹	۲۵۷،۷۷۰.۷۰	۹۷.۱۷	-۵.۶۹
قرضه گیری	۳،۰۶۷.۸۱	۲،۹۰۷.۳۸	۱.۱۰	-۵.۲۳
سایر	۴،۹۴۲.۷۵	۴،۵۹۸.۳۲	۱.۷۳	-۶.۹۶
مجموع	۲۸۱،۳۴۵.۴۵	۲۶۵،۲۷۶.۴۰		-۵.۷۱
سرمایه مالی	۳۴،۴۳۵.۰۲	۳۴،۳۷۶.۳۳		-۰.۱۷

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۳. داده ها برای ماه دسمبر ۲۰۱۸، تجدید نظر شده است

۱.۱.٦ قروض ناخالص

پورتفولیوی مجموع قروض ناخالص قرار ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به ۴۱.۹۳ میلیارد افغانی می رسد که طی ربع، افزایش ۵۰۱ میلیارد افغانی یا ۱.۲۱ درصدی را نشان داده، ۱۳.۹۹ درصد مجموع دارایی ها و ۲.۹۱ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل داده است. دلایل عمدهٔ افزایش مجموع قروض ناخالص به صدور قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکائی نسبت داده شده است.

پورتوفولیوی قروض ۶ بانک افزایش یافته، در حالی که ۵ بانک در پورتوفولیوی قروض خویش کاهش داشته و ۳ بانک در روند قرضه دهی اشتراک نکرده اند.

بر بنیاد دسته بندی، تحلیل بانک ها نشان می دهد که طی ربع کنونی بانک های خصوصی با سهم عمده (۸۸.۴۴ درصد) در پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۰.۷۰ درصدی، بانک های دولتی با سهم ۱۰.۴۸ درصد در مجموع پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۵.۸۰ درصد و نمایندگی های بانک های خارجی با سهم ۱.۰۸ درصد در سکتور بانکی رشد ۰.۳۷ درصدی را به ثبت رسانیده اند.

گراف ۲.٦: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص براساس دسته بندی بانک ها برای ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

- **ذخایر جبران خساره**

حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک ها باید در چارچوب کاهش خطرات خود ابزارهای کاهش خطرات اعتباری را در نظر داشته باشند. بانک ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری ذخایر عامه (به اساس دارایی های معیاری) و تخصیصات مشخص (به اساس دارایی های غیر معیاری) را ایجاد کند، تا خطر اعتباری را مطابق مقررهٔ تعدیل شدهٔ صنف بندی و تخصیص دارائی، کاهش دهند. مطابق مقررهٔ جدید صنف بندی دارائی‌ها، ایجاد ذخایر برای قروض معیاری اختیاری می‌باشد. مجموع ذخایر تاميناتی نظام بانکی در مقایسه با ۹.۸۳ درصد که در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی به ثبت رسیده بود، در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۰.۷۳ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده است.

- **توزیع قرضه**

به منظور گسترش سطح پورتفولیوی قروض و تنوع در کاهش دامنهٔ خطرات، و دسترسی مالی باوجود راه های جدید عایداتی، د افغانستان بانک توزیع سکتوری سایر قروض تجارتی را به ۳۰ سکتور متنوع وسعت داده است. از تحلیل سکتوری قروض چنین بر می‌آید که بزرگترین بخش پورتفولیوی قرضه در سکتور تجارت (۴۳.۹۵ درصد در مقایسه با ۴۳.۳۵ درصد دوره قبلی) عمدتاً در بخش پترولیم و روغنیات با سهم ۱۳.۰۷ درصدی، سرمایه گذاری شده است، سایر سکتورهای عمده عبارت اند از: سکتور خدمات (۲۰.۸۱ درصد در مقایسه با ۲۰.۵۴ درصد) عمدتاً در بخش مخابرات /فروشندگان کریدت کارتها (۶.۴۴ درصد)، سکتور تولیدی و صنعت (۱۱.۲۴ درصد در مقایسه با ۱۲.۱۹ درصد دوره قبلی)، املاک تجارتی و سکتور ساختمانی (۸.۵۲ درصد در مقایسه با ۹.۰۳ درصد دوره قبلی)، پروژه های زیربناها (۸.۷۲ درصد در مقایسه با ۶.۸۳ درصد دوره قبلی)، سکتور زراعت و مالداری (۴.۶۳ در مقایسه با ۴.۱۶ درصد دوره قبلی) و سکتور مصرفی (۲.۱۳ درصد در مقایسه با ۱.۹۰

درصد دوره قبلی). در سکتورهای خدمات، پروژه های زیربنایی، زراعت و مالداری و سکتور مصرفی افزایش مشاهده گردیده است، این در حالیست که سکتورهای خدمات، مالداری و فارم داری و قرضه های مسکونی به افراد از جمله سکتورهای اند که شاهد کاهش بوده اند. سکتور های ساخت و ساز و املاک شاهد کاهش بوده اند. قروض که به شرکت های متوسط، خرد و کوچک قرضه دهی اختصاص داده شده است، به ترتیب به ۱.۳۱ میلیارد افغانی، ۱.۱۰ میلیارد افغانی و ۴.۸۷ میلیارد افغانی می رسد که توسط ۸ بانک فراهم گردیده است. جهت جزییات به جدول ۶.۳ مراجعه نمایید. متمرکز ساختن قروض تنها بر چند سکتور اقتصاد، بانک ها را حین بروز بحران در آن سکتور ها به خطر اعتباری مواجه ساخته عموم سکتور بانکی را متاثر خواهد ساخت. بانک ها باید خطرات بالقوۀ مربوط در سکتور های کلیدی را که بلندترین تناسب قرضه های صعب الحصول را دارند، همواره تحت نظارت داشته باشند. در حدود ۷۰.۳۱ درصد قروض در کابل تخصیص گردیده، در حالیکه ولایات هرات و بلخ در رده های دوم و سوم و به همین ترتیب بادغیس و کندهار به ترتیب در جایگاه های چهارم و پنجم قرار دارند. تناسب قروض اجراء شده در سایر ولایات ناچیز می باشد. تخصیص قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیایی و نهادی بقدر کافی متنوع نبوده، اما انتظار می‌رود که اعطای قروض به مرور زمان بهبود یابد. بهتر است که تمام بانک‌ها جهت تنوع خدمات قرضه دهی در قسمت اعطای قروض سهم فعال داشته و نقش خود را منحیث وساطت گر مالی به خوبی انجام دهند.

جدول ۲.٦: قروض بانک های تجارتی بر اساس سکتور

سکتورها[۴]	قوس، ۱۳۹۳ (دسمبر، ۲۰۱٤)	قوس، ۱۳۹٤ (دسمبر، ۲۰۱۵)	قوس، ۱۳۹۵ (دسمبر، ۲۰۱٦)	قوس، ۱۳۹٦ (دسمبر، ۲۰۱۷)	قوس ۲۰۱۸ (دسمبر، ۲۰۱۸)	حوت، ۲۰۱۸ (مارچ، ۲۰۱۹)
قروض ساختمانی و املاک تجارتی						
ساخت و ساز و تعمیرات	۱۴.۳۲٪	۹.۴۴٪	۱۱.۱۲٪	۸.۷۰٪	۹.۰۳٪	۸.۵۲٪
پروژه های زیربنایی						
برق	۰.۳۵٪	۰.۲۲٪	۰.۳۸	۰.۴۰٪	۰.۴۸٪	۰.۰۹٪
سرک و خط آهن	۲.۴۱٪	۱.۱۷٪	۰.۶۴٪	۱.۳۲٪	۲.۱۸٪	۲.۵۱٪
بندها	۰.۶۱٪	۰.۰۹٪	۰.۰۴	۰.۰۰٪	۰.۳۶٪	۰.۳۶٪
معادن	۰.۰۸٪	۱.۴۸٪	۰.۵۲	۰.۴۸٪	۰.۵۲	۰.۵۱٪
سایر پروژه های زیربنایی	۱.۸۱٪	۲.۴۴٪	۲.۴۴٪	۳.۴۶٪	۳.۲۸٪	۵.۲۶٪
صنعت و تولید						
ساخت و ساز و تولید فلز، چوب، پلاستیک، رابر، چرم و کاغذ	۲.۴۷۷٪	۴.۴۲۳٪	۳.۴۶۹٪	۲.۶۷۱٪	۴.۱۰٪	۳.۷۳٪
صنایع دستی و محصولات ماشینی	۴.۱۸۷٪	۴.۲۳۹٪	۳.۷۴۳٪	۳.۱۶۴٪	۳.۶۷٪	۳.۹۴٪
سمنت و مواد ساختمانی	۲.۸۶۴٪	۱.۹۶۲٪	۱.۲۷۴٪	۳.۵۲۰٪	۴.۴۲٪	۳.۵۷٪
تجارت						
منسوجات	۲.۵۹٪	۰.۵۲	۰.۷۲٪	۱.۵۴٪	۲.۲۱٪	۲.۱۵٪
عمده فروشی	۴.۹۳٪	۹.۸۹٪	۴.۳۴٪	۴.۶۷٪	۳.۶۲٪	۳.۴۰٪
ماشین آلات	۰.۱۲٪	۰.۲۵٪	۰.۱۳٪	۰.۰۹٪	۰.۴۱٪	۰.۴۸٪
نفت و روغنیات	۸.۷۴٪	۹.۸۰٪	۱۱.۰۸٪	۱۰.۷۸٪	۱۱.۴۸٪	۱۳.۰۷٪
پرزه جات	۰.۲۴٪	۱.۴۲٪	۰.۲۶٪	۱.۳۹	۱.۷۸٪	۱.۸۱٪
وسایل برقی	۱.۴۰٪	۱.۵۸٪	۱.۹۱٪	۲.۷۶٪	۳.۲۱٪	۳.۰۲٪
سمنت و سایر مواد ساختمانی	۱.۸۷٪	۲.۷۳٪	۲.۳۵٪	۲.۵۷٪	۵.۱۴٪	۳.۰۷٪
مواد غذایی	۴.۵۲٪	۸.۲۴٪	۷.۸۰٪	۷.۲۷٪	۶.۴۴٪	۶.۰۰٪
تمام اقلام دیگر	۵.۷۲٪	۳.۴۷٪	۴.۱۷٪	۳.۲۸٪	۷.۹۲٪	۸.۱۵٪
تجارت پرچون	۳.۹۲٪	۳.۲۸٪	۷.۳۱٪	۸.۱۵٪	۳.۱۳٪	۲.۸۰٪
خدمات						
تعلیم و تربیه	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۳٪	۰.۰۴
هوتل و رستورانت ها	۱.۲۰٪	۱.۴۶٪	۱.۳۳٪	۲.۰۴٪	۲.۱۶٪	۲.۵۷٪
مخابرات/فروشندگان کریدت کارت ها	۲.۹۲٪	۵.۷۰٪	۵.۹۶٪	۵.۵۲٪	۵.۹۸٪	۶.۴۴٪
ترانسپورت زمینی	۴.۸۷٪	۵.۳۱٪	۴.۸۶٪	۱.۸۶٪	۳.۰۸٪	۳.۵۲٪
ترانسپورت هوایی	۴.۱۸٪	۲.۶۶٪	۲.۳۵٪	۲.۹۰٪	۱.۲۱٪	۱.۱۹٪
صحت و حفظ الصحه	۰.۷۱٪	۱.۱۶٪	۱.۴۲٪	۱.۷۳٪	۱.۷۴٪	۱.۳۳٪
مطبوعات، اعلانات و مطبعه	۰.۰۴	۰.۰۴	۰.۰۵٪	۱.۱۸٪	۱.۲۸٪	۱.۲۰٪
تمام خدمات دیگر	۶.۱۹٪	۱۱.۳۶٪	۱۳.۲۲٪	۱۲.۲۶٪	۵.۰۷٪	۴.۵۳٪
مالداری و مزارع						
مالداری و مزارعه داری	۰.۰۴۳٪	۰.۰۲۶٪	۰.۰۵۹٪	۰.۲۲۵٪	۰.۳۰٪	۰.۶۸٪
قروض مزرعه داری	۲.۶۱٪	۲.۶۷٪	۳.۲۰٪	۳.۹۴٪	۳.۸۶٪	۳.۹۵٪
قروض به مستهلکین	۰.۲۶٪	۰.۳۰٪	۰.۶۵٪	۰.۸۶٪	۱.۹۰٪	۲.۱۳٪
قروض رهن مسکن به افراد	۷.۱۴٪	۲.۶۸٪	۲.۷۸٪	۰.۷۱٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪
تمام قروض دیگر	۶.۶۸٪	۰.۰۰٪	۰.۴۳٪	۰.۵۷٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۴. تحت نظر مسوولین سکتورهای مشخص تجدید نظر و ترتیب گردیده است.

جدول ۳.٦: مقدار به میلیون افغانی

طبقه بندی	مارچ، ۲۰۱۹	به عنوان فیصدی مجموع قروض ناخالص
قروض متوسط	۱،۳۱۰	۳.۱۲
قروض کوچک	۱،۱۰۵	۲۴.۵۸
قروض خرد	۴،۸۷۲	۱۳.۰۱

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

- **صنف بندی قروض**
- قروض صعب الحصول

از آنجاکه سطح بلند قروض صعب الحصول برای بانک ها پذیرفتنی نیست، بانک ها به منظور کاهش بیشتر آن باید اقدامات لازم مدیریت خطرات را مد نظر داشته باشند. علاوه بر این، کیفیت مدیریت خطرات در بانک های که دارای عملکرد نامطلوب اعتباری می باشند، ضعیف بود. بانک های که دارای کیفیت ضعیف قرضه می باشند، مهم است تا درخواست های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کنند، و مطمئن شوند تا درخواست ها با تمام قوانین، مقررات، متحدالمال ها، پالیسی های داخلی و طرزالعمل ها مطابقت داشته، وضعیت مالی مقروضین خویش را از نزدیک نظارت کنند تا اطمینان حاصل نمایند که گسترش قروض به ثبات نظام مالی تهدیدی را متوجه نمی‌سازد.

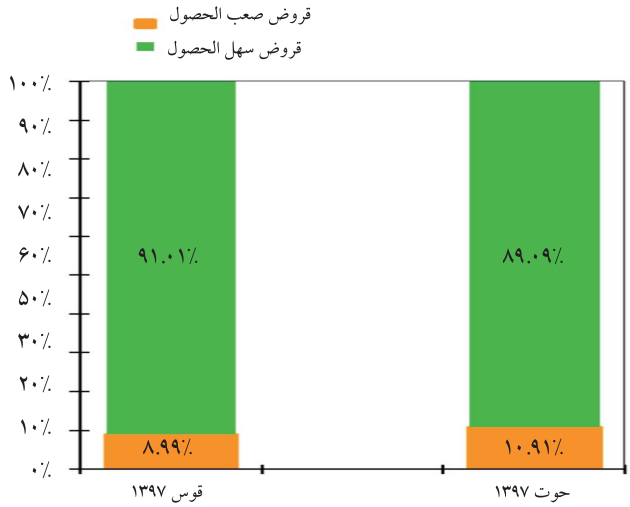
از لحاظ ارزش پولی، در پایان ماه مارچ سال ۲۰۱۹ سطح قروض صعب الحصول ۴.۵۷ میلیارد افغانی یا ۱۰.۹۱ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۵.۰۲ درصد سرمایهٔ مقرراتی نظام بانکی بود که این رقم در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ به اندازه ۳.۷۲ میلیارد افغانی یا ۸.۹۹ درصد مجموع قروض ناخالص، گزارش شده است و افزایش ۸۵۲ میلیون افغانی را نشان داده نمایانگر تضعیف کیفیت قروض می باشد. از میان ۱۰.۹۱ درصد قروض صعب الحصول، ۸.۲۴ درصد آن به ۲ بانک خصوصی ربط می گیرد. این بانک ها ۳۶.۵۸ درصد قروض ناخالص و ۱۰.۷۲ درصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی را تشکیل می دهد.

از تحلیل سکتوری قروض صعب الحصول چنین بر می آید که بزرگترین بخش پورتفولیوی قروض صعب الحصول از سکتور تجارت (۳۰.۷۳ درصد) عمدتاً بخش الیکترونیک (۱۰.۳۸ درصد) سرچشمه می گیرد، سکتور خدمات در جایگاه دوم قرار گرفته ۲۲.۹۵ درصد سکتور قروض صعب الحصول را تشکیل می دهد که عمدتاً در بخش ترانسپورت زمینی (۱۲.۶۲ درصد) به ثبت رسیده است، سکتور ساخت و ساز و بناها که ۱۶.۸۵ درصد قروض صعب الحصول را تشکیل می دهد، در جایگاه سوم قرار دارد، این در حالیست که پروژه های زیربنایی و سکتور تولید و صنعت ۱۵.۵۸ درصد و ۱۲.۱۲ درصد سکتور قروض صعب الحصول را تشکیل داده است که عمدتاً در بخش های سیمنت و مواد تعمیراتی (۷.۰۴ درصد) و خط ریل (۸.۸۴ درصد) به ثبت رسیده است.

آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک با نهاد های مالی که دارای عملکرد ضعیف قرضه می باشند، یکجا کار نموده و بمنظور تقویت دارایی آنها پلان های را طرح و عملی می نماید. این وضعیت به نظارت مقرراتی و اقدام سریع اصلاحی نیاز دارد که از این طریق می توان مدیریت خطرات اعتباری را تقویت بخشید و از تأثیرات منفی آن بالای نافعیت و کفایت سرمایهٔ بانک های با کیفیت اعتباری ضعیف، جلوگیری نمود.

۵. بر اساس مقرره جدید صنفبندی و تخصیص دارایی ها، عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانه آنها از ۱۲۱- ۱۴۸۰ روز نا تصفیه باشند، نظر به احکام و مقررهٔ جدید تصنیف دارایی ها و جبران خساره در کتگوری (مشکوک) قرار می گیرند.

گراف ۳.٦: کیفیت پورتفولیوی قروض، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

- **قروض معکوساً صنف بندی شده**

قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری یا مشکوک، خساره)[۶] در طول سال باافزایش ۲۶۰ میلیون افغانی به ۶.۴۱ میلیارد افغانی می رسد که ۱۴.۲۹ درصد مجموع قروض ناخالص و ۲۱.۰۵ درصد سرمایهٔ مقرراتی را تشکیل می دهد. افزایش مذکور به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است.

روی این ملحوظ تبدیل قروض معکوساً صنف بندی شده به یک حالت قابل قبول، مستلزم طرح برنامه های نظارتی و اقدامات اصلاحی توسط اداره می باشد. افزون بر آن، در عرصه تقویت ادارهٔ خوب بانک های دارای کیفیت پائین قرضه باید توجه بیشتر صورت گیرد و در پی آن به مؤثریت اداره افزوده و تفتیش داخلی بیشتر تقویت یافته، خطرات اصلی و غیرسیتماتیک به صورت مناسب مدیریت شود.

ادارهٔ سیستماتیک بانک ها حسب مقررات احتیاطی، به منظور رسیدگی به مشکلات و نقاط ضعف که باعث عملکرد اعتباری ضعیف شده اند، اقدامات لازم را روی دست گیرند. اگرچه امکان دارد خطر سیستماتیک و رکود اقتصادی باعث تضعیف و کاهش کیفیت دارایی های مهم بانک بخصوص قروض گردیده باشد، اما ادارهٔ بانک‌ها باید میکانیزم های را در اختیار داشته باشند تا همچو خطرات را پیش بینی و از اثرات ناگوار این خطرات بالقوه جلوگیری نموده، طبق مقررات تدابیر پیشگیرانه اتخاذ نمایند.

- **قروض در کتگوری تحت نظر**

قروض در کتگوری "تحت نظر"[۷] به ۶.۲۴ میلیارد افغانی می رسد که ۱۴.۸۹ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل میدهد و از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو افزایش ۳۶.۲۰ درصدی را به ثبت رسانیده است. دلیل این کاهش اساساً به یک بانک در نظام بانکی نسبت داده شده است. برای آنکه از افزایش قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری، مشکوک) و خسارات محتمل آینده جلوگیری شود، این کتگوری قروض باید بطور دقیق تحت نظارت باشد.

- **قروض در کتگوری خساره[۸]**

قروض در کتگوری خساره قرار از ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به ۸.۶۸ میلیون افغانی می رسد که ۰.۰۲ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل داده است و این کاهش به ۲ بانک این سکتور نسبت داده شده است.

---

۶. دارایی و پیش پرداخت های که پرداخت اصل مبلغ و تکتانهٔ آنها در مدت ۶۱-۱۲۰ روز صورت نگرفته باشد (در کتگوری غیر معیاری) قرار می گیرند. عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانهٔ آنها از ۱۲۱-۴۸۰ روز نا تصفیه باشند، نظر به احکام و مقررهٔ جدید تصنیف دارایی ها و جبران خساره در کتگوری (مشکوک) قرار می گیرند. عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانهٔ آنها از ۴۸۱ روز زیاد بوده، در کتگوری خساری قرار می گیرند.

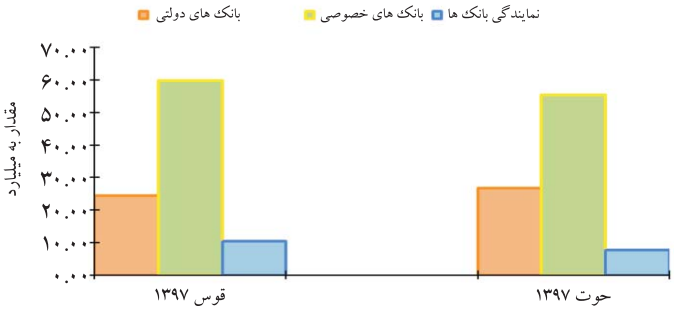
۷. دارایی و پیش پرداخت های که پرداخت اصل مبلغ و یا تکتانهٔ آنها برای مدت ۳۱-۶۰ روز صورت نگرفته، نظر به احکام و مقررهٔ جدید تصنیف دارایی ها و جبران خساره در کتگوری (تحت نظر) قرار می گیرند.

۸. بر اساس مقرره جدید صنفبندی و تخصیص دارایی ها، عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانه آنها از ۱۴۸۰ روز و یا بیشتر از آن نا تصفیه مانده باشند و در کتاب ثبت بانکها برای یک سال مانده باشد، بعد از سپری شدن یک سال تصفیه میگردد.

۲.۱.٦ طلبات بین البانکی

طلبات ناخالص بین البانکی در میان سایر کتگوری های دارایی، دومین سهم را بخود اختصاص داده است که در حال حاضر به ۸۹.۸۳ میلیارد افغانی رسیده، ۲۹.۹۸ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد. طلبات ناخالص بین البانکی از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو، کاهش ۴.۹۵ میلیارد افغانی یا ۵.۲۲ درصدی را به ثبت رسانید که این کاهش عمدتاً به چهار بانک نسبت داده شده است و نشان می دهد که نظام بانکی قسمتی از طلبات بین البانکی خود را به عنوان قروض و سرمایه گذاری در اوراق قرضه به دارایی های تکتانه مبدل ساخته است. اگرچه طلبات بین البانکی شاهد کاهش بوده، با آن هم، بانک ها باید نه تنها خطرات مربوط بانک های انفرادی را بگونهٔ مناسب مد نظر گیرند، بلکه خطراتی را که متوجه کشور یا کشور های که در آن وجوه خویش را سرمایه گذاری نموده اند، نیز مورد ارزیابی قرار دهند. برای وضاحت بیشتر به گراف ۴.۶ مراجعه نمائید.

گراف ٦.٤: سهم طلبات بین البانکی بر اساس دسته بندی بانکها، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۳.۱.٦ سرمایه گذاری ها

پورتفولیوی خالص سرمایه[۹] گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق بهادار دولتی اوراق بهادار و سرمایه گذاری در شرکت های وابسته از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو شاهد افزایش ۷.۱۱ درصدی یا ۱.۷۷ میلیارد افغانی بوده است که ارزش آن به ۲۶.۷۲ میلیارد افغانی یا ۸.۹۲ درصد مجموع دارایی را تشکیل میدهد، این افزایش به ۳ بانک نسبت داده شده است. شایان ذکر است که بخش اعظم این سرمایه گذاری ها خارج از افغانستان صورت گرفته است. پورتفولیوی سرمایه گذاری به دو بانک دولتی، پنج بانک خصوصی و ۲ نمایندگی بانک های خارجی تعلق می گیرد.

٤.۱.٦ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کتگوری دارایی نظام بانکی بوده که ۴۰.۹۲ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد و از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸، نشان دهندهٔ کاهش ۹.۴۱ میلیارد افغانی در هر دو بخش اصل مبلغ و فیصدی مجموع دارایی ها می باشد که در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۸ ارزش آن به ۱۲۲.۶۲ میلیارد افغانی می رسد. این کاهش عمدتاً در اوراق سرمایوی، پول نقد در خزانه و حسابات ممثل نزد د افغانستان بانک مشاهده شده است. سکتور بانکی کاملاً مطابق با مقررهٔ ذخایر اجباری عمل نموده و وجوه مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی ها صنف بندی می کند.

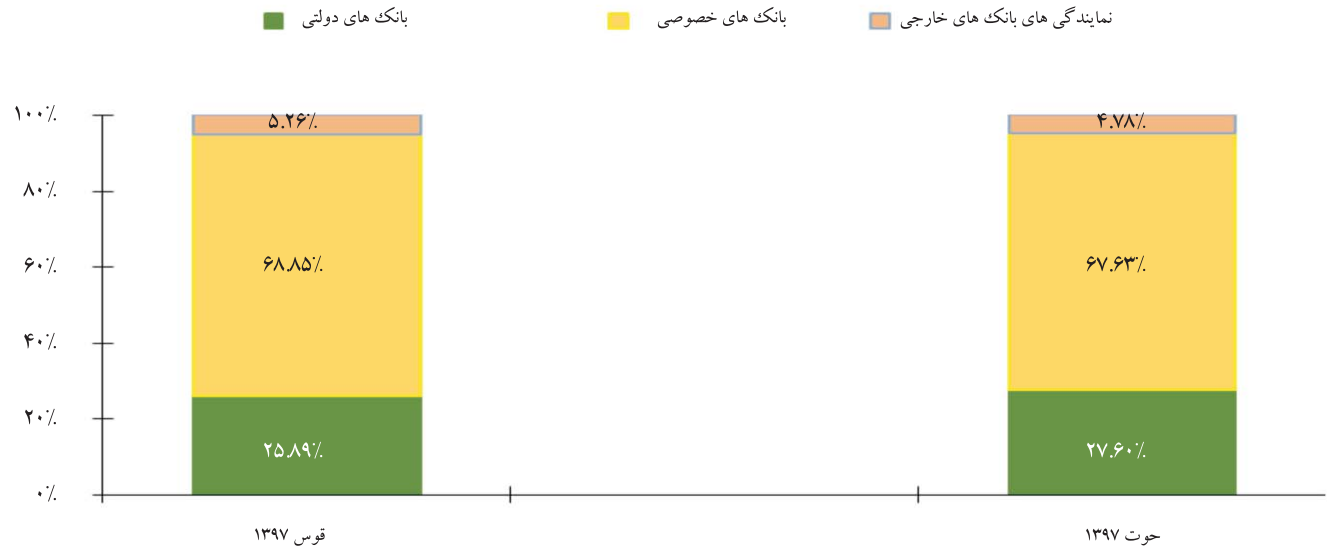
۲.٦ بدهی ها

مجموع بدهی های سکتور بانکی کاهش ۱۶.۰۶ میلیارد افغانی یا ۵.۷۱ درصدی را تجربه نموده است که ارزش آن در مقایسه با ۲۸۱.۳۴ میلیارد افغانی ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲۶۵.۲۷ میلیارد افغانی می رسد. تمامی اجزای مجموع بدهی ها طی دورهٔ تحت بررسی کاهش یافته اند.

بیشتر بدهی‌های سکتور بانکی را امانات تشکیل داده است (۹۷.۱۷ درصد)،"سایر بدهی‌ها" در جایگاه دوم و قرضه گیری در جایگاه سوم قرار دارند. برای معلومات بیشتر به جدول ۶.۵ مراجعه شود.

۹. سرمایه گذاری های که روی اوراق قرضه، اوراق بهادار، شرکت های وابسته، فرع شرکت ها و در یک بانک صورت می گیرد.

گراف ۵.٦: سهم بدهی ها بر اساس دسته بندی بانکها، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (حوت، ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

٦.۲.۱ امانات

امانات، که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی محسوب می شود و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین البانکی می باشد، در ختم ماه مارچ ۲۰۱۹ به مبلغ ۲۵۷.۷۷ میلیارد افغانی رسیده است و در مقایسه با دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی، شاهد کاهش ۵.۶۹ درصدی یا مبلغ ۱۵.۵۶ میلیارد افغانی بوده است. مجموع امانات، به ارزش ۵.۴۱ میلیارد افغانی سپرده های بین البانکی و ۲۵۲.۳۵ میلیارد افغانی سپرده های مشتریان را پوشش می دهد. کاهش در پایۀ امانات سکتور بانکی به امانات جاری مشتریان نسبت داده شده است. این در حالیست که امانات بین البانکی طی دورۀ تحت بررسی شاهد افزایش بوده است. تحلیل اسعاری امانات نظام بانکی نشان می دهد که سپرده های این سکتور به افغانی به اندازۀ ۷.۹۷ درصد کاهش یافته و ۲۸.۷۲ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است. این در حالیست که امانات دالری به اندازۀ ۴.۷۸ درصد کاهش یافته و ۶۴.۶۰ درصد مجموع امانات نظام بانکی کشور را تشکیل داده است. این کاهش به برداشت از حسابات جاری نسبت داده شده است.

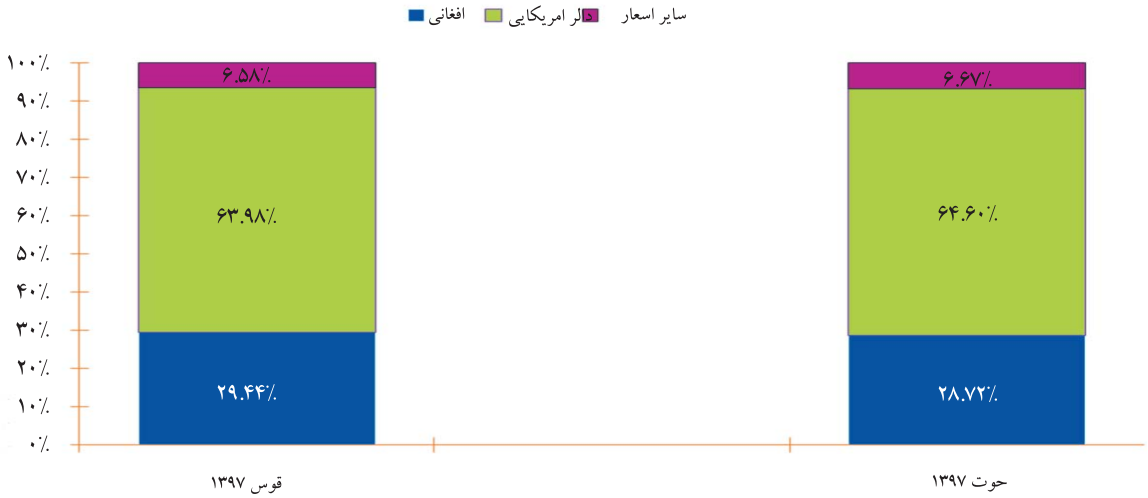
بانک های خصوصی ۱۷۳.۸۹ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده که به اندازۀ ۷.۵۴ درصد افزایش یافته و ۶۷.۴۶ درصد مجموع امانات نظام بانکی را تشکیل می دهد. سهم بانک های دولتی در مجموع امانات نظام بانکی در زمان تحت بررسی به ۷۱.۳۷ میلیارد افغانی می رسد که از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو به اندازۀ ۱.۰۲ درصد افزایش یافته و ۲۷.۶۹ درصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل می دهد. سهم نمایندگی های بانک های خارجی به ۱۲.۴۹ میلیارد افغانی می رسد که به اندازه ۱۴.۴۵ درصد کاهش یافته و ۴.۸۵ درصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل داده است. از لحاظ انواع سپرده ها، امانات جاری ۷۲.۱۳ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده که به اندازۀ ۸.۵۷ درصد افزایش یافته، امانات میعادی ۸.۳۰ درصد مجموع سپرده ها با افزایش ۹.۴۵ درصدی در جایگاه دوم قرار داشته است، این در حالیست که امانات پس انداز از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ بدینسو ۱۹.۵۷ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است که به اندازۀ ۰.۰۴ درصد افزایش یافته است.

گراف ٦.٦: امانات به افغانی، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و (ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

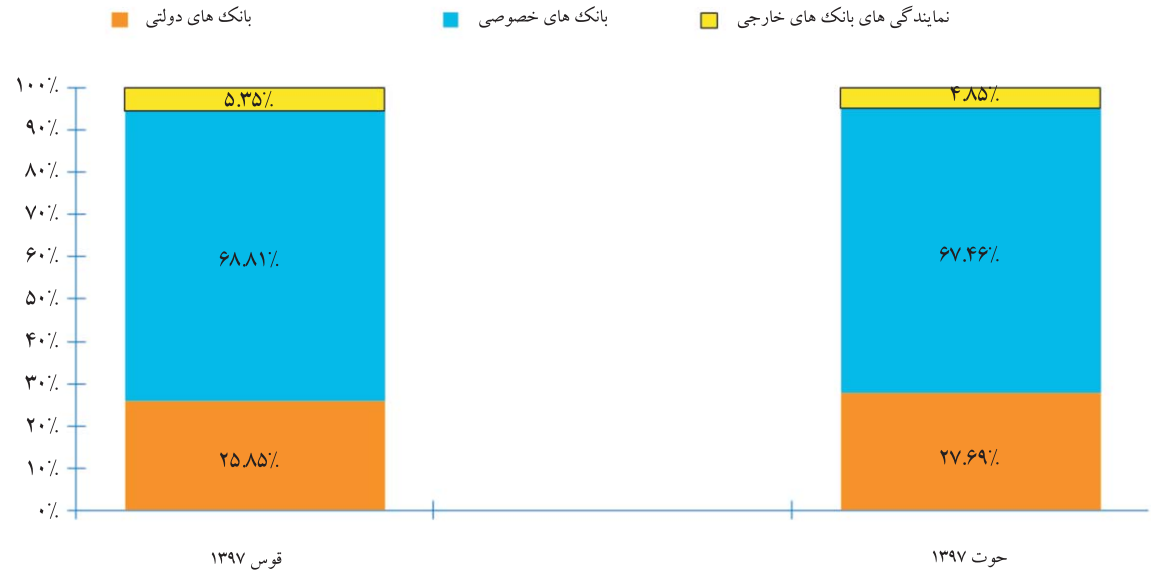
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۷.٦: ترکیب اسعاری امانات، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و (ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

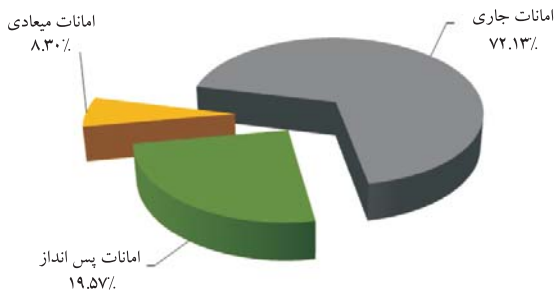
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ٦.٨: امانات براساس دسته بندی بانک ها، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۹.٦: تحلیل امانات، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس- ۱۳۹۷) و ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

٦.٢.٢ قرضه گیری

سهم قرضه گیری در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی با داشتن ۵.۲۳ درصد کاهش در پایان ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به ۲.۹۰ میلیارد افغانی می رسد که ۱.۱۰ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل می دهد. وضعیت فعلی قرضه گیری به سه بانک ربط می گیرد.

٦.٣ نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک ها مکلف به داشتن کمیتهٔ دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک متشکل از مدیریت نقدینگی بانک ذریعهٔ تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

جدول ٤.٦: نسبت های نقدینگی

٪ نسبت	(دسمبر، ۲۰۱٤)	(دسمبر، ۲۰۱۵)	(دسمبر، ۲۰۱٦)	(دسمبر، ۲۰۱۷)	(دسمبر، ۲۰۱۸)*	(مارچ، ۲۰۱۹)
مجموع نسبت کفایت سرمایه	۲۶.۴۶	۱۹.۹۴	۲۷.۶۸	۲۹.۸۱	۲۵.۹۱	۲۷.۰۵
نسبت اصلی کفایت سرمایه	۲۶.۰۹	۱۹.۶۶	۲۲.۹۳	۲۸.۱۷	۲۴.۵۶	۲۷.۵۳
نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص	۸.۰۹	۱۲.۳۴	۱۲.۶۷	۱۲.۴۲	۸.۹۹	۱۰.۹۱
بازده دارایی ها	۰.۹۰	۰.۲۰	۰.۱۱	۰.۶۴	۰.۸۱	۰.۱۲
بازده سهام	۷.۳۵	۱.۶۹	۱.۰۸	۳.۳۸	۶.۹۱	۱.۰۷
نسبت نقدینگی (حد اوسط بگونهٔ وسیع)	۷۳.۶	۶۸.۲۲	۶۷.۷۴	۶۵.۹۲	۷۶.۶۲	۷۶.۵۵
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۷۳.۲۸	۷۵.۰۵	۷۱.۹۸	۷۳.۹۵	۷۲.۸۸	۷۰.۹۰
تجدید نظر شده						

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۱.۳.٦ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانهٔ وسیع)

بانک ها باید سطح نسبت نقدینگی خود را حفظ نمایند که این نسبت نباید کمتر از ۱۵ درصد سطح نسبت نقدینگی باشد. این امر زمینهٔ دستیابی را در صورت عدم کفایت نقدینگی مطلوب فراهم می‌سازد. نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کُل مازاد نقدینگی داشته که ۷۰.۹۰ درصد مجموع دارایی های این نظام را دارایی سیال تشکیل می دهد. نسبت نقدینگی (به پیمانهٔ وسیع) به عنوان میانگین تمام نظام به ۷۶.۵۵ درصد می رسد. تمام بانک‌ها از حد تعیین شده برای نقدینگی در سطح بالا قرار داشته اند. برای معلومات بیشتر به جدول ۶.۵ مراجعه شود.

٤.٦ سرمایه

نظام بانکی کشور از سرمایهٔ کافی برخوردار است. وجوه سرمایوی سکتور بانکی از ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ شاهد کاهش ۰.۰۰۱۷ درصدی یا ۵۹ میلیون افغانی بوده که ارزش آن به ۳۴.۳۷ میلیارد افغانی می رسد. کاهش در مجموع سرمایهٔ مالی عمدتاً به پرداخت سهام و کاهش مفاد نسبت داده شده است.

بطور مجموعی، نسبت کفایت سرمایهٔ نظام بانکی ۲۷.۰۵ درصد گزارش شده است. برای معلومات بیشتر به جدول ۶.۵ مراجعه شود. تحلیل و تجزیه سرمایهٔ نظام بانکی نشان می دهد که سرمایه مالی عموم بانک ها بیشتر از سطح سرمایهٔ مقرراتی بود، این در حالیست که نسبت کفایت سرمایهٔ تمام بانک‌ها به استثنای یک بانک خصوصی بالاتر از حداقل تعیین شده (۱۲ درصد خطر عیار شدهٔ دارایی‌ها) قرار داشته است. معیار خطر کمیتهٔ بازل برای سرمایه ۸ درصد بوده.

٥.٦ فایده نظام بانکی

نظام بانکی در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۴۴ میلیارد افغانی فایده خالص در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸، فایده خالص ۱۱۳ میلیون افغانی را به دست آورده است که طی ربع نشان دهندهٔ کاهش قابل ملاحظه بود. مورد عمدهٔ که کاهش یافته عاید غیر تکتانه ای بوده و قرار ارقام پایان سال درین قسمت بازگشت مبلغ قابل ملاحظه گزارش شده است. سایر اقلام که در کاهش نافعیت این سکتور نقش داشته، عبارت از کاهش در مفاد خالص تکتانه و افزایش در مبالغ تخصیص جبران خسارهٔ قرضه می باشند. این در حالیست که مصارف عملیاتی و مصارف مالیاتی طی ربع مورد نظر شاهد کاهش بوده اند. برای معلومات بیشتر به جدول ۶.۵ مراجعه شود.

بازده دارایی ها نشانگر این است که یک بانک در نتیجه مدیریت خوب از هر واحد دارایی خویش چه اندازه فایده را بدست آورده است. بازده دارایی ها سالانه ۰.۱۲ درصد گزارش شده است، در حالیکه بازده سرمایه که بازده سرمایه گذاری سهم داران در بانک ها را سنجش می کند، در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی سالانه ۱.۰۷ درصد به ثبت رسیده است.

در پایان ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، نرخ بازده دارایی های بانک های دولتی ۰.۸۹ درصد، بانک های خصوصی ۰.۱۹ درصد و نمایندگی های بانک های خارجی ۰.۰۹ درصد به ثبت رسیده است.

جدول ٥.٦: نفع و ضرر جدول زمانی

اقلام	دسمبر سال ۲۰۱۸ (قوس- ۱۳۹۷)	مارچ - ۲۰۱۹ (حوت -۱۳۹۷)	فیصدی تغییرات
عواید تکتانه	۲،۰۳۸.۱۸	۱،۸۲۳.۸۱	-۱۰.۵۱
مصارف تکتانه	۲۹۱.۸۶	۲۷۸.۸۹	-۴.۴۴
عواید خالص تکتانه	۱،۷۴۶.۳۲	۱،۵۴۴.۹۲	-۱۱.۵۳
عواید غیر تکتانه ای	۳،۰۵۱.۴۳	۱،۷۱۶.۰۲	-۴۳.۷۶
مصارف غیر تکتانه ای	۱،۶۲۲.۱۰	۱،۴۳۹.۶۲	-۱۱.۲۴
هزینهٔ معاشات	۱،۱۷۶.۶۹	۱،۰۶۲.۶۰	-۹.۶۹
توزیع کریدت	۱۷۷.۲۹	۳۶۲.۹۳	۱۰۴.۷۱
نفع /ضرر قبل از مالیه	۱،۸۲۱.۶۷	۳۹۵.۷۹	-۷۸.۲۷
مفاد/ضرر بعد از مالیه	۱،۴۴۵.۰۱	۱۱۳.۰۹	-۹۲.۱۷

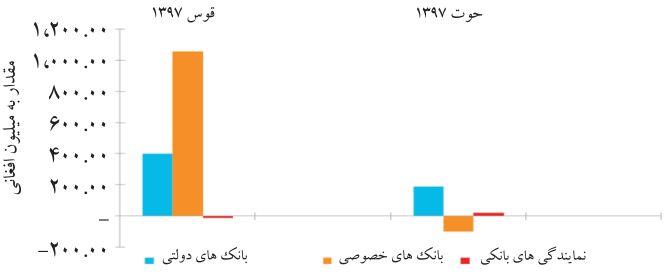
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

۶) SOB - بانک های دولتی ۷) BOFB - فروع بانک های خارجی ۸) PB - بانک های خصوصی

بطور مجموعی، ۵ بانک در جریان ربع تحت بررسی به اندازۀ ۲۳۱ میلیون افغانی ضرر خالص متحمل شده اند، در حالیکه درماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی ۵ بانک به ارزش ۲۲۳ میلیارد افغانی ضرر را تجربه نموده اند. بر اساس عواید اصلی، ۷ بانک خساره نموده اند، در حالیکه در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی۷ بانک ضرر را متقبل شده بودند.

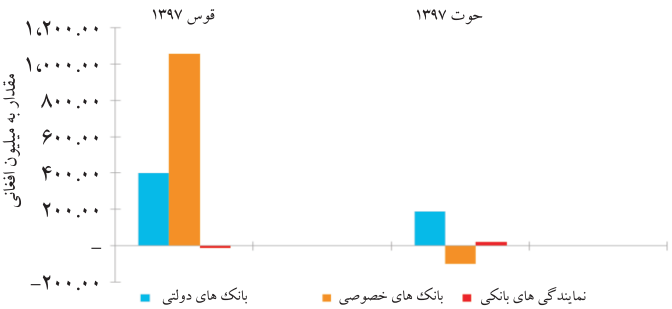
تحلیل دسته بندی نظام بانکی نشان می‌دهد که بانک های دولتی و نمایندگی های بانک های خارجی در ختم ربع از نافعیت برخوردار بوده، در حالی که بانک های خصوصی شاهد ضرر بوده اند. برای توضیحات بیشتر به جدول ۶.۱۰ مراجعه نمایید. در ختم ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی، بیشترین سهم نافعیت در نظام بانکی را بانک های دولتی تشکیل می دهد که ارزش آن به ۱۸۸ میلیون افغانی می رسد، نمایندگی های بانک های خارجی مفاد خالص ۲۲ میلیون افغانی را کسب نموده اند، در حالی که بانک های خصوصی طی این دوره ۹۷ میلیون افغانی ضرر خالص را متحمل شده اند.

گراف ۱۰.٦: نافعیت سکتور بانکی، ربع چهارم سال ۲۰۱۸ (قوس، ۱۳۹۷) و (ربع اول سال ۲۰۱۹ (حوت، ۱۳۹۷)

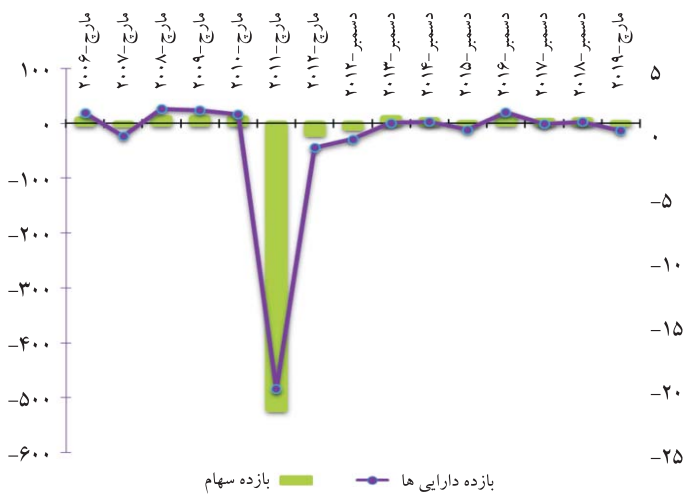
منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۱.٦: بازده دارایی ها و بازده سهام

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۲.٦: سطح تکتانه خالص

منبع: آمریت عمومی نظارت مالی، د افغانستان بانک

٦.٦ خطر مبادلۀ ارز

سطح عمومی وضعیت آزاد خطرات مبادلۀ ارز که توسط بانک‌ها بگونۀ وسیع مورد استفاده قرار می گیرد در محدودۀ که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده، قرار دارد. در کُل، تمام بانک‌ها در محدودۀ که برای سطح عمومی وضعیت آزاد مبادلۀ ارز تعیین شده، قرار دارند. این در حالیست که سه بانک از محدودۀ وضعیت آزاد مبادلۀ اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت طویل مدت دالر امریکایی و یورو) تخطی نموده اند. بانک های مذکور مکلف اند که سطح وضعیت مبادلۀ ارزی خویش را با سطح تعیین شده مطابقت دهند، در غیر آن کاهش ارزش دالر امریکایی می‌تواند این بانک ها را با خسارات بیشتر مواجه سازد.

تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایۀ مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایۀ مقرراتی نظام بانکی به اندازۀ ۱.۶۷ میلیارد افغانی و برعکس آن خواهد شد. به همین ترتیب افزایش ۴ درصدی نرخ مبادلۀ اسعار برابر به افزایش ۳۳۵ میلیون افغانی و برعکس آن خواهد شد.

۷.٦ خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور به صورت کُلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارد. با این حال، محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانهٔ بانک‌ها نشان می‌دهد که عواید تکتانهٔ خالص نظام بانکی در صورت افزایش نرخ تکتانهٔ بازار به اندازهٔ ۰.۰۳ درصدی (روند صعودی نرخ تکتانه) طی ۱۲ ماه آینده به ارزش ۱.۰۰ میلیارد افغانی افزایش خواهد یافت. برعکس، اگر نرخ تکتانه به اندازهٔ ۰.۰۳ درصد (روند نزولی نرخ تکتانه) کاهش یابد، عواید تکتانه به ارزش ۱.۰۰ میلیارد افغانی کاهش خواهند یافت. برای ۵ بانک، در صورتیکه نرخ تکتانه به اندازهٔ ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، در نتیجه، عواید تکتانهٔ خالص در ۱۲ ماه آینده کاهش خواهد یافت.

دلیل عمدهٔ فشار بالای میزان حساسیت دارایی‌های بانک ها افزایش پرداخت تکتانه بدهی ها در برابر پرداخت تکتانه دارایی ها عنوان شده است.

هرچند این وضعیت میزان تکتانهٔ خالص و نافعیت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما بانک‌ها را در معرض خطر کاهش نرخ بازار قرار می‌دهد.

۸.٦: چگونگی عملکرد بانکداری اسلامی

بانکداری اسلامی متشکل از ۱ بانک و شش دریچه بانکداری اسلامی بوده و ۴.۹۵ درصد سهم دارایی ها، ۲.۲۱ درصد سهم قروض ناخالص و ۴.۹۹ درصد سهم امانات سکتور بانکی را تشکیل می دهد.

مجموع دارایی های سکتور بانکداری اسلامی در پایان ربع اول (مارچ ۲۰۱۹) به ۳۱.۳۳ میلیارد افغانی یا معادل (۴۱۵.۹۵ میلیون دالر امریکایی) میرسد که در مقایسه با ربع چهارم (دسمبر سال ۲۰۱۸) نشان دهندهٔ کاهش ۹.۲۷ درصدی یا ۳.۲۰ میلیارد افغانی می باشد. مجموع دارایی های بانکداری اسلامی در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی ۳۴.۵۳ میلیارد افغانی به ثبت رسیده بود.

کاهش در دارایی های بانکداری اسلامی عمدتاً به کاهش ۳.۹ میلیارد افغانی در امانات جاری این سکتور در ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. کاهش در دارایی ها به کاهش ۱۶ درصدی یا ۲.۴۱ میلیارد افغانی پول نقد در خزانه، ۱۳ درصد یا ۷۴۱.۵۵ میلیون افغانی کاهش در طلبات بالای نهاد های مالی، کاهش ۴ درصدی یا ۲۲۷.۹۸ میلیون افغانی در تمویل مرابحه و ۴۸۵.۹۵ میلیون افغانی کاهش در سایر دارایی های خالص نسبت داده شده است. کاهش در تمویل مرابحه طی ربع تحت بررسی به علت افزایش ۳۴۹.۲۲ میلیون افغانی در ذخایر ضرر تمویل مالی به وجود آمده است.

امانات که منبع اصلی تمویل برای سکتور بانکداری اسلامی می باشد، در پایان ربع اول در ماه مارچ به ۲۵.۸۳ میلیارد افغانی یا (۳۴۲.۸۷ میلیون دالر امریکایی) رسیده و ۹۴ درصد تمام بدهی های این سکتور را تشکیل داده و در مقایسه با ربع گذشته (دسمبر سال ۲۰۱۸)، کاهش ۱۰.۶۶ درصدی یا ۳.۰۸ میلیارد افغانی را به ثبت رسانیده است. کاهش در مجموع پایهٔ امانات سکتور بانکی به کاهش ۳.۹ میلیارد افغانی در امانات جاری نسبت داده شده است. در عین حال، امانات جاری و میعادی این سکتور شاهد افزایش بوده و به ترتیب به ۴۹۸.۲۰ میلیون افغانی و ۳۱۸.۳۳ میلیون افغانی می رسد.

سرمایهٔ سکتور بانکداری اسلامی را حقوق سهمداران، مفاد/ضرر حفظ شدهٔ سال های گذشته، سایر عواید جامع و مفاد/ضرر سال جاری تشکیل می دهد. سرمایهٔ مجموعی این سکتور به ۳.۸۳ میلیارد افغانی یا (۵۰.۹۶ میلیون دالر امریکایی) میرسد و در مقایسه با ربع قبلی (دسمبر سال ۲۰۱۸) شاهد کاهش ۵.۳۲ درصدی یا ۲۱۵.۵۴ میلیون افغانی بود. کاهش در سرمایه مجموعی طی ربع تحت بررسی عمدتاً به ضرر نسبت داده شده است.

طی ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی، سکتور بانکداری اسلامی در مقایسه با ۷۸۸.۴۱ میلیون افغانی ربع چهارم (ماه دسمبر سال

۲۰۱۸)، با ضرر ۲۱۵.۵۴ میلیون مواجه شده است.

بازده دارایی ها بر اساس سنجش سالانه در ربع چهارم (دسمبر، ۲۰۱۸) از منفی ۴.۸۶ درصد به منفی ۵.۲۱ درصد، و بازده سهام از منفی ۲۳.۸۳ درصد به منفی ۲۶.۰۶ درصد رسیده است. ضرر درین سکتور طی ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی به افزایش مبلغ ۱۸۱.۵۶ میلیون افغانی در مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارۀ قرضه و کاهش ۴۶.۲۸ میلیون افغانی در سایر عواید غیرانتفاعی نسبت داده شده است.

بر اساس سنجش سالانه، از جمله ۶ دریچه، یک دریچه و ۱ بانک مجهز بانکداری اسلامی شاهد مفاد بوده اند در حالی که ۵ واحد بانکداری اسلامی در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی ضرر را متقبل شده اند.

۱.۸.٦ مجموع دارایی های سکتور بانکداری اسلامی

مجموع دارایی های سکتور بانکداری اسلامی به ۳۱.۳۳ میلیارد افغانی یا معادل (۴۱۵.۹۵ میلیون دالر امریکایی) می رسد که طی ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع چهارم گذشته (دسمبر سال ۲۰۱۸) شاهد کاهش ۳.۲۰ میلیارد یا ۹.۲۷ درصدی بود. این کاهش در نتیجۀ کاهش ۳.۹ میلیارد افغانی امانات جاری مشتریان به وجود آمده است. برای جزئیات بیشتر به جدول ۶.۶ مراجعه شود.

تحلیل و تجزیۀ مجموع دارایی ها نشان می دهد که عمده ترین کاهش در ارتباط با پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سایر دارایی ها به وجود آمده است که به ترتیب ۲.۴۱ میلیارد (۱۶ درصد)، ۷۴۱.۵۵ میلیون (۱۳ درصد) و ۴۸۶ میلیون (۱۹ درصد) کاهش را به ثبت رسانیده اند. در عین حال حساب اوراق سرمایوی (صکوک) در ربع تحت بررسی به اندازۀ ۶۸۲ میلیون یا ۱۴ درصد افزایش یافت.

اجزای پورتفولیوی مجموع دارایی های سکتور بانکداری اسلامی را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (۴۰ درصد)، معاملات بین البانکی (۱۶ درصد)، سرمایه گذاری و تمویل مالی خالص (۳۶ درصد) و سایر دارایی ها (۷ درصد) تشکیل داده اند.

جدول ٦.٦: مجموع دارایی ها و بدهی های سکتور بانکداری اسلامی

مقدار به میلیون افغانی	قوس، ۲۰۱۸ دسمبر، ۲۰۱۸	حوت ، ۲۰۱۸ مارچ، ۲۰۱۹	فیصدی مجموع دارایی ها/بدهی ها	رشد ربعوار
دارایی ها				
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	۱۴،۸۱۳	۱۲،۴۰۳	۴۰٪	-۱۶٪
طلبات بین البانکی	۵،۸۸۱.۴۲	۵،۱۳۹.۸۷	۱۶٪	-۱۳٪
تمویل مالی و سرمایه گذاری ها (خالص)	۱۰،۵۷۲.۲۷	۱۱،۰۲۶.۰۴	۳۶٪	۱۰٪
سایر دارایی ها	۲،۶۱۰.۰۲	۲،۱۲۴.۰۶	۷٪	-۱۹٪
دارایی ثابت و ملموس	۶۶۲.۸۱۱	۶۴۵.۴۱۸	۱.۹٪	-۵٪
مجموع دارایی ها	۳۴،۵۳۹.۶۰	۳۱،۳۳۸.۲۳		-۹.۲۷٪
بدهی ها				
امانات	۲۸،۹۱۳.۰۸	۲۵،۸۳۲.۰۳	۹۴٪	-۱۰.۶۶٪
سایر بدهی ها	۱،۵۷۱.۲۴	۱،۷۶۲.۹۲	۲۱٪	۶٪
مجموع بدهی ها	۳۰،۴۸۴.۳۲	۲۷،۴۹۸.۵۰		-۱۰٪
سرمایه مالی	۴،۰۵۵.۲۶	۳،۸۳۹.۷۲		-۵.۳۲٪
مجموع بدهی ها + سرمایه	۳۴،۵۳۹.۶۰	۳۱،۳۳۸.۲۳		۹.۲۷٪

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

- **سرمایه گذاری ها و تمویل مالی خالص**

مجموع سرمایه گذاری ها و تمویل مالی سکتور در ختم ربع اول (مارچ) سال ۲۰۱۹، در مقایسه با ربع گذشته ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی افزایش ۱۱.۰۲ میلیارد افغانی را به ثبت رسانید که در مقایسه با ربع گذشته در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ نشان دهندۀ افزایش ۴۵۴ میلیون افغانی یا ۱۰ درصدی می باشد و ۳۶ درصد مجموع دارایی های سکتور را تشکیل می دهد. افزایش در مجموع تمویل مالی یا پورتفولیوی سرمایه گذاری عمدتاً در نتیجۀ افزایش مبلغ ۶۷۴.۹۳ میلیون افغانی در اوراق سرمایوی (صکوک) به وجود آمده است و در عین حال تمویل مالی خالص مرابحه نشان دهندۀ کاهش ۲۲۸ میلیون افغانی می باشد که به علت افزایش در ذخایر ضرر به وجود آمده است.

تحلیل و تجزیۀ مجموع تمویل مالی خالص و سرمایه گذاری این سکتور متشکل است از: مبالغ قابل حصول مرابحه که با افزایش ۲ درصدی به ۶.۱۷ میلیارد افغانی می رسد و ۵۳.۴۴ درصد تمویل مالی ناخالص و سرمایه گذاری ها را تشکیل داده است، مشارکۀ رو به تنزیل که ارزش آن ۱۲۴.۱۰ میلیون افغانی یا ۱.۰۴ درصد می باشد، مشارکۀ دوامدار که به ۵۰.۵۰ میلیون افغانی می رسد، و سرمایه گذاری صکوک که ارزش آن ۲.۱۱ میلیارد افغانی رسیده، شاهد افزایش ۶۷۴.۹۳ میلیون افغانی بوده و ۱۸ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص را تشکیل داده است، دارایی های که برای اجاره به دست آورده شده (به ارزش ۱.۹۵ میلیارد افغانی) و ۱۶.۵۶ درصد تمویل مالی ناخالص را می سازد، سایر سرمایه گذاری ها که ۱.۱۵ میلیارد افغانی گزارش شده، طی ربع تحت بررسی ۱۰.۶۲ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری این سکتور را تشکیل داده است.

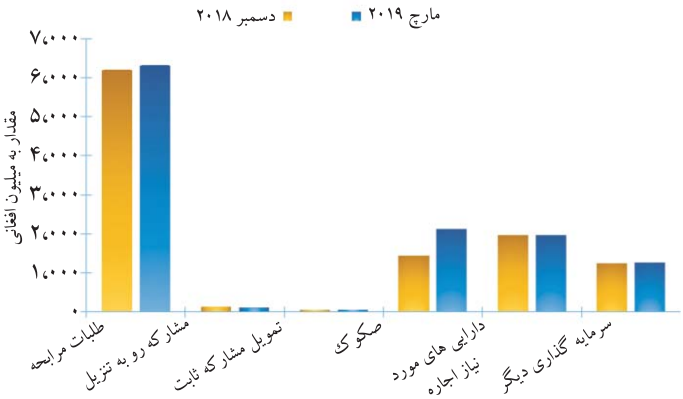
افزایش در تمویل مالی وپورتفولیوی سرمایه گذاری ها (صکوک) در بانک اسلامی افغانستان مشاهده گردیده است، قابل یادآوری است واحد بانکداری اسلامی نوی کابل بانک فعالیت های تمویل مالی و سرمایه گذاری ندارد.

جدول ۷.٦: سرمایه گذاری و تمویل ماالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول

شماره	محصول	مقدار به میلیون افغانی				
		ماه دسمبر سال ۲۰۱۸	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	تفاوت در مقدار	تفاوت	فیصدی ناخالص محصول سرمایه گذاری ها و تمویل مالی
۱	مبالغ قابل حصول مرابحه	۶،۱۹۸.۴۸	۶،۳۱۹.۷۲	۱۲۱.۲۴۵	۲٪	۵۳.۴۴٪
۲	مشارکۀ رو به تنزیل	۱۲۵.۵۱	۱۲۴.۱۰۳	۱.۴۰۵	-۱٪	۱٪
۳	تمویل مالی مشارکۀ دوامدار	۵۱.۰۷۶	۵۰.۵۰۳	۰.۵۷	-۱٪	۰.۴۲٪
۴	اوراق بهادار سرمایه گذاری (صکوک)	۱،۴۳۹.۸۴	۲،۱۱۴.۷۷	۶۷۴.۹۳	۴۷٪	۱۸٪
۵	دارایی های کسب شده برای اجاره	۱،۹۶۵.۲۴	۱،۹۵۸.۷۸	-۶.۴۵	-۰.۳۳٪	۱۷٪
۶	سایر سرمایه گذاری ها	۱،۲۴۱.۰۵	۱،۲۵۶.۳۰	۱۵.۲۴	۱٪	۶۲.۱۰٪
مجموع عمومی		**۱۱،۰۲۱.۲۰**	**۱۱،۸۲٤.۱۹**	**۸۰۲.۹۹**	**۱٦٪**	**۱۰۰٪**

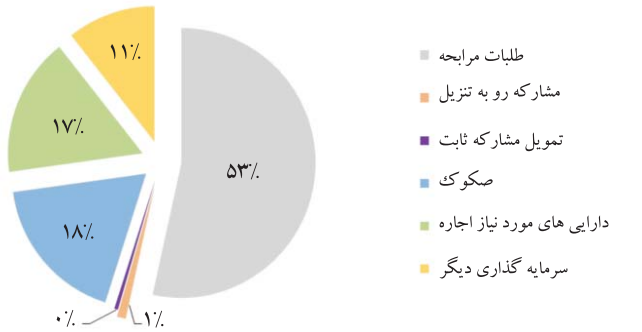
منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ۱۳.٦: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه دسمبر سال ۲۰۱۸ و مارچ سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ١٤.٦ سرمایه گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ماه مارچ سال ۲۰۱۹

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

- **تمویل مالی و ذخایر جبران خساره سرمایه گذاری ها**

در پایان ماه مارچ سال ۲۰۱۹ (حوت ۱۳۹۷)، مجموع مبالغ تخصیص شدهٔ سکتور بانکداری اسلامی، ۸۱۳.۲۱ میلیون افغانی گزارش شده است و در مقایسه با ربع گذشته ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ که در تمویل مالی گزارش شده است، نشان دهندهٔ افزایش ۳۵۱.۴۷ میلیون افغانی می باشد. مبالغ تخصیص شده این سکتور متشکل از ۷۹۸.۱۵ میلیون افغانی برای تمویل مالی و ۱۵ میلیون افغانی برای حساب مبالغ قابل حصول می باشد. مبالغ تخصیص شده برای تمویل مالی در مقایسه با ۷ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی ، ۱۳ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص سکتور بانکداری اسلامی را پوشش می دهد.

- **طلبات بین البانکی**

طلبات بین البانکی سکتور بانکداری اسلامی در کتگوری های مختلف دارایی ها چهارمین بزرگ جایگاه را دارا بوده، در پایان ربع اول در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی ۵.۱۳ میلیارد افغانی گزارش شده است که ۱۶.۴۰ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است و در مقایسه با ربع سوم گذشته (دسمبر، ۲۰۱۸ میلادی) نشان دهنده کاهش ۷۴۱.۵۵ میلیون افغانی می باشد. طلبات بین البانکی افغانی ۵.۸۳ درصد، دالری ۸۸.۳۴ درصد و سایر اسعار ۵.۸۱ درصد برای وضاحت بیشتر به گراف ۶.۱۵ مراجعه نمائید.

از جمله ۶ دریچه بانکداری اسلامی، ۲ دریچه و یک بانک اسلامی طلبات بین البانکی دارند که متشکل از مبلغ ۲.۰۰۹ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۳.۱۳ میلیارد افغانی امانات جاری می باشد که این طلبات بین البانکی به عنوان جنس مرابحه و انتقالات داخلی و معاملات تصفیوی بین بانک ها مورد استفاده قرار گرفته است. جهت جزییات بیشتر به گراف ۶.۱۵ مراجعه نمایید.

گراف ١٥.٦: طلبات بین البانکی

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

- **پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک**

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک نشان دهندهٔ ۱۲.۴۰ میلیارد افغانی بوده و در مقایسه به ربع گذشته که در ماه

دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی به پایان رسید، شاهد کاهش ۲.۴۱ میلیارد افغانی می باشد. پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک نخستین جز بزرگ دارایی ها شمرده میشود و ۴۰ درصد مجموع دارایی های سیستم را تشکیل می دهد. پول نقد در خزانه کاهش ۱.۷۲ میلیارد افغانی، و طلبات بین البانکی ۷۲۴.۴۸ میلیون افغانی کاهش را در حساب جاری د افغانستان بانک تجربه نمودند. علت کاهش اقلام فوق عمدتاً به کاهش در مجموع امانات سکتور در مقایسه با ربع اخیر، نسبت داده شده است.

پول نقد در خزانه و طلبات بین البانکی متشکل از ۳.۸۴ میلیارد افغانی پول نقد در خزانه، ۶.۲۵ میلیارد افغانی حساب جاری در د افغانستان بانک و ۲.۳۰ میلیارد حساب ذخایر اجباری در د افغانستان بانک می باشد.

- **۲.۸.٦ بدهی ها**

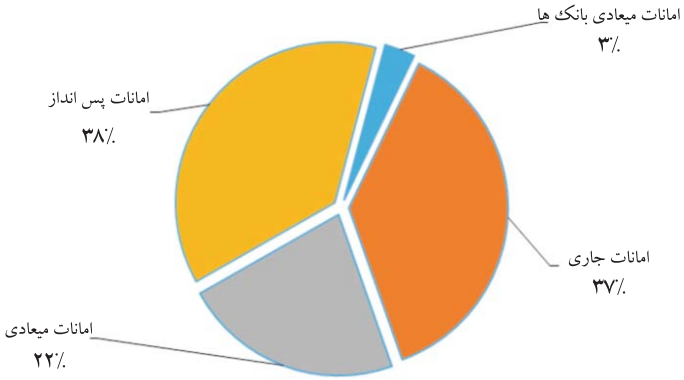
مجموع بدهی های سکتور بانکداری اسلامی در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی ۲۴.۴۹ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است که در مقایسه با ربع گذشته (دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی) کاهش ۲.۹۸ میلیارد افغانی (۱۰ درصد) را تجربه نموده است. کاهش در بدهی ها عمدتاً به کاهش ۳.۰۸ میلیارد افغانی در امانات این سکتور نسبت داده شده است. علاوه بر این، اکثریت بدهی ها را امانات (۹۳.۹۳ درصد)، در قدم دوم سایر دارایی ها (۴ درصد) تشکیل می دهند.

امانات

امانات منبع عمدۀ تمویل سکتور بانکداری می باشد که در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی ۲۵.۸۳ میلیارد افغانی گزارش شده و در مقایسه با ربع گذشته که در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ به پایان رسید، در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی شاهد کاهش ۳.۰۸ میلیارد افغانی یا ۱۰.۶۶ درصدی بوده است. کاهش در امانات به طور مجموعی ۳.۹۰ میلیارد افغانی در امانات جاری به وجود آمده است و در عین حال، امانات میعادی و امانات پس انداز در مقایسه با ربع اخیر، به ترتیب نشان دهندۀ افزایش ۴۹۸.۲۰ میلیون افغانی و ۳۱۳.۳۳ میلیون افغانی می باشند.

مجموع امانات سکتور را ۹.۶۳ میلیارد افغانی امانات جاری، ۵.۷۶ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۹.۶۳ میلیارد افغانی امانات پس انداز تشکیل می دهد. ضمناً، امانات جاری ۳۷.۲۸ درصد، امانات میعادی ۲۵.۳۹ درصد و امانات پس انداز ۳۷.۳۱ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل می دهند که متشکل از ۲۵.۰۳ میلیارد افغانی سپرده های مشتریان و ۷۹۹.۵۶ میلیارد افغانی سپرده های بانکی می باشند. سپرده های بانکی تنها ۳.۰۹ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل می دهد.

گراف ١٦.٦: تفکیک امانات براساس ماه مارچ ۲۰۱۹

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

٦.٨.٣ نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک و دریچه های بانکداری اسلامی مکلف به داشتن کمیتۀ دارایی و بدهی (ALCO)می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک متشکل از مدیریت نقدینگی بانک ذریعۀ تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

جدول ۸.٦: شاخص های کلیدی سالمیت سکتور بانکداری اسلامی قرار از ماه مارچ سال ۲۰۱۹

فیصدی نسبت	(دسمبر، ۲۰۱۸)	(مارچ، ۲۰۱۹)
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۶۰٪	۵۶٪
نسبت سیالیت دارایی ها بر دارایی های کوتاه مدت	۱۵۳٪	۱۸۲٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۶۸٪	۶۸٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۷۱٪	۷۲٪
بازده دارایی ها	۱.۸۴	(۵.۲۱)
بازده سهام	۱۴.۱۰	(۲۶.۰۶)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و مالی، د افغانستان بانک

سرمایه

در دریچه های بانکداری اسلامی به طور درست سرمایه گذاری صورت نگرفته است زیرا برای دریچه های بانکداری اسلامی سرمایهٔ علیحده برای صاحبان سهم وجود نه دارد، و متشکل از حقوق صاحبان سهم (که به شکل دارایی های سیال نه بوده اما ارزش آن ملکیت سرمایوی را تشکیل می دهد که از بانک سنتی به دریچه های بانکداری اسلامی انتقال گردیده است)، مفاد/ضرر بدست آمدهٔ سالهای گذشته، عواید جامع دیگر (عواید حاصله از ارزش گذاری مجدد دارایی های ثابت) و نفع و ضرر سال جاری می باشد.

سرمایهٔ سکتور بانکداری اسلامی به ۳.۸۳ میلیارد افغانی می رسد که طی ربع چهارم سال ۲۰۱۹ کاهش ۵.۳۲ درصد یا ۲۱۵.۵۴ میلیون افغانی را تجربه نموده است. علت کاهش در سرمایهٔ سکتور بانکداری اسلامی به متحمل شدن ضرر این سکتور در ربع اول سال ۲۰۱۹ نسبت داده شده است. و تناسب کفایت سرمایه بانک اسلامی افغانستان ۱۲.۲ درصد گزارش شده است.

- **٦.٨.٥ نافعیت**

به طور مجموعی، سکتور بانکداری اسلامی در پایان ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی ضرر ۲۱۵.۵۴ میلیون افغانی را به ثبت رسانیده است که علت عمدهٔ آن طی ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع قبلی به افزایش ۱۸۲ میلیون افغانی در وجوه جمع شده و کاهش ۴۶ میلیون افغانی در عواید غیرانتفاعی نسبت داده شده است.

در عین حال، مفاد قیمت گذاری مجدد این سکتور به ارزش ۴۱.۲۳ میلیون افغانی افزایش یافته و در ضمن مبلغ ۴۰ میلیون افغانی مالیه که در ربع فعلی گزارش شده است، ضرر این سکتور را از ۳۹۰.۷۰ میلیون افغانی به ۲۱۵.۵۴ میلیون افغانی پایین آورده است. بازده دارایی ها منفی ۵.۲۱ درصد گزارش شده است در حالی که در ربع قبلی ۱.۸۴ درصد به ثبت رسیده بود. بازده سهام از ۱۴.۱۰ درصد به منفی ۲۶.۰۶ درصد کاهش یافته است.

جدول ۹.٦: جدول مفاد و ضرر سکتور بانکداری اسلامی

جدول زمانی مفاد و ضرر (مقدار به میلیون افغانی)			
اقلام	ماه دسمبر سال ۲۰۱۸	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	تفاوت
عاید از رهگذر فایده	۲۰۷.۸۹	۱۹۶.۸۴	(۱۱.۰۴)
مصرف عاید بدست آمده از فایده	۵۹.۴۰	۸۰.۵۶	۲۱.۱۵
عاید خالص بدست آمده از فایده	۱۴۸.۴۸	۱۱۶.۲۸	(۳۲.۲۰)
سایر عواید غیر انتفاعی	۱۳۸.۷۴	۹۲.۴۵	(۴۶.۲۸)
سایر مصارف عواید غیرانتفاعی	۸۲.۶۴	۲۷۳.۰۹	۱۹۰.۴۵
توزیع کریدت	(۲۴۲.۸۴۸)	۳۲۶.۳۵	
نفع/ضرر قبل از مالیه	۴۴۷.۴۳	(۳۹۰.۷۰)	
عواید مفاد خالص/ ضرر بعد از مالیه	۷۷۸.۴۱	(۲۱۵.۵۴)	

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی، د افغانستان بانک

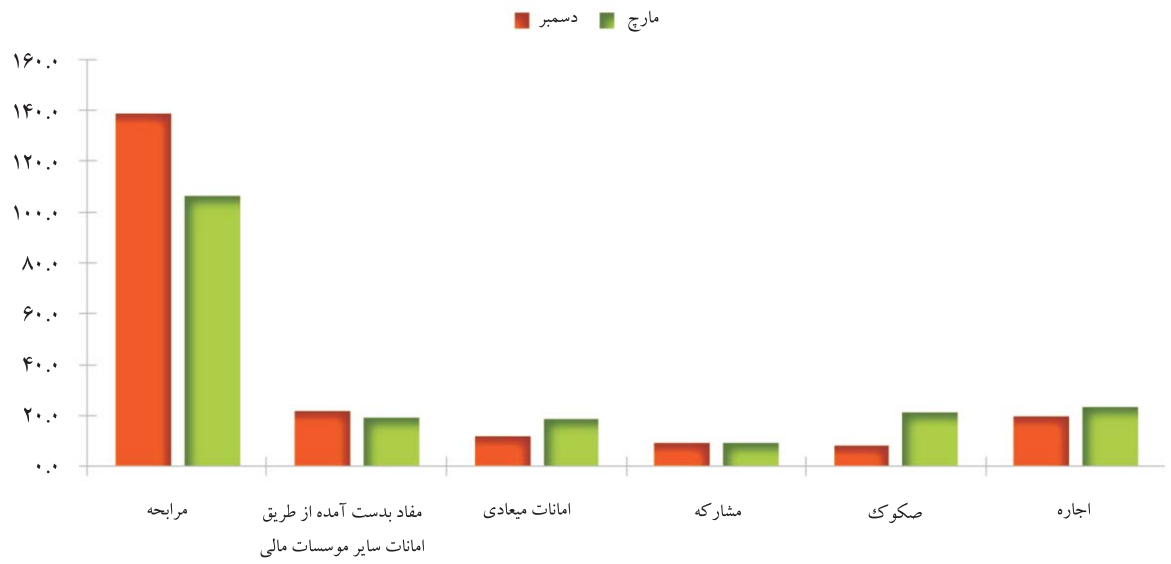
در عموم، سکتور بانکداری اسلامی ۷ نوع محصول مـالـی را ارایه می کند که فایده محصولات متذکره برای ربع اول مارچ سال ۲۰۱۹ طی جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول ۱۰.٦: فایده بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت

ارزش فایده بر اساس نوع عمدهٔ قرارداد سازگار با شریعت (مقدار به میلیون افغانی)			
محصول	**ماه دسمبر سال ۲۰۱۸**	**ماه مارچ سال ۲۰۱۹**	**تفاوت**
امانات میعادی در بانک ها	۲۱.۴۶۸	۱۹.۱۱۸	(۲.۳۵۱)
مفاد بدست آمده از طریق امانات سایر موسسات مالی	۱۱.۴۸۹	۱۸.۱۸۳	۶.۶۹۴
مرابحه	۱۳۸.۳۶	۱۰۶.۲۳۵	(۳۲.۱۲۶)
مشارکهٔ دوامدار	۱.۲۲۹	۰	(۱.۲۲۹)
مشارکهٔ رو به تنزیل	۷.۸۱۴	۹.۱۷۳	۱.۳۵۹
صکوک	۷.۹۱۷	۲۰.۷۷۸	۱۲.۸۷۰
اجاره	۱۹.۶۱۳	۲۳.۳۵۱	۳.۷۳۸
مجموع عواید مفاد	۲۰۷.۸۹۲	۱۹۶.۸۴۷	(۱۱.۰۴۵)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۷.٦: مفاد بر اساس انواع عمدهٔ محصولات سازگار با شریعت

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی، د افغانستان بانک

آمریت عمومی دفتر ریاست
پسُت الکترونیکی: *info@dab.gov.af*
تیلفون: ۲۱۰۴۱۴۶ ۲۰ ۹۳+